

odborný časopis

sociální služby

cena: 50 Kč / 2,3 €

Dobrovolnictví
v hospicu

Úhradová vyhláška
a rozhodnutí
Ústavního soudu

Time
management

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XIX.
únor 2017

Dopřejte svým klientům klidný spánek

Díky prodyšným super absorpčním plenkovým kalhotkám **MoliCare Premium**

Super absorpční zalepovací kalhotky **MoliCare Premium Maxi**

Pomáhají udržovat pokožku zdravou

- prodyšný materiál minimalizuje zapaření pokožky
- vyvážené pH 5,5 nedráždí pokožku
- antibakteriální povrch eliminuje bakterie

Extra savé

- rychle absorbují moč i zápach až po dobu 12 hodin

Snadná manipulace

- díky lepítkům na suchý zip s opakovaným zalepováním kdekoliv na plence

super savé

Pro další informace volejte na bezplatnou linku **800 100 333** nebo kontaktujte svého obchodního zástupce HARTMANN.

O krok dál
pro zdraví

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR

Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz
www.facebook.com/Socialnisluzby
IČO 604 458 31

Ročník: 19

Číslo: 2/2017 ÚNOR

Cena: 50 Kč / 2,3 € (cena letních dvojčísél: 69 Kč / 3 €)

Roční předplatné: 538 Kč / 24,4 €

Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).

Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:

Šéfredaktorka: Mgr. Veronika Hotová

sefredaktor@apsscr.cz

+420 607 056 221

Zástupkyně šéfredaktorka: Ing. Kateřina Endrštová

redakce@apsscr.cz

+420 725 345 575

Jazyková korektura:

české texty: Mgr. Tamara Kajznerová a redakce

APSS SR: Mgr. Juliana Hanzová

ZPSS v SR: Mgr. Mária Grigová

Redakční rada:

Mgr. Petr Brázda

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA

JUDr. Vladimír Hort

Mgr. Veronika Hotová

Ing. Renata Kainráthová

Ing. Daniela Lusková, MPA

Mgr. Alena Sakařová

Mgr. Bc. Andrea Tajanovská, DiS.

Mgr. Jan Vrbický

Grafické zpracování a tisk:

RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:

SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,

hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,

www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,

fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,

SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.

P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko

Tel.: 004212/67201931-33 předplatne

e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:

Není-li uvedeno jinak:

Fotky & Foto a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:

Fotky & Foto

Elektronická verze časopisu:

www.alza.cz

Příspěvky a inzerce:

Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.

Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky

z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktorka.

Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.

Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze

s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,

čísla a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí

přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením

redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.

Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

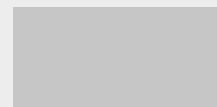
Registrace:

Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018

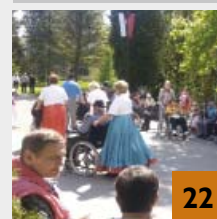
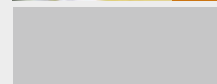
ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- **Aktuality APSS ČR** 5
- **Aktuální nabídka seminářů Institutu vzdělávání APSS ČR na I. pololetí 2017** 6
- **Představujeme nově zvolené radní pro oblast sociálních služeb v krajích: Olomoucký kraj** 9
- **Rozhovor s Věrou Bařinovou, držitelkou titulu Manažer roku 2016** 10
- **Supervize: Hodina života aneb Co se stačí odehrát na chodbách pobytových zařízení** 14
- **Time management v sociálních službách, I. díl** 16
- **APSS SR: Porovnanie financovania sociálnych služieb v Českej republike a na Slovensku** 18
- **Evakuační výtah v objektech poskytovatelů sociálních služeb, I. díl** 20
- **ZPSS v SR: Princíp individualizácie v sociálnych službách** 22
- **Poradenství: Kam pracovník může a nemůže aneb Práva osob z pohledu terénních služeb sociální péče, 2. díl** 24
- **Úspěch ústavní stížnosti na úhradovou vyhlášku** 28
- **Krizová intervence: Krize – co se sebou, 3. díl** 30
- **Canisterapie u seniorů, 2. díl** 32
- **Dobrovolníci: Pomáhat lidem, kteří to potřebují** 36
- **Veřejný ochránce práv: Kamerové systémy v zařízeních sociálních služeb** 38
- **Zařízení certifikovaná Značkou kvality** 39
- **Střípky z domova** 42

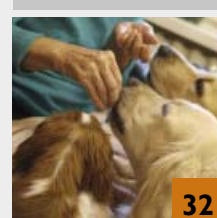
10

22

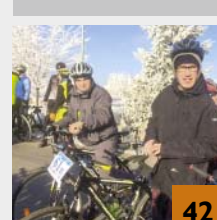
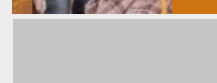
30

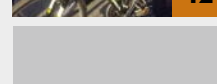
32

36

42

*Kterýkoli
jednoduchý problém
se může stát
neřešitelným,
jestliže se mu
věnuje dostatečný
počet zasedání.*

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTA

Lidské zdroje

Sociální služby jsou ze své podstaty postaveny na lidských zdrojích. Potřeba počtu pracovníků se v tomto oboru dlouhodobě zvyšuje a stejný vývoj můžeme očekávat i v dalších letech. Osobní náklady jsou největší nákladovou položkou poskytovatelů, která zcela jistě bude mít nejdynamičtější růst i v nejbližších letech.

Pro sociální služby je též typické, že se potýkají s poměrně vysokou mírou fluktuace. Příčin je celá řada. Pokud fluktuace pracovníků probíhá uvnitř oboru, může mít i pozitivní efekty. My však nežijeme ve vakuu. V poslední době nás velmi ovlivňuje vývoj v celém hospodářství i na trhu práce a čím dál více se ukazuje, že nebezpečnější je fluktuace mezioborová. Největší poptávka je po pracovnících v dělnických profesích, s nižší úrovní vzdělání. Jsou oblasti, kde je nezaměstnanost prakticky nulová a pro zajištění provozu zaměstnavatelé zvyšují mzdy, aby přilákali nové pracovníky. Dalším problémem je nejen nízké ohodnocení práce v oboru, ale také dlouhodobě pomalejší růst platů ve srovnání s růstem životních nákladů na řadě míst ČR. I ten vyháňá řadu pracovníků ze sociálních služeb.

Aktuální změny vnějších vlivů jsou pro sociální služby velmi ohrožující. Náš obor podléhá regulacím a současně je finančně významně dotován. Poskytovatelé mají jen velmi málo nástrojů, aby změny vnějších vlivů vybalancovali. A proto je nutné v nejbližší době provést zásadní úpravy ve finančních tocích, nebo budeme jen přihlížet odlivu lidských zdrojů do jiných oborů hospodářství.

Ing. Jiří Procházka,
viceprezident pro pobytové služby APSS ČR

EDITORIAL

Milí čtenáři,

jsme zasypáni sněhem (nebo jsme zasypáni sněhem minimálně v tuto chvíli – na přelomu ledna a února). Po několika letech stesků, že není zima žádná, tu máme zase stesky, že je zima až moc a až moc dlouho. Tyto stížnosti lidí mě utvrzují v tom, že se u nás máme celkově dobře a zas až tak moc nám nechybí, naštěstí. Důvodů k optimismu máme totiž dost. Například se letos podařilo urychlit výplaty dotací a odeslat peníze ze státního rozpočtu na účty krajů a hlavního města Prahy v rekordním čase. Spouště poskytovatelů sociálních služeb se tak nepochybně velmi ulevilo. Také byla úspěšná ústavní stížnost na úhradovou vyhlášku, jak se dočtete v článku advokáta Petra Haluzy. A když se podíváme na slovenský článek týkající se porovnání financování sociálních služeb v České republice a na Slovensku, skoro to vypadá, že žijeme v ráji. Samozřejmě to teď přeháním, ale ráda bych zdůraznila, že věčné stesky a „brblání“ (a co si budeme povídat, na to jsme my Češi opravdoví mistři) ničemu nepomohou, ba naopak. Neříkám, abychom rezignovali na snahy o zlepšení či že je všechno ideální. Říkám pouze to, že někdy zapomínáme, že to s námi zase až tak zlé není, jen se mnohdy necháváme zavírat do mediálních bublin. Dovolme si tedy užít trochu toho optimismu a více se radujme z dílčích úspěchů. A také buďme kritičtí ke zprávám, které se k nám zprostředkovaně skrze média dostávají.

V únorovém čísle, které právě držíte v ruce, začíná prvním dílem seriál o time managementu v sociálních službách Tomáše Ergense. Při dobře zvládnutém time managementu můžeme zjistit, že toho času vlastně zase až tak málo nemáme a že není důvod se snažit „uštvať“, abychom stihli vše, co musíme udělat. Doufám, že seriál pro Vás bude stejně inspirující, jako je pro nás v redakci, kde se někdy cítíme jako chobotnice, jen nám občas chybí několik chapadel, abychom zvládli vše a včas a nejlépe s úsměvem :-).

Přeji Vám krásný únor a co největší pohodu

Mgr. Veronika Hotová,
šéfredaktorka

Ředitelé a ekonomové poskytovatelů sociálních služeb se tradičně sešli v Praze

I letos se uskutečnila tradiční konference APSS pro ředitele a ekonomy poskytovatelů sociálních služeb, a to 12. ledna v hotelu Olšanka v Praze. Posluchači se tak ihned na začátku roku dozvěděli novinky a aktuality nejen z „půdy“ MPSV.

■ **Text: Mgr. Veronika Hotová**
šéfredaktorka

Za MPSV ČR byla přítomna Martina Borošová, vedoucí oddělení koncepce financování sociálních služeb, a Jan Vrbický, vedoucí oddělení koncepce sociálních služeb. Informovali o dotacích na rok 2017, chystaných novinkách a samozřejmě i oblastech, ve kterých spatřují mezery (tou je např. často opomíjená oblast dehydratace uživatelů). S kritickým komentářem vystoupil v průběhu konference prezident APSS Jiří Horecký: „Udivují mě, překvapují a trochu i rozčilují zprávy o tom, že MPSV řeší požadavky vyššího počtu personálu v pobytových zařízeních sociálních služeb v nočních hodinách z důvodu možné evakuace klienta v případě požáru. Již jsme si zvykli na to, že jsme v sociálních službách tak trochu průkopníky. V porovnání s ostatními veřejnými službami, jako je např. školství či zdravotnictví, musíme hlásit změny v personálním zajištění, naplňovat standardy, které nemají obdoby nejen v porovnání s ostatními segmenty, ale i sociálními službami v západních evropských zemích. Myslím, že je nutné již toto „průkopnictví“ odmítnout. Ať si tedy hasiči prosadí nejprve změnu personálního standardu ve zdravotnictví, se všemi důsledky, jako je navýšení počtu personálu a financování, a pak teprve tlačí na poskytovatele pobytových sociálních služeb.“

Potlesk návštěvníků konference na adresu Jiřího Horeckého pak nebyl žádným překvapením.

Nejen všechny zúčastněné zajisté potěšilo zásadní urychlení výplaty dotací a odeslání peněz ze státního rozpočtu na účty krajů a hlavního města Prahy, na kterých již následně bylo to, zda poskytovatelé dostali finanční prostředky včas. Velkým tématem byla novela zákona o sociálních službách a financování, jež vzbuzuje rozličné reakce. Nově bude např. probíhat registrace podle místa poskytování, nikoliv sídla poskytovatele, a nově bude také zahrnut personální a materiálně-technický standard do registračních podmínek.

Co se týče druhů sociálních služeb, zde se od slučování ve většině případů ustupuje, zároveň vznikají nové druhy služeb.

Na daňové aktuality, priznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2016 a nejčastější účetní a daňové chyby u poskytovatelů sociálních služeb se podívali daňoví poradci Pavel Lampa a Jiří Lorenc.

O vyrovnávací platbě z pohledu interního auditora přednášel ředitel společnosti Dynatech, s. r. o., Miloslav Kvapil.

Jiří Fojtík, ředitel Sekce metodiky a výkonu daní z Generálního finančního ředitelství MF ČR, se zaměřil na elektronickou evidenci tržeb veřejně prospěšných poplatníků daně. Zjednodušeně vysvětlil, „jak to všechno funguje“, neopomenul ani evidenci tržeb při výpadku spojení a fázování vstupu do evidence. Upozornil na výjimky v neziskovém sektoru, a to jak u hlavní, tak i vedlejší činnosti, a co musí povinný subjekt udělat, aby s evidencí mohl začít.

Na 300 účastníků se tak dozvědělo spoustu nových informací a opět se tak potvrdilo, že pořádat lednovou konferenci pro ředitele a ekonomy má smysl.

Plán odborných konferencí APSS ČR 1. pololetí 2017

Sociální služby v roce 2017 v Jihočeském kraji,
12. 4. 2017, Tábor

Konference Profesního svazu zdravotnických pracovníků APSS,
25. 4. 2017, Praha

Sociální služby v roce 2017 v Královéhradeckém kraji,
27. 4. 2017, Hradec Králové

Konference Profesního svazu sociálních pracovníků APSS,
28. 4. 2017, Praha

Konference služeb sociální prevence, 4. 5. 2017, Praha

Sociální služby nejen v Evropě, mezinárodní konference,
30.–31. 5. 2017, Mikulov

Kvalita sociálních služeb v ČR, 6. 6. 2017, Praha

Bližší informace najdete na www.apsscr.cz, menu „Konference & Kongresy & Semináře“

Členové APSS ČR k 27. 1. 2017: 1027 organizací, 2332 registrovaných služeb

Institut vzdělávání APSS ČR

Společně za vzděláváním!

AKTUÁLNÍ NABÍDKA SEMINÁŘŮ INSTITUTU VZDĚLÁVÁNÍ APSS ČR NA 1. POLOLETÍ 2017

Brno

Datum	Název semináře	Lektor
1. 3.	Proměny stáří a gerontooblek	MgA. Bc. Lenka Čurdová
2. 3.	Time management v sociálních službách	Mgr. Tomáš Ergens
7. 3.	Kompetentní manažer	PhDr. Dagmar Úlehlová
13. 3.	Základy první pomoci	kolektiv lektorů
14. 3.	Financování organizací ÚSC v souladu s pravidly veřejné podpory	Mgr. Miloslav Kvapil
27. 3.	Jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Lubomír Pelech
29. 3.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
10. 4.	Vykazování ošetrovatelské péče zdravotním pojišťovnám	Marcela Doudová, MBA
20. 4.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
25. 4.	Motivace versus manipulace klienta sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
11. 5.	Jak lépe komunikovat v pomáhajících profesích	Mgr. Tomáš Ergens
18. 5.	Demence v obrazech	Mgr. Andrea Tajanovská
22. 5.	Mozkový jogging – trénink paměti	MgA. Bc. Lenka Čurdová
25. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
1. 6.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
6. 6.	Sociální práce s agresivním klientem	Mgr. Lubomír Pelech

Ostrava

Datum	Název semináře	Lektor
27. 3.	Práce s rodinou uživatele sociálních služeb	Mgr. Markéta Vaculová
28. 3.	Základy první pomoci	kolektiv lektorů
3. 4.	Demence v obrazech	Mgr. Lucie Pohlová
4. 4.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. Lucie Pohlová
5. 4.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
6. 4.	Náměty pro tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Markéta Vaculová
20. 4.	Financování organizací ÚSC v souladu s pravidly veřejné podpory	Mgr. Miloslav Kvapil
24. 4.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
27. 4.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Mgr. Andrea Tajanovská
25. 4.	Proměny stáří a gerontooblek	Mgr. Andrea Tajanovská
15. 5.	Konflikt a jeho řešení	Mgr. Petra Kluzová
16. 5.	Preterapie – úvod do problematiky	Mgr. Markéta Vaculová
22. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	Mgr. Markéta Vaculová

České Budějovice

Datum	Název semináře	Lektor
20. 4.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková

Rakovice

Datum	Název semináře	Lektor
9. 5.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská

Praha 9 – SSSMČ

Datum	Název semináře	Lektor
6. 3.	Financování organizací ÚSC v souladu s pravidly veřejné podpory	Mgr. Miloslav Kvapil
7. 3.	Práce s rodinou uživatele sociálních služeb	Mgr. Michaela Veselá
8. 3.	Vykazování ošetrovatelské péče zdravotním pojišťovám	Marcela Doudová, MBA
9. 3.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková
16. 3.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Mgr. Andrea Tajanovská
17. 3.	Komunikace v obtížných situacích	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
23. 3.	Firemní supervize	Mgr. Michaela Veselá
10. 4.	Etika v obrazech ve službách sociální prevence	Mgr. Andrea Tajanovská
10. 4.	Friendly employer	Mgr. Jan Dudek
12. 4.	Základní krizová intervence	Mgr. Kristýna Farkašová
15. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	MgA. Bc. Lenka Čurdová
19. 5.	Validace podle Naomi Feilové	Mgr. Renáta Nentvichová

Praha 5 – Palata

Datum	Název semináře	Lektor
13. 3.	Proměny stáří a gerontoobek	MgA. Bc. Lenka Čurdová
20. 3.	Motivace versus manipulace klienta sociálních služeb	PaedDr. Vladimír Šik
22. 3.	Přístup zaměřený na člověka	Mgr. Markéta Vaculová
3. 4.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
24. 4.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
26. 4.	Preterapie – úvod do problematiky	Mgr. Markéta Vaculová
27. 4.	Sociální práce s agresivním klientem	PaedDr. Vladimír Šik
2. 5.	Změny v odbornosti 913 pro rok 2017 a dále	M. Horesh, Bc. I. Boháčková
5. 5.	Práce s riziky při poskytování sociálních služeb	Bc. Jan Syrový
15. 5.	Individuální plánování se zaměřením na pečovatelské služby	Mgr. Marcela Hauke
17. 5.	Práce s emocemi	PaedDr. Vladimír Šik
25. 5.	Rosteme díky zvládnutému marketingu	Mgr. Andrea Tajanovská
5. 6.	Náměty pro tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Michaela Veselá

Tábor

Datum	Název semináře	Lektor
3. 3.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
24. 3.	Příprava poskytovatelů sociálních služeb na inspekci	Mgr. Lucie Bicková
30. 3.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
31. 3.	Alternativní a augmentativní komunikace	Mgr. Irena Lintnerová
11. 4.	Změny v odbornosti 913 pro rok 2017 a dále	M. Horesh, Bc. I. Boháčková
28. 4.	Jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
16. 5.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
17. 5.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková
19. 5.	Demence v obrazech	Mgr. Andrea Tajanovská
23. 5.	Základní krizová intervence	Mgr. Kristýna Farkašová
2. 6.	Komunikace v obtížných situacích	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
5. 6.	Proměny stáří a gerontoobek	MgA. Lenka Čurdová

Bližší informace najdete na www.institutvzdelavani.cz.

Kontakt: Mgr. Magda Dohalová, manažerka vzdělávání, mobil: +420 724 940 126, e-mail: institut@apsscr.cz
Anna Březinová, DiS., administrativa, mobil: +420 607 056 211, e-mail: administrativa@apsscr.cz

Dvoudenní
mezinárodní konference

SOCIÁLNÍ SLUŽBY NEJEN V EVROPĚ

30.–31. května 2017,
Hotel Galant Mikulov

Z programu:

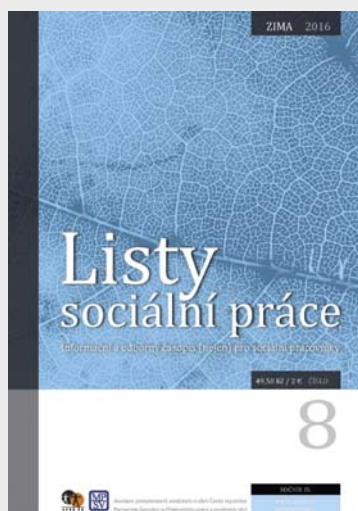
- Dlouhodobá péče v evropských zemích
- Sociální služby pro seniory a OZP v Nizozemsku
- Péče o seniory v Indii
- Sociální služby v Chorvatsku
- Systém sociálních služeb v Austrálii
  - Péče o seniory v Turecku
  - Sociální služby na Slovensku – aktuální výzvy

Bližší informace sledujte na
www.apsscr.cz, menu „Konference & Kongresy & Semináře“

Ledax

Listy sociální práce míří ke slovenským sousedům

Časopis Listy sociální práce je již dostupný i pro slovenské čtenáře. Pro Slovenskou republiku ho lze objednat na <http://www.press.sk/casopisy/listy-socialni-prace/>.

Roční předplatné (4 čísla časopisu) stojí 8 €. Více informací najdete na www.listysp.cz.

Ze života sekce:

Informace ze sekce nizkoprahových zařízení

■ **Text: Mgr. Václava Egermaierová,**
předsedkyně sekce nizkoprahových
zařízení APSS ČR

Začátek roku je obdobím plánování, jinak je tomu i v sociálních službách. Vyhodnocuje se, co se podařilo v období předešlém, na co bude dobré navázat, čemu se raději vyhnout... V klientské práci v nizkoprahových zařízeních pro děti a mládež v tomto období zvažujeme, jak motivovat naše klienty v naplňování dohod a individuálních plánů či k účasti na preventivních aktivitách klubů. Motivace dětí a teenagerů k práci na sobě je pro pracovníky často oříškem. Jednou z cest, jak k této problematice přistoupit, je zavedení tzv. motivačního systému pro klienty zařízení.

Motivační systém může mít různé podoby, je vhodné ho však vytvářet vždy s ohledem na konkrétní cílovou skupinu dětí a mladých lidí, kteří do klubu docházejí, ale také s ohledem na to, kam se chce činnost a chod daného zařízení v dalším období

ubírat. Cílem může být motivovat a aktivizovat klienty k účasti např. na preventivních programech a besedách, které se konají v nizkoprahovém zařízení. Motivační systém může být využíván také k podpoře individuální práce klienta na jeho vlastních cílech a zakázkách, může být také nástrojem pozitivní zpětné vazby v případech, kdy se klient např. aktivně zapojí do správy klubu, kdy pomůže druhému klientovi v klubu a v mnoha dalších situacích, kdy si chování klienta zaslouží ocenění.

Jak pracovat s motivací klientů v NZDM a jaké motivační systémy jsou v klubech využívány, bude jedním z témat připravovaného oborového setkání, které je v rámci naší sekce plánováno na měsíc květen tohoto roku. Pokud i vy ve svém zařízení využíváte nějakou formu motivačního systému a chtěli byste se o tuto praxi podělit s dalšími kolegy z nizkoprahových klubů, neváhejte mě kontaktovat. Za sdílení vaší dobré praxe budu velmi ráda a jistě se stane inspirací i pro další kluby.

INZERCE

Unikátní seminář Institutu vzdělávání APSS ČR

Kufr plný vzpomínek

Cílem kurzu je poukázat na význam vzpomínání při práci se seniory, jelikož vzpomínání jim přináší zlepšení psychického i fyzického stavu, potvrzuje jejich identitu a poukazuje na to, že jejich život byl smysluplný a plný zajímavých událostí.

Obsah semináře

Teoretická část: Informace o vzpomínkách, paměti a důležitosti vzpomínání a zapojování smyslů do tohoto procesu; poukázání na význam vzpomínání při práci se seniory.

Praktická část: Lektoři využívají kufry plné starých předmětů, fotografií a vůní, pracují s různými obdobími života člověka a učí účastníky vést vzpomínkový rozhovor se seniorem; zdůrazňují, jak důležité je mít povědomí o tom, která témata vzpomínání jsou pro seniory vhodná, a která by je naopak mohla zneklidnit; vedení rozhovoru se účastníci učí za pomoci předmětů a pomůček sami na sobě; záměrem lektorů je udržovat po celou dobu kurzu příjemnou a důvěrnou atmosféru.

Kurz je vhodný pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách, a to nejen ve službách pobytových, ale i terénních či ambulancích. Zdravotní sestry získají po absolvování kurzu 4 kredity.

Více informací a objednávky:
www.institutvzdelavani.cz, institut@apsscr.cz
 tel.: +420 724 940 126

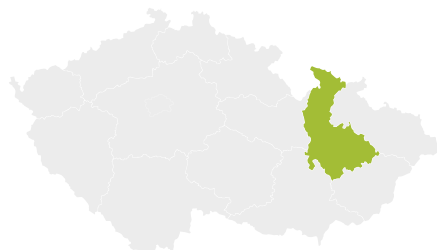
Představujeme nově zvolené radní pro oblast sociálních služeb v krajích

Redakce požádala nově zvolené krajské radní, aby se se čtenáři našeho časopisu podělili o svůj pohled na aktuální situaci v poskytování sociálních služeb ve svém kraji a o své vize a cíle, kterých by chtěli dosáhnout v horizontu svého volebního období. Jejich vyjádření vám postupně přineseme v tomto a dalších číslech časopisu.

MUDR. OTO KOŠTA, PH.D.,
hejtman Olomouckého kraje.
Jeho kompetence zahrnují kromě
sociálních věcí i krizové řízení
a vnější vztahy.

Oto Košta je absolventem oboru všeobecného lékařství, působil jako lékař FN Olomouc. Od roku 1993 provozuje soukromou praxi praktického lékaře pro dospělé, zároveň působí jako odborný asistent na LF Univerzity Palackého v Olomouci a LF Ostravské univerzity v Ostravě, je konzultantem Mezinárodního centra klinického výzkumu ICRC v Brně. Absolvoval několik zahraničních stáží, byl lékařem několika sportovních týmů. Věnuje se pedagogické, publikační a konzultační činnosti. V krajských volbách 2016 byl zvolen zastupitelem Olomouckého kraje a stal se hejtmánem.

Olomoucký kraj

Aktuální situace v sociálních službách v Olomouckém kraji

Sociální služby je možné označit za živý organismus, který se neustále proměňuje, občas ho něco zabolí, zazlobí, je potřeba něco vyléčit. Poptávka po sociálních službách se neustále mění a souvisí s proměňujícími se potřebami lidí, kteří v Olomouckém kraji žijí. Dostupnost potřebných služeb je zajištěna pravidelnou aktualizací sítě sociálních služeb v Olomouckém kraji. V Olomouckém kraji v současnosti působí 343 registrovaných sociálních služeb. Z tohoto počtu je pro letošní rok 304 zařazeno v síti sociálních služeb a podpořeno finančními prostředky z rozpočtu Olomouckého kraje (24 služeb odborného sociálního poradenství, 157 služeb sociální péče a 123 služeb sociální prevence).

Rozvoj sociálních služeb v kraji

Rozvoj a směřování sociálních služeb v Olomouckém kraji jsou definovány střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Tento dokument bude na období let 2018–2020 schvalován Zastupitelstvem Olomouckého kraje v letošním roce. Za důležité považuji zajištění kontinuity procesu transformace a humanizace služeb sociální péče, podporu služeb osobám s chronickým a kombinovaným onemocněním se specifickými potřebami a služeb podporujících setrvání osob v jejich přirozeném prostředí.

Problematickou oblastí je stále financování sociálních služeb. Od roku 2015 byla odpovědnost za rozhodování o výši dotace ze státního rozpočtu jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb převedena z Ministerstva práce a sociálních věcí na kraje. Kraj se na převzetí této kompetence připravil a schválil

Program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji (dále jen „Program“), který definuje pravidla pro poskytování a čerpání finančních prostředků z rozpočtu Olomouckého kraje včetně účelově určené státní dotace poskytnuté Olomouckému kraji na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb. Současně se Program vypořádává s požadavky legislativy Evropské unie v oblasti veřejné podpory. Značnou nejistotou pro celý systém je každoroční očekávání, jaký objem finančních prostředků bude do této oblasti schválen ve státním rozpočtu.

Při zajišťování poskytování sociálních služeb naráží kraj na řadu překážek různého původu, ať už jde o bariéry systémové nebo ty, které přinášejí každodenní praxe. Vznik nepříznivých sociálních událostí je mnohdy těžko předvídatelný. To nás při zjišťování a zajišťování specifických požadavků v oblasti sociálních služeb soustavně vrací na pomyslnou startovací čáru. Více jistoty by poskytovatelům sociálních služeb přinesla možnost víceletého financování sociálních služeb či stálejší legislativní prostředí.

Cíle do konce mého mandátu

Úkolem do budoucna je podpora potřebných a kvalitních sociálních služeb, a to současně za účelně a efektivně vynakládané finanční prostředky. Se značnou opatrností bych chtěl vyslovit přání o rozšíření plánování sociálních služeb na všechna území správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Olomouckém kraji a o navázání intenzivnější spolupráce se zástupci místních samospráv týkající se finanční participace při podpoře sociálních služeb naplňujících potřeby jejich občanů.

Rozhovor s Věrou Bařinovou, držitelkou titulu Manažer roku 2016

Národní cena sociálních služeb – Pečovatelka roku 2016

Porota soutěže Národní cena sociálních služeb – Pečovatelka roku 2016 rozhodla o tom, že Manažerem (v tomto případě Manažerkou) roku 2016 je Věra Bařinová, která stojí v čele příspěvkové organizace Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou.

Věra Bařinová přijímá ocenění Manažer roku od H. Maciuchové.

■ Redakční zpracování:
Ing. Kateřina Endrštová
Foto: V. Hotová

1. Jste jednou z oceněných v profesní soutěži Národní cena sociálních služeb – Pečovatelka roku 2016 a držitelkou titulu Manažer roku. Co pro vás toto ocenění znamená?

Musím říct, že mě ocenění s ohledem na velkou konkurenci trochu překvapilo, ale zároveň mě to samozřejmě velmi potěšilo. Ocenění mé práce, ale především našeho pracovního kolektivu je pro nás povzbuzující. Na druhou stranu nás zavazuje k další práci, která povede ke spokojenosti našich klientů.

2. Co rozhodlo o tom, že jste svou profesní kariéru spojila se sociálními službami? Věděla jste, „do čeho jdete“?

Kdo z nás ví, když nastupuje na nové pracovní místo, do čeho jde? Nevěděla jsem to ani já, ale svého rozhodnutí rozhodně nelituji.

3. Co vás ve vaší práci povzbuzuje, co vám nejvíce pomáhá?

Ve svém manažerském týmu mám skvělé kolegy, se kterými se mi daří postupně naplňovat všechny záměry. Když nastanou problémy, vzájemně se podporujeme a snažíme se vše dobře zvládnout. Zvlášť v tak náročné oblasti, jako jsou sociální služby, jsou důležité vzájemné vztahy na pracovi-

šti a pohodové klima. Největším povzbuzením je pro mě stále spokojenost našich obyvatel.

4. Zaměstnanci, spolupracovníci se vybírají podle profesního životopisu. Jaké vlastnosti by však měl mít člověk, aby „ladil a zapadl“ do vašeho týmu?

Mám štěstí na dobré pracovníky a přála bych si, aby se jejich počet zvýšil, protože požadavky na zaměstnance ošetrovatelského úseku se neustále zvyšují. Moje ocenění nepatří jen mně, ale celému mému kolektivu pracovníků. Ráda přirovnávám svůj tým k dobře sehranému orchestru a chci aby „ladil“, proto je důležité, aby byl pracovník týmový hráč a svou práci dělal srdcem.

5. Marketing je v komerční sféře významným nástrojem managementu, jak se díváte na jeho využití v oblasti sociálních služeb?

Marketing se stal nedílnou součástí sociálních služeb a je nutné jej více využívat. Především pomáhá zlepšovat pohled veřejnosti na naši činnost, což je v současné době, kdy na trhu fungují i soukromé sociální služby, důležité. Dobrých zpráv z našich zařízení není nikdy dost.

6. Pokud se člověk dlouhou dobu věnuje pomáhající profesi, jak je vůbec možné „nevyhořet“? Co je podle vás tou správnou prevencí?

Práce ředitele není jednotvárná, ale naopak velmi obsáhlá – od financování, přes pracovní právní vztahy, kvalitu péče a komunikaci s klienty, až po správu majetku. Navíc dělám práci, která mě baví, a pořád mám plány, které bych chtěla naplnit. Myslím, že správnou prevencí je také najít si čas na vlastní zájmy.

7. Přála byste si něco, co by vaši práci ulehčilo nebo zlepšilo? Jak se vypořádáváte s „nekonečným příběhem o administrativní zátěži“?

Přála bych si mít dostatek pracovníků a finančních prostředků na zasloužené ohodnocení jejich práce, ale i na realizaci našich plánů.

Zvyšující se administrativa je velký problém ve všech oblastech, nejen v sociálních službách. V pracovním týmu se snažíme zjednodušovat evidenci a odstranit opakované zápisy. Vždy zvažujeme nutnost vedení jednotlivých formulářů a také myslíme na naši přírodu☺.

Pracovníci jsou nositeli kvality, a proto je třeba podporovat jejich schopnosti, aby mohli pečovat o klienty.

8. Jak si vy sama představujete své stáří, resp. pozdní seniorský věk?

Na svůj seniorský věk myslím při své každodenní činnosti. S pracovním týmem nastavujeme naše služby tak, aby nám

S manažerkou projektu Značka kvality Petrou Kulveitovou

vyhovovaly, pokud bychom byli my jejich příjemci. Často mluvíme o tom, co by nám vadilo a následně se snažíme tyto činnosti vylepšit a docílit spokojenosti našich klientů.

Děkujeme za rozhovor a přejeme další pěkné roky ve vaší práci.

Z nominace

Ing. Věra Bařinová je ředitelkou Domova pro seniory Náměšť nad Oslavou od jeho otevření v roce 2000. Za dobu svého působení dokázala vybudovat špičkové zařízení pečující o seniory. Důsledně se zaměřuje na kvalitu poskytovaných služeb a dbá na profesní rozvoj pracovníků. Za jejího působení získal domov v roce 2013 certifikát Značka kvality s nejvyšším bodovým hodnocením, loni jej úspěšně obhájil. Jako ředitelka usiluje o nové trendy a zkvalitňování péče, během jejího působení zařízení prošlo interním auditem E-Qalin, stalo se certifikovaným pracovištěm konceptu Bazální stimulace, zapojilo se do projektu QQT a v poslední době se zaměřuje na Psychobiografický model péče o seniory. V minulosti V. Bařinová působila jako členka kontrolní komise APSS a je také členkou výboru APSS Kraje Vysočina.

INZERCE

AG RÝŽOVO-DÝŇOVÁ KAŠE

vitamíny

bez lepku

sušená dýně do spotřebního koše

ag foods
Vending – HoReCa – Food Service

Více informací na bezplatné zákaznické lince 800 627 653
nebo na www.agfoods.eu.

INFORMAČNÍ SYSTÉM MÁ VĚTŠÍ MOC, NEŽ JSME MOŽNÁ PŘEDPOKLÁDALI

Společnost IReSoft je tvůrcem a dodavatelem nejrozšířenějšího informačního systému pro sociální služby – Cygnus. Na trhu je už přes 10 let a jejich službám důvěřuje přes 1 000 poskytovatelů sociálních služeb v Česku i na Slovensku.

Za deset let přišel IReSoft se spoustou inovací, které se už naplno zabydly u zaměstnanců v sociálních službách. Dnes už si většina z nich nedokáže představit, že by měli fungovat na papírech a v šanonech. Je ale pravda, že poslední roky jsou přece jen v něčem výjimečné a možná jste si toho všimli i vy, samotní uživatelé. Co je tedy u iresoftáků nového, co se změnilo a kam směřuje jejich myšlení? Tématu se ujala marketingová specialista IReSoftu, Marcela Nečasová. A na pomoc přizvala i své kolegy, kteří představili své projekty a také osobní podněty a motivace.

ZAOSTŘENO NA LIDI

Informační systém je v dnešní době nepostradatelným pomocníkem ve všech směrech lidského působení, sociální služby nevyjímaje. Naprostou samozřejmostí, kterou od informačního systému každý očekává je, že mu usnadní práci a bude naplňovat všechny legislativní předpisy. To se nám daří a navíc ještě neustále přicházíme se zlepšováký a inovacemi. Přece jen, jsme IT firma a tohle je naše hlavní úloha na trhu sociálních služeb.

V poslední době ale vnímáme ještě úplně nový rozměr naší zodpovědnosti. Uvědomujeme si totiž, v jak citlivé oblasti působíme, a jak mocné jsou naše systémy. A to říkáme opravdu se vši pokorou. Denně ovlivňujeme životy několika tisíců pracovníků, kteří Cygnus používají. A ty tisíce lidí se starají o nespočet tisíců dalších lidí, kteří jsou odkázáni na jejich pomoc. Domyslíme-li to ještě do většího detailu, za těmito lidmi stojí rozvětvené rodiny, které věří a doufají, že jejich babičky a dědečci mají tu nejlepší péči, cítí se dobře a v bezpečí.

Ano, na první pohled se to může zdát příliš abstraktní a nepředstavitelné. Jak může informační systém ovlivňovat stav a spokojenost babičky v domově důchodců? Samotný informační systém těžko. Ale spokojená sociální pracovníce nebo sestřička to už ovlivnit dokáže. Stačí, když ji bude práce bavit a na tu babičku se bude každý den usmívat, místo, aby se mračila a byla nervózní z toho, že nic nestíhá. A našim cílem a vizí je, udělat maximum pro to, aby takových usměvavých pracovníků a pracovníček bylo v českých a slovenských zařízeních co nejvíce. Samozřejmě, nejsme všemocní a jsou věci, které nedokážeme ovlivnit, ani kdybychom se na hlavu postavili. Ale proč nedělat alespoň malé krůčky a rovnou házet flintu do žita?

V loňském roce jsme spustili hned několik novinek, kterými se snažíme nabrat správný směr. Uvědomili jsme si, že je opravdu důležité vyvíjet program a vymýšlet nová zjednodušení. Ale ještě důležitější je, aby o tom byli uživatelé dostatečně informováni, všemu dobře porozuměli a uměli vše správně a naplno používat. Protože jinak jsou ty novinky od nás takový „danajský dar“. Uživatelé by se trápili, protože tomu neporozumí a nebudou vědět, co a jak mají správně dělat. My chceme, aby naše systémy byly používané naplno uživateli je měli rádi a věděli, že kdykoliv si nebudou vědět rady, mají se kam obrátit. Jedině tak můžou být spokojeni a na klienty se usmívat.

A CO PRO TO DĚLÁME?

Projekt www.cygnusakademie.cz je velkou novinkou a já jsem se zeptala jeho „guru“ Martina Hošťáka, jak to funguje a k čemu je to dobré.

Martine, co je ta Cygnus Akademie?

„Je to online portál, kde naši uživatelé najdou kurzy sestavené a moderované iresoftními specialisty. Kurzy jsou zaměřené na určitou

problematiku a každý, kdo je absolvuje, získá od nás certifikát. Jedná se o pochopení širší problematiky. Absolvent získá všeobecný přehled a pochopí všechny souvislosti. Tím pádem bude sebevědomější a práce mu bude dávat mnohem větší smysl. Při jeho tvorbě jsme brali v potaz to, že čas je dneska nejdražší komodita vůbec a většina z nás dneska nemá prostor ani chuť někam cestovat. Takže se sem může přihlásit kdokoliv, ale hlavně odkudkoliv a kdykoliv. Kurzy jsou navíc zdarma, takže si stačí uvařit dobré kafe a rovnou začít. Pokud jste ještě nezačali, doporučuji navštívit stránky www.cygnusakademie.cz.“

Dále jsme začali posílat novinky přímo do systému, takže uživatelé už nemusí otevírat naše webové stránky a hlídat, co je nového. Žhavé novinky od nás mají pěkně po ruce. O co jde a jak to funguje jsem se zeptala Lukáše Ullmanna, který zaštiťuje systém rozesílání těchto zpráv.

Lukáši, v čem vidíš největší přínos?

„Největší přínos vidím v tom, že „nezahlučujeme“ všechny uživatele všemi novinkami. Taky nemám rád, když mi chodí informace, které mě nezajímají. Nyní dokážeme cílit na

jednotlivé role v organizaci, ale i kraje. A dáváte si fakt záležet, abychom cílili správně. Takže uživatelé si můžou být jistí, že nemusí nic aktivně hlídat, a přesto o nic důležitého nepřijdou. Jednoduše, když v jejich schránce přistane nějaká zpráva, bude pro ně mít přínos a bude je zajímat.“

Zamysleli jsme se také, jak zrychlit a zpřístupnit info k řešení konkrétních situací. Je nám jasné, že volat hned na linku nebo listovat v nekonečně dlouhé příručce není ani efektivní a už vůbec pohodlné. Takže nyní je možné si pomoc dohledat přímo z programu, pomocí otazníku v záhlaví okna v dané části programu pomocí kterého se rovnou otevře příslušná kapitola. Více vám řekne Honza Malota, hlava podpory pro zákazníky.

Honzi, z čeho jste vycházeli při tvorbě nápověd a jak postupujete?

„Marci, vycházíme z toho, že většina lidí preferuje situaci, kdy může svůj problém

vyřešit samostatně a co nejrychleji, tím spíš, že musí zvládat ještě péči o klienty. Proto jsme v uplynulém roce do programu zavedli novou práci s nápovědou – stačí v daném okně klepnout na symbol otazníku a otevře se právě to téma nápovědy, které je zaměřené na danou část programu. Není třeba hledat v obsahu a listovat celou příručkou, je to zkrátka rychlejší a příjemnější. Nápovědy se navíc snažíme aktualizovat s využitím praktických poznatků z hot-linky a s ohledem na frekventovaná témata. Osobně si myslím, že nový přístup k tématům nápovědy je krok dopředu a věřím, že tím uživatelům šetříme čas a třeba i trochu zvyšujeme sebevědomí tím, že se cítí soběstačnější.“

Kromě dalších vylepšení bych ještě ráda zmínila způsob, jakým informuje o novinách v aktualizacích. Donedávna jsme posílali jen psané texty – co, kde a jak se změnilo nebo je nové. Snažíme se jít s trendy a začali jsme natáčet videa. Doufáme, že je to názornější a lépe pochopitelné. Víc vám řekne Honza, náš firemní kreativec, který stojí za celým projektem.

Honzo, ty jsi přišel s myšlenkou natáčet videonovinky. Určitě to zabere hodně času a úsilí. V čem vidíš největší přínos?

„Videomarketing je budoucnost a proto i my musíme jít s dobou. Snažíme se tak našim uživatelům předat všechny informace co nejpochopitelnějším a příjemným způsobem. Cílem je mluvenou formou vše vysvětlit a ukázat danou funkčnost přímo v programu. Chvilu u videa dá více jak 1000 slov, je to stejné jako vařit z kuchařky nebo s puštěnou televizí. A v tom vidím ten největší přínos –

učení nemusí být vždy mučení. V poslední době jsme také po shlédnutí videa dali možnost hlasování a hodnocení videonovinek. Hodnocení jsou převážně kladná a tedy i motivující. Děkuji všem uživatelům za zpětnou vazbu a pokračujte v ní prosím – pojďme to ještě vylepšit.“

Právě jsme si shrnuli největší novinky minulého roku, kterými se snažíme dosáhnout větší spokojenosti zaměstnanců v sociálních službách. Věřte, že v tom budeme pokračovat, protože je to cíl, který jsme si společně vytyčili a žene nás dopředu.

A pokud byste měli nějaký návrh na zlepšení, tip nebo dotaz – dejte mi vědět!

Marcela Nečasová
Marketingová specialistka
necasova@iresoft.cz

CYGNUS AKADEMIE

Profík na Cygnus? Budte jím i vy!

Chtěli byste svůj systém využívat
naplno a šetřit tak maximum času?

Máme pro vás skvělý tip - pohodlné a srozumitelné online lekce. Pojdte do toho a „pouhý“ informační systém se rázem stane vašim skutečným pomocníkem.

www.cygnusakademie.cz

Hodina života

aneb Co se stačí odehrát na chodbách pobytových zařízení

Supervizi se zabývám třináct let a v této profesi jsem ovlivněná svým druhým povoláním, kterým je bezmála dvacet let arteterapie. Její výhodou a krásou současně je princip otevírání kreativity a empatie skrze prožitek a vnímanou symboliku. V pomáhající profesi se často osobně setkávám s pracovníky, kteří v sobě mají primárně uložené vztahové či existenciální zranění, a někdy si ho dokonce ani plně neuvědomují. To je sice vede k větší citlivosti a empatii vůči bolesti druhého a touze mu pomoci, ale také ke zklamání i „naštvaní“, pokud klient pomoc odmítá. Velké pracovní nasazení a neznalost vlastního slepého místa může v některých případech vést až k syndromu vyhoření. Supervize pomáhá tato místa odhalovat, pojmenovat a povolit v úsilí, které neslouží ve prospěch ani pracovníkovi, ani klientovi. To s sebou samozřejmě nese nároky umět se na situace dívat objektivně, rozvíjet schopnost vlastní sebereflexe a přijmout zpětnou vazbu od druhého. Práce se symboly či kreativně uchopená supervize pomáhá přivést pracovníky více k prožitku i zvědavosti nahlédnout za oponu nevyřčeného. Uvolněním kreativity se uvolňuje i otevřenost vůči pojmenování stěžejních témat, ochota hledat ideální řešení a připustit si přítomnost vlastního tématu ve spojení s tématem klienta.

Autorka vystudovala magisterský obor Supervize na Univerzitě Karlově v Praze, dále obor Sociální práce na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Psychoterapeutické vzdělání má v oblasti arteterapie: pětiletý sebezkušenostní výcvik v hlubinně orientované psychoterapii se zaměřením na arteterapii, výcvik v krizové intervenci a řadu dalších tematicky zaměřených kurzů v oblasti psychoterapie. Externě vyučuje na UK v Praze kreativní přístupy v supervizi, skupinovou práci a supervizi organizace. V roce 2008 založila akreditovanou vzdělávací instituci s mnoha programy pro oblast sociálních služeb. V privátní praxi se zaměřuje na EKO ART THERAPY, a propojuje tak práci v přírodě a zdravý vztah k ní s expresivní umělecky zaměřenou psychoterapií a zážitkovou výjezdní supervizi.

■ **Text: Mgr. Jana Merhautová,**
supervizorka, www.arttherapy.cz

Díky svému arteterapeutickému zaměření mě netradičně pojetá supervize vede k záměru opustit pouhé povídání si o tématech jen na racionální úrovni, a naopak přivést pracovníky k možnosti situaci si prožít a nahlédnout na ni z jiné perspektivy. Vzhledem k mému dalšímu profesnímu záberu, vystudovanému oboru supervize se zaměřením na problematiku sociálních služeb, a častým požadavkům ředitelů organizací pracovníky supervizi provázet a vzdělávat, propojuji v supervizi témata legislativních nároků na zaměstnance s kreativním uchopením vedoucím do prožitku. Péče o organizaci a její rozvoj nesmí být nadřazená péči o pracovníky a jejich rozvoj, především v oblasti duševního zdraví a psychické rovnováhy. Používané supervizní metody vedou u zaměstnanců k většímu uvědomění si nutnosti sebezpečí a zároveň napomáhají k rozvoji větší osobní a profesní zralosti. Ochotu hledat nové přístupy, učit se, měnit postoj a reagovat profesionálněji se daří většinou nejlépe v momentě, kdy jsou pracovníci sami se sebou spokojenější a jejich úsilí je nejen viděno, ceněno, ale také jim dává hlubší smysl. Zde se mi léty potvrdilo, že velmi dobrá spolupráce i ochota ke změně je možná s takovým pracovníkem, který je od začátku přizván k zamýšlenému zámě-

ru, je naučen sebereflexi a chápe význam celé akce. Získat si zaměstnance pro větší spolupráci, obzvláště při zavádění změn či nových moderních postupů, je pro organizaci důležitým krokem, zejména nemá-li pro své zaměstnance ideální pracovní a finanční podmínky. Motivačním nástrojem může být cokoli, co zaměstnance potěší, zaujme, uvolní. Patří sem například dobré vztahy na pracovišti, ale také další zajímavé nefinanční benefity či netradiční přístup k jejich potřebám. Zajímavé týmové prožitky, možnost sdílet s kolegy do větší hloubky, vnímaná péče a zájem o zaměstnance se zpravidla ukazují jako silné motivační zdroje. Supervize zaměřená na podporu zaměstnanců v rozvoji kreativity a sebezpečí bývá většinou kladně přijímána.

➤ Reflexe prožitku pracovníků v roli nezávislého pozorovatele

Dovolte mi podělit se o jednu ze zkušeností tak trochu jiné supervize. Pokud se například objeví téma a zakázka ke zvyšování kultury organizace, posílení schopnosti reflexe toho, co se v organizaci děje, a ochota efektivně se podílet na hledání řešení, společně s pracovníky využíváme náhledu na vlastní otisk v dané oblasti. Například posílení schopnosti reflexe je velmi obtížné, pokud nemá pracovník základní sebereflektující dovednost, a ochota efektivního zapojení je téměř nemožná bez motivace i v osobním životě.

Jedna z mnoha prožitkových supervizních metod při hledání, jak zjistit či zkvalitnit poskytované služby s ohledem na kulturu a etiku v organizaci, je reflexe prožitku pracovníků v roli nezávislého pozorovatele a badatele. To se může dít buď ze samotného zájmu pracovníků podívat se na fungování organizace trochu jinýma očima, nebo na přímou zakázku nadřízeného pracovníka či jiné kompetentní osoby, například sociálního pracovníka, metodika nebo manažera kvality apod. Sestup do takového procesu se provádí tzv. „výměnou rolí“, pomocí techniky symbolického vystoupení si z aktuální pracovní pozice a vstup do role nezávislého pozorovatele či badatele. Během supervizního setkání, po vzájemném vyjasnění a domluvě cílů a anonymity výstupů, dochází ke vzájemné dohodě, jakým způsobem bude akce probíhat. *Pracovníci si většinou sami nacházejí místa, kde lze o organizaci hodně zjistit, nejčastěji to bývají společenské prostory, chodby, jídelny, recepce, kantýny, kluby apod.* Účelem nebývá sledovat své pracující kolegy, nýbrž vnímat atmosféru a rušivé či příjemné vlivy. Hodina strávená v roli individuálně nepozorovaného pozorovatele ve společných prostorách organizace stačí na to, aby ji pracovník zažil z úplně jiného úhlu pohledu a začal si všimát detailů, které předtím neviděl. Velmi zajímavé jsou výstupy zaměstnanců i jejich vlastní překvapení z toho, čeho si běžně nevšimnou. Nejčastějším jevem je velký provozní hluk na chodbách, hlasité projevy zaměstnanců, vzájemně na sebe různě volajících. Pobíhající pracovníci, kteří vstupují do pokoje klienta během jedné hodiny dvanáctkrát, aniž by o sobě vzájemně vždy věděli. Netuší, že to, co před deseti minutami nabízel klientovi jeden zaměstnanec, přichází nabízet druhý, někdy i třetí. Nebo také časté upozorňování klientů na rizika, nezávisle na sobě, od několika kolemjdoucích pracovníků. Zaměstnanci si sami uvědomují, že to musí být klientovi až nepříjemné. V kantýně často obsluhující personál radí klientům, co si mají a co si nemají kupovat, ptají se jich, jestli na to mají peníze, aniž by jim to před dalšími klienty připadalo nějak nevhodné. Na recepci během hodiny dokáže recepční zmizet i na půl hodiny, přičemž návštěvy buď bezradně čekají, nebo se po chvíli čekání vydají sami zjišťovat informace neznámo kam. Horší je, když na recepci čeká dvacet minut auto, které potřebuje vyjet z areálu. Pracovníci si také častěji v roli pozorovatele všimají odlišnosti ve vztahu a způsobu komunikace provozního personálu s klienty. Už z povahy jejich profese, vzdělání a požadavků na pracovní výkon se může právě způsob a obsah komunikace jevit jako slabší článek, neboť pracovníci v sociálních službách, sociální

pracovníci i zdravotničtí pracovníci jsou pravidelně v rámci celoživotního vzdělávání proškolení ve standardech kvality, etice, lidských právech i profesionální komunikaci, zatímco na provozní personál se v tomto ohledu často zapomíná. Je v režii organizace, zda a jak zapojuje do vzdělávání a supervize i tyto zaměstnance.

» Supervize provozního personálu

Osobně se ve své supervizní praxi stále častěji setkávám s tím, že prostřednictvím doporučení ze supervize organizace se provozním zaměstnancům věnuje zhruba dvakrát až třikrát ročně supervize se vzdělávacím aspektem. Pracovníci během supervize praxe bývají překvapeni, čeho všeho si při hodinovém pozorování jednoho určitého místa začínají všimát, například maličkostí typu upadnutý kus omítky, nefunkční nástěnka, chybějící nápis na dveřích, zastaralé informace ve vestibulu, časté hlášení místního rozhlasu a někdy i podivný obsah takových hlášení. Čistota, nebo naopak

Jedna z mnoha prožitkových supervizních metod při hledání, jak zjistit či zkvalitnit poskytované služby s ohledem na kulturu a etiku v organizaci, je reflexe prožitku pracovníků v roli nezávislého pozorovatele a badatele.

nepořádek či skladování chodítek, vozíků, úklidových prostředků na místech, kde běžně prochází kromě personálu a klientů také návštěvy, dobrovolníci, stážisté i externí zaměstnanci, kteří musí absolvovat překážkovou dráhu, aby se těmto předmětům vyhnuli. Hlasitě hrající rádio, které v podstatě nikdo neposlouchá, zvuk vrtačky, gong oznamující čas oběda apod. Občas se některý ze zaměstnanců rozhodne zaměřit právě na veřejné toalety a výstupy bývají i pro ně zajímavé. Celkem pravidelně se pracovníci z různých organizací setkávají s podobnými nešvary, jako jsou pootevřené vchodové dveře na toaletu, nedostatek nebo úplná absence toaletního papíru, protékající WC, chybějící mýdla, ručníky, ale i žárovky. Tím, že personál většinou používá toaletu určenou pro zaměstnance, nejsou obeznámeni s úrovní toalet pro veřejnost.

» Pozitivní dopady

Takové malé zastavení se v čase a prostoru dokáže přinést silnější vnímání celkové atmosféry organizace, než kdybychom si o ní v supervizi pouze povídali. Co víc, pracovníci jsou schopni lépe reagovat na podněty i poskytnout zpětnou vazbu. Zároveň

často slyším, že od té doby si sami dávají větší pozor na to, co v praxi dělají. Otevření očí pomocí nenápadné techniky při supervizi pomáhá vidět sebe i organizaci ve větších detailech a souvislostech, uvědomovat si více rizika i zdroje. Hledání efektivit či změny v některých procesech jsou trvalejšího charakteru, protože nevycházejí z nějakého nařízení, ale vlastního objevu a prožitku. Pro organizaci to má hlubší dopad v osobní angažovanosti a pracovníci se více zapojují do společného vylepšování organizační kultury. Tyto zkušenosti nevycházejí z jedné nebo dvou organizací, v různých nuancích se s nimi setkávám skoro v každé organizaci. Ačkoliv každý „domov“ klade v poslání důraz na domácí prostředí a důstojnou atmosféru, většinou se těžko naplňuje. Říká se, že kultura organizace se dá poznat podle úrovně veřejných toalet, ale malý výzkum z oblasti supervize ukazuje na všechny veřejné prostory. Pokud bydlíme v činžovním či panelovém domě, určitě se také na chodbách a dalších veřejných prostranstvích setkáváme s různými místními obyvateli a ani zde není úplně soukromí. Nicméně je nutné podotknout, že riziko viditelnosti ústavních prvků se nejvíce odráží právě ve společných prostorách zařízení. Pokud organizace buduje skutečně pro své klienty prostředí podobné domácímu, potom chodby, toalety, jídelny, kantýny, koupelny a vestibuly apod. k němu neoddělitelně patří. Zaměření některých organizací na pěkně vyzdobené a čisté pokoje je jistě záslužné, ale je třeba nezapomínat i na ty prostory, kterými denně prochází značné množství domácích i cizích lidí. Nejvíce mě na tomto procesu těší spoluúčast otevřených očí zaměstnanců, kteří se tímto chtějí podílet na zdokonalování společného prostoru domova klientů a pracoviště zaměstnanců. Učit pracovníky rozvíjet hravou formu reflexe a sebereflexe je nejen užitečné, ale také vzájemně obohacující. Nutno podotknout, že jsem se zaměřila na ukázkou jedné z mnoha forem a příležitostí, jak supervizně pracovat. Možností je daleko více, lze zařadit nejen vzdělávací, kazuistické, ale také projektivní, tréninkové i relaxační formy práce. Obsahově je možné pro pracovníky připravit od reflexe jednotlivých individuálních plánů po práci s barvami, vůněmi i relaxačními tóny.

» Závěr

Supervize by měla být nástrojem podpory, pomoci, bezpečným prostorem ke sdílení, ale také místem, kde se lze kreativně rozvíjet, uvolnit a projevit. Velkým bonusem je, když jsou takové kroky užitečné pro celkové fungování organizace a můžou se propojit potřeby organizace s potřebami pracovníků. ■

Time management v

„Vykonávání práce ve vymezeném čase“ se v důsledku čím dál většího důrazu na efektivitu, výsledky a dosahování předem stanovených cílů mění na „práci s časem“. Tím se mění i postoje lidí k práci, způsoby komunikace a spolupráce, požadavky donátorů a prožívání času tráveného v práci. K tématu time managementu – řízení času – jsme připravili pro čtenáře seriál článků, ve kterých se zaměříme na význam a komplikace time managementu v sociálních službách.

■ **Text: Mgr. Tomáš Ergens, DiS.,**
tomas.ergens@gmail.com

Time management (dále jen TM) je populární pojem, jehož vysvětlení jste jistě již slyšeli nebo četli. Já vnímám TM jako řízení (organizování a vykonávání) aktivit v čase, které v případě dobrého přístupu umožňuje efektivně dosahovat žádoucích výsledků.

Současný systém poskytování sociálních služeb je řízen, kromě jiného, principem účelnosti využívání veřejných prostředků. Logicky to nutí organizace poskytující sociální služby z veřejných prostředků dosahovat cíle na základě sledování výsledků průběžné práce, která má být zároveň kvalitní, efektivní a předem naplánovaná (stanovením kapacity služby a jinými plánovanými výsledky). A navíc, poskytování sociálních služeb není pouze o práci s uživateli, ale také o administrativě (záznamy o poskytování služby), práci v týmu (dohody na postupech práce), strategických jednáních (úpravy pravidel poskytování služby, které jsou ideálně výsledkem společné práce týmu) atd.

Dobrá zpráva je, že v sociálních službách pracují často lidé, kteří mají zájem pomáhat, napravovat nesrovnalosti ve společnosti apod. Přesto se potýkají v různé míře s problémy při dodržování stanoveného postupu, plnění naplánovaných úkolů, stanovování priorit při rozhodování o tom, co dělat teď a co potom. A proč?

Přiznejme si, že nejsme všemocní, neumíme vše a že nemáme zodpovědnost za aktivity a problémy, které se nám někdo snaží nekonkrétními zadáními vnutit (možná totiž sám neví, co s tím).

Sám sebe jsem mnohokrát natchytal, že začínám pracovat na něčem neplánovaném, lákavém, někomu pomáhám řešit jeho úkol nebo odbíhám od jednoho k druhému bez dílčích výsledků. Možná jste to taky zažili. Čím to je? Domnívám se, že to je vysvětlitelné tím, že jsme lidé, kteří mají potřebu něco dokázat, pomoci a mít dobré vztahy s druhými lidmi. Ale také potřebujeme jistotu, pocit bezpečí atd. Připomíná vám to pyramidu potřeb? Nenajezený, neodpočatý, dehydrovaný člověk se obtížně soustředí. Hádka s partnerem, riziko rozpadu osobního vztahu, nejistota v osobní budoucnosti apod. jsou starosti na úrovni nižších (základnějších) potřeb omezující schopnost věnovat pozornost pracovním úkolům a přenést aktivitu k potřebám vyšším – spolupracovat, dosáhnout úspěchu, rozvíjet své dovednosti, seberealizovat se, což ovšem je potřeba pro práci v týmu, strategický přístup, dosahování cílů a rozvíjení kvality služeb.

➤ Hříchy nestátních neziskových organizací

Pohybují se v neziskovém sektoru kolem sociálních služeb a projektů už více než 10 let. Není to tak moc na to, abych sepisoval učebnice a považoval se za nezpochybnitelného odborníka. Účastí v týmech několika projektů, spoluprací s více neziskovými organizacemi, podílením se na diskuzích na konferencích či kulatých stolech, i v rámci vlastní, a ne bezchybné, snahy něco rozvíjet a spoluvytvářet mi postupně a opakovaně na mysli vytanulo několik vzorců, kterými je neziskový sektor na více úrovních podle mého názoru poznamenaný.

Upozornění: dále nečtěte, nechcete-li hledat cestu ke zlepšení spolupráce a výsledků vaší práce a máte-li pocit, že vše děláte dobře.

Zamyslete se spolu se mnou, jestli se vám tyto vzorce nějak spojují s vaší zkušeností:

■ **neprovázanost vizí,** snů, plánů a nových projektů s konkrétními aktivitami

a odhadem jejich časové náročnosti a potřebné personální kapacity;

■ **nepřipravenost zaměstnanců říct NE** („Ne, tomu nerozumím...“, „Ne, na to nemám čas...“, „Ne, to bude mít špatný dopad...“);

■ **(ne)vědomé zneužívání „potřeby zaměstnanců zachraňovat“** (ze strany vedoucích i kolegů);

■ **nedohlížení důsledků rozhodnutí.**

Pro podporu tvrzení, že tyto vzorce se vyskytují, svědčí nabídka i poptávka po kur-

zech strategického plánování, asertivní komunikace, osobnostního rozvoje apod. Potom se nelze divit, a je to správné a logické, když se zaměstnanci ptají: „Co vlastně máme dělat, abychom splnili očekávání? Kdy to vlastně máme dělat? Kdo na to má mít čas?“ A vedoucí pracovníci pod tlakem donátorů na efektivitu a výsledky mají starosti s tím, že zaměstnanci nestíhají termíny anebo úkoly řeší povrchně.

➤ Jak z toho ven?

Přiznejme si, že nejsme všemocní, neumíme vše a že nemáme zodpovědnost za aktivity a problémy, které se nám někdo snaží nekonkrétními zadáními vnutit (možná totiž sám neví, co s tím). Máme právo dělat věci, až pokud máme představu, jak na to, a jen tak, jak je nejlépe zvládneme a jak nám síly (fyzické i psychické) stačí. A toto právo mají i ostatní kolem nás.

sociálních službách

1. díl

Až příště budete na poradě diskutovat o nějakém problému a budou zaznívat návrhy, co by se s tím mělo dělat, tak se společně zamyslete:

- jestli je to **priorita**, kvůli které ukrojíte kus už tak dost nabitě pracovní doby některých pracovníků;
- jestli jste změny, o které mluvíte, **schopní skutečně dosáhnout**;
- co je cílem, co má pracovníky **motivovat na tom pracovat**;
- kdo má pro takový úkol vhodné **koordináční schopnosti**;

- kteří pracovníci mají **předpoklady dílčí kroky zvládnout**;
- kdy to budou tito pracovníci vykonávat a **do kdy** mají být jednotlivé dílčí kroky hotové;
- a není na škodu prodiskutovat, **jak to má konkrétně vypadat, až to bude hotové** (to, že společně o něčem mluvíme, ještě neznamená, že tomu stejně rozumíme a představujeme si stejné věci).

Připomíná vám to metodu SMART? To není náhoda. Tato metoda, pokud se v praxi skutečně využívá, pomáhá připravit prostředí, kde lze i dobře pracovat s TM.

Až za vámi příště přijde kolega nebo vedoucí pracov-

ník s požadavkem, že potřebuje s něčím poradit nebo že od vás potřebuje nějaké podklady, že má nápad na novou aktivitu a že se toho máte ujmout, neříkejte automaticky „Ale jistě...“, ale:

- pojmenujte nahlas to, co slyšíte, že vám druhý říká („*Takže jestli tomu správně rozumím, potřebuješ/máš nápad...*“);
- ptejte se, proč s tím přichází za vámi, vytvoříte tak prostor se bavit o vaší roli, ale také získáte zpětnou vazbu, co považuje za vaše silné stránky („*Vnímám to jako příležitost..., Vidím to také jako dobrý nápad... a pomohlo by mi ujasnit si, co očekáváš ode mě.*“);
- pojmenujte, co by pro vás znamenalo tomu vyjít vstříc („*Musel bych teď přestat s tím, co dělám, a nevím, jestli bych stihl termín...*“);
- pojmenujte, kdy na to máte čas, abyste tím neohrozili jiné úkoly, aktivity a termíny, a nebojte se následně diskutovat (tento moment vyžaduje mít pod kontrolou své úkoly v čase a v důsledku toho s klidným svědomím říct, kdy máte čas na něco dalšího).

TIP: zřehledněte sobě i druhým své plánované aktivity a úkoly v online kalendáři (např. Google kalendáři).

Budete mít pro sebe i pro druhou stranu vizuálně zaznamenané, jak jste na tom s prostorem na nový úkol, a taky zpětně důkaz o tom, že jste pracovní dobu nestrávil u kávy v kuchyňce. Online kalendáře se snadnou editací umožňují:

- **nahlížení pomocí mobilu** s připojením k internetu (nemusíte nosit papírový diář);
- **sdílení s kolegy** všech informací z vašeho kalendáře nebo třeba jen informace, že jste v nějakém čase zaneprázdněni;
- **rozhodování, do čeho se pustit** (občas osobní nebo jiná situace zahltí myšlení a je vhodné mít připravený program, čemu se věnovat);
- **přehodnocování denních priorit** (když se objeví nový požadavek nebo úkol, můžete se podívat, co z plánovaných úkolů lze považovat za méně důležité a přesunutím jinam se vytvoří prostor pro něco nového);

▪ **přesouvání** úkolů a poznámek na jiný den (zapomeňte na věčné gumování a přepisování v diáři);

Každý jsme zodpovědný za důsledky vlastních slov, rozhodnutí a činů.

- **přidávání** informací z e-mailu aj. elektronických dokumentů (nemusíte přepisovat popis do diáře, stačí zkopírovat informace do poznámky události).

Každý jsme zodpovědný za důsledky vlastních slov, rozhodnutí a činů. Když řeknu, že něco udělám (i pokud je to výsledek nátlaku), tak musím nést důsledky (vědět, jak na to, vědět, kdy na to budu mít čas, vědět, co jiného jsem slíbil a jestli se to nekříží). Nabízím vám několik zásad, na kterých lze takový přístup stavět.

➤ Zásady time managementu ze široka

- práce v kolektivu je spolupráce partnerů, *kterí se musí vzájemně respektovat* (dělat věci, až pokud mají všichni představu, jak na to, a takovým způsobem, jak je nejlépe zvládnou a jak jim síly stačí);
- předem spolu *probírejte důvody, možnosti a důsledky rozhodnutí* (aktivit, úkolů, projektů);
- dejte si tu práci a *představte si, co konkrétně vás bude stát naplnění určitého rozhodnutí*;
- *otevřeně mluve o tom, kolik máte práce a času, který lze investovat do nových věcí*, a co jsou priority, které mají při nedostatku času přednost;
- *respektujte to, že nemá smysl plánovat si využití pracovní doby ze 100 %*, jelikož vždycky se objeví něco nečekaného, akutního, někdo onemocní apod.;
- *hledejte pro vás motivující smysl aktivit, kroků a úkolů – vnitřní disciplína nutná pro TM musí mít vnitřní důvod* (nebudu už zažívat..., konečně se ujasní..., naučím se nové informace..., opustím na chvíli rutinu...).

Dotklo se vás něco z témat v tomto článku? Ne? Můžete být na sebe hrdí. Asi máte základní principy zvládnuté. Nebo ano? Potom se vás to asi týká. V příštích dílech seriálu článků o time managementu v sociálních službách se zaměříme i na praktické pomůcky, postupy a techniky řízení úkolů a aktivit v čase.

Institut vzdělávání
APSS ČR vás zve
na seminář

**Time management
v sociálních službách**

2. 3. 2017 Brno

www.institutvzdelavani.cz

Porovnanie financovania sociálnych služieb v Českej republike a na Slovensku

Na konferencii organizovanej Asociáciou poskytovateľov sociálnych služieb v SR v Bratislave v decembri 2016 odzneli mnohé zaujímavé príspevky zaoberajúce sa otázkou financovania sociálnych služieb. Porovnať financovanie týchto služieb v Čechách a na Slovensku je častokrát ako porovnávať neporovnateľné, pretože to, čo Českej republike môžeme my, Slováci, akurát v dobrom potichu závidieť, je jeden z najpodstatnejších rozdielov. Tým rozdielom vo financovaní sociálnych služieb v týchto dvoch geograficky, politicky i svojou históriou príbuzných krajinách je český „príspevek na péči“.

■ **Text: Mgr. Juliana Hanzová,**
riaditeľka SENIOR HOUSE, n. o., Levice,
koordinátor APSS SR za Nitriansky kraj

➤ Česká republika

Ako uviedol na konferencii Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA, prezident APSS ČR, v súvislosti s prípravou zákona o sociálnych službách sa predpokladalo, že „príspevek na péči“ by malo poberať približne 175 tisíc cieľových poberateľov. V tom období mali byť predpokladané náklady vo výške približne 8 mld. Kč. Od roku 2007, kedy poberalo tento príspevek niečo vyše 250 tisíc osôb, sa do roku 2015 vyšplhala celková čiastka vyplatená na tento príspevek až na sumu 21 mld. Kč. Podľa slov prezidenta českej asociácie sa očakáva v roku 2017 prekročenie tejto sumy až na 24 mld. Kč.

➤ Pre porovnanie čísla za Slovensko

Vývoj sumy finančných príspevkov vyplácaných z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR: v roku 2012 bolo vyplatených na príspevkoch na poskytovanie sociálnej služby 38 164 516 €, každým rokom sa táto suma zvyšovala, v roku 2015 to bolo 77 865 144 €, v roku 2016 89 047 125 €.

➤ Čo v Českej republike a na Slovensku zahŕňa pojem služby vo verejnom záujme

Ide o regionálny program realizovaný prostredníctvom krajov (od roku 2013) a zavedenie poverenia a vyrovnávacej platby od roku 2015. Ako uviedol vo svojej prezentácii na konferencii v Bratislave prezident českej asociácie: „Sociální služby

můžeme považovat za služby v obecném hospodářském zájmu.“ A tak sú aj dotované, financované.

Na Slovensku sa považujú za služby poskytované vo verejnom záujme:

- Všetky sociálne služby, ktoré sa poskytujú podľa zákona o sociálnych službách, a to najmä, ak ide o poskytovanie sociálnej služby:
  - neverejným poskytovateľom prijímateľovi, ktorý je na sociálne služby odkázaný, alebo
  - neverejným poskytovateľom, ak ide o sociálnu službu, ktorá v obci alebo vo VÚC chýba alebo je nedostatková.

➤ Kto je hlavným garantom v Českej republike

V súlade so zákonom o sociálnych službách je to v prvom rade kraj, ktorý „zajišťuje dostupnosť poskytovania sociálnych služieb na svojom území v súlade so strednodobým plánem rozvoja sociálnych služieb, určuje sieť sociálnych služieb na území kraja; pritom prihliada k informáciám obcí“. Kraj zaraďuje do siete, kraj vydáva poverenia a mestá a obce sa k týmto povereniam môžu pripojiť.

➤ Na Slovensku sú za financovanie sociálnych služieb zodpovedné tieto subjekty

- Štát, konkrétne Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny prostriedkami zo štátneho rozpočtu
- Obce a mestá z vlastných rozpočtov (konkrétne z podielových a miestnych daní)
- Vyššie územné celky z vlastných rozpočtov (z podielových a iných daní)

Pritom Ministerstvo je povinné financovať jednak všetky druhy pobytových zariadení sociálnych služieb zriadených obcami a mestami – verejných poskytovateľov sociálnej služby (12 druhov služieb) a vybrané druhy sociálnych služieb poskytované neverejnými poskytovateľmi (4 druhy služieb).

➤ Čo znamená v Českej republike tzv. „vyrovnávacia platba“

Hodnota tejto platby je vypočítaná na každý druh, resp. každú sociálnu službu osobitne a jej hodnota udáva maximálnu možnú podporu konkrétnej danej služby z verejných zdrojov. Podľa takéhoto princípu sa potom môže stať verejným zdrojom okrem finančných prostriedkov aj napr. zvýhodnené nájomné pre zariadenie sociálnych služieb zo strany obce apod.

Avšak výška vyrovnávacej platby nesmie presiahnuť „rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladov vynaložených pri plnení záväzkov verejnej služby“. Teda v princípe je to porovnateľné s našimi EON (ekonomicky oprávnenými nákladmi) a ich vplyvom na výpočet príspevku na prevádzku. Základným východiskom pre stanovenie konkrétnej výšky vyrovnávacej platby je „hodnota obvyklých nákladov služby“.

Vzorec výpočtu „vyrovnávacej platby“ (VP):

$VP = \text{obvyklé náklady} - \text{obvyklé príjmy z neverejných zdrojov}$

Na Slovensku máme v princípe porovnateľný „príspevek na prevádzku“, ktorý sa určuje podľa druhu sociálnej služby, pri bytovej sociálnej službe aj podľa formy a kapacity zariadenia, počíta sa v prepočte na počet prijímateľov, na počet hodín sociálneho poradenstva, na počet hodín opatrovateľskej služby, na počet kilometrov prepravnej služby, na počet hodín sprievodcovskej služby a predčitateľskej služby, na počet hodín tlmočenia alebo na inú jednotku výkonu.

Vzorec výpočtu príspevku na prevádzku (PP):

Vypočíta sa ako rozdiel medzi:

- *priemernými bežnými výdavkami* na poskytovanie konkrétnej sociálnej služby (obce alebo VÚC) za predchádzajúci rozpočtový rok a
- *sumou finančného príspevku pri odkázanosti* FO poskytnutého neverejnému poskytovateľovi SS na príslušný rozpočtový rok a
- *priemernými skutočne dosiahnutými príjmami z platenia úhrad* za túto SS (obce alebo VÚC) za predchádzajúci rozpočtový rok a
- *suma rozdielu medzi skutočne dosiahnutými príjmami z platenia úhrad neverejného poskytovateľa a priemernými skutočne dosiahnutými príjmami z platenia úhrad obce alebo VÚC (iba, ak je úhrada neverejného poskytovateľa vyššia ako obecná alebo VÚC).*

Je viditeľné, že financovanie sociálnych služieb je v našich dvoch krajinách pomerne rozdielne. Na konferencii v Bratislave odznel tiež príspevok o financovaní sociálnych služieb v Rakúsku. Ale keďže ich systém vyplácania príspevkov na opatrovateľskú službu („Pflegegeld“) jednotlivým poberateľom príspevku, výpočet jeho výšky i samotná výška v eurách, spôsob vyúčtovania, zdokladovania resp. „nezdokladova-

nia“ jeho využitia apod. je na míle vzdialené slovenskému financovaniu sociálnych služieb, nie je vôbec žiaduce porovnávať tieto dve krajiny.

Môžeme akurát vyjadriť konštatovanie, že sa budeme naďalej snažiť nielen o to, aby financovanie sociálnych služieb na Slovensku bolo spravodlivé v rámci porovnania verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ale tiež, aby bolo časom aspoň trochu porovnateľné s inými krajinami Európskej únie. Reálne? Či nereálne? Uvidíme...

Použitie zdroje:

- *Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA: Financování sociálních služeb v ČR. Príspevok odznel na Konferencii APSS SR na tému: Financovanie sociálnych služieb a ekonomicky oprávnené náklady. (7. 12. 2016 Bratislava)*
- *Mgr. Lýdia Brichtová, PhD.: Financovanie sociálnych služieb v platnej právnej úprave. Príspevok odznel na Konferencii APSS SR na tému: Financovanie sociálnych služieb a ekonomicky oprávnené náklady. (7. 12. 2016 Bratislava)*

INZERCE

DOMOV
PRO ZRAKOVÉ
POSTIŽENÉ

palata

*příspěvková organizace hl. m. Prahy, která je součástí pilotního programu výuky Psychobiografického modelu péče prof. Erwina Böhma v ČR
vypisuje výběrové řízení na pozici*

FUNDRAISER

Nabízíme:

- samostatnou a odpovědnou práci zejména v oblasti dárcovství a dobrovolnictví
  - prostor pro realizaci vlastních nápadů
- možnost osobního rozvoje a vzdělávání
  - práci v malém týmu
  - pružnou pracovní dobu
- odpovídající finanční ohodnocení
- 5 týdnů dovolené + další benefity (např. příspěvek na rekreaci, masáže, závodní stravování)

Požadujeme:

- SŠ, VOŠ nebo VŠ vzdělání
- osobní motivaci pro práci v organizaci působící v sociální oblasti
- dobré vyjadřovací schopnosti (slovně i písemně)
  - organizační schopnosti
  - nápaditost a kreativitu
  - komunikativnost
- schopnost týmové spolupráce

Příhlašku do výběrového řízení – strukturovaný životopis a motivační dopis zasílejte na e-mail krondakova@palata.cz

Více na www.palata.cz
Kontakt: Simona Kronďáková, personalistka,
tel. 778 766 077, 257 311 563, 257 311 930-931

INZERCE

www.astip.cz

Výroba a montáž záložních zdrojů, rozvaděčů pro evakuační výtahy, pož. ventilátory.
Zajištění komplexní dodávky výtahu, zdroje, vzduchotechniky, EPS, atd.
Odborné poradenství v oblasti požární ochrany staveb (730835, 730848,...).
Jako výrobci nabízíme dodávky za ceny, které potěší.

NA ZÁKLADĚ ZMĚNY UŽÍVÁNÍ STAVBY JSME SCHOPNI ZAŘÍDIT:

- > Analýzu stavební, finanční náročnosti
- > Požárně bezpečnostní řešení – požární zprávu
- > Projektovou dokumentaci
- > Ve spolupráci s Vámi výběr dodavatelů výtahů,...
- > Organizování realizace, komunikaci s úřady,...
- > Zkoušky, kolaudační řízení,
- > Servis, funkční zkoušky

ASTIP SERVIS S.R.O. | Rybkova 23, Brno | areál VUT Brno 602 00 | www.astip.cz | michal.tipek@astip.cz | tel.: +420 777 200 228

Evakuační výtah

v objektech poskytovatelů sociálních služeb

Výtahy náleží k důležitým technickým zařízením budov. Proto je třeba věnovat jim pozornost nejen z hlediska správného technického provedení, ale také z hlediska požárně bezpečnostního. Zejména pak výtahům evakuačním, které jsou současně významnými požárně bezpečnostními zařízeními („PBZ“) a musí také splňovat přísné technické podmínky požární bezpečnosti staveb.

■ **Text: Ing. Michal Típek,**

obchodní ředitel ASTIP Brno, s. r. o.

Redakční úprava: Ing. Kateřina Endrštová

➤ Úvod

Tento aspekt nabývá na významu u budov, kde je poskytována zdravotní a sociální péče osobám imobilním či se sníženou pohyblivostí; v případě nenadálé události a potřeby evakuace je rychlost a spolehlivost evakuačních zařízení rozhodujícím prvkem pro zajištění ochrany života i bezpečnosti klientů a personálu.

Výtah je z pohledu evropské legislativy výrobkem, u něhož musí být před vlastním uvedením na trh provedeno posouzení shody s požadavky příslušných technických předpisů.

Zřídit evakuační výtah a provést další úpravy budovy je nutné dle legislativních požadavků a norem požární bezpečnosti staveb.

Článek se věnuje požadavkům na zřízení evakuačního výtahu, chráněných únikových cest a dalším požadavkům požární bezpečnosti staveb v objektech, ve kterých jsou provozovány domovy, stacionáře, definované zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách: domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, denní či týdenní stacionář nebo více služeb dle registrace poskytovatele sociálních služeb.

➤ Legislativa

Rozhodujícím dokumentem, který technické podmínky požární ochrany staveb stanovuje, je **vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb**, která je realizací zmocnění zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění.

Ve vyhlášce č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany, jsou v § 18 stanoveny požadavky pro navrhování, výstavbu a užívání staveb zdravotnického zařízení a sociální péče.

V § 18, odstavci 1, *Stavba zdravotnického zařízení a sociální péče* je uvedeno: „Při navrhování stavby zdravotnického zařízení a zařízení sociální péče se postupuje podle české normy uvedené v příloze 1, části 1, bodu 4“, což je norma ČSN 73 0835, *Požární bezpečnost staveb – Budovy zdravotnických zařízení a sociální péče*.

➤ Norma ČSN 73 0835, požadavky rozhodné pro zřízení evakuačních výtahů v budovách zařízení sociální péče

Článek 9, Zařízení sociální péče – domy s pečovatelskou službou

Odst. 9.2.2

...samostatné požární úseky musí tvořit:

- každý byt, v němž je poskytována pečovatelská služba
- prostory podle 2.6 ČSN 73 0833:1996
- ostatní prostory, které přímo nesouvisí s pečovatelskou službou.

Odst. 9.5.7

Ve vícepodlažních budovách, kde jsou požární úseky uvedené v odstavci 9.2.2 umístěny:

- výše než ve třetím nadzemním užitém podlaží
- nebo v podlažích, která mají od nejbližší úrovně východu na volné prostranství svislou vzdálenost větší než 9m, musí být zřízen evakuační výtah.

U změn staveb (podle ČSN 73 0834) může evakuační výtah tvořit samostatný požární úsek s výstupem do požárního úseku bez požárního rizika, který komunikačně propojuje evakuační výtah s chráněnou únikovou cestou. ...

Článek 10, Zařízení sociální péče – ústavy sociální péče

Požadavky jsou shodné s článkem 9.

Pro pochopení požadavku na zřízení evakuačního výtahu při změně stavby začneme opět u vyhlášky č. 23/2008 Sb., § 30, odst. 1: „Při užívání stavby musí být zachována úroveň požární ochrany vyplývající z technických podmínek, podle kterých byla stavba navržena, provedena a bylo zahájeno její užívání.“

To by tedy znamenalo, že pokud se vaše budova začala užívat např. jako domov důchodců v době, kdy nebyl požadován evakuační výtah, pak jej mít nemusíte.

ALE

§ 31: „Při změně dokončené stavby, změně v užívání stavby nebo při údržbových pracích se postupuje podle české technické normy v příloze č. 1 části 14.“ Což je norma ČSN 73 0834 *Změny staveb*.

➤ Změny staveb dle ČSN 73 0834

Výměna výtahu osobního ve stavbách definovaných v normě ČSN 730835 je změna stavby, která spadá dle normy ČSN 730834 do změny staveb II., a je jedno, kdy se stavba začala užívat.

Změny II. jsou v normě ČSN 73 0834, článku 3 *Všeobecné, definovány jako Změny staveb s uplatněním specifických požadavků požární bezpečnosti*.

V normě ČSN 73 0834, článku 1, Předmět normy, „Změny staveb II lze...aplikovat pouze v rozsahu, v jakém se na ni příslušné technické normy řady 7308XX odvolávají.“

Norma ČSN 73 0835 se na tuto normu odvolává mimo jiné právě v článku 9 a 10. Potom tedy platí, že výměna starého osobního výtahu za nový se řídí článkem 9 a 10 normy ČSN 73 0835, které stanovují, že musí být zřízen evakuační výtah, ale podmínky konstrukce mohou být odlišné od zřízení výtahu v novostavbách.

Při změně užívání stavby většího rozsahu, jako jsou rozsáhlé přestavby, přístavby, nebo změny užívání stavby (např. z obytného domu OB1 na zařízení definované v ČSN

73 0835), je nutné postupovat dle norem ČSN 73 0835 a 73 0834.

V tomto případě se však jedná o projekt velkého rozsahu.

Shrnutí

Pro nově projektované stavby platí, že je nutné řídit se vyhláškou č. 23/2008 Sb., § 18 a normou uvedenou v příloze této vyhlášky, a sice ČSN 73 0835, beze zbytku. Kromě zřízení evakuačního výtahu musíme tedy dodržet celou řadu dalších požadavků. Při výměně starého výtahu za nový v budově, která doposud nemusela být vybavena evakuačním výtahem (§ 30 vyhlášky č. 23/2008 Sb.) nebo není vybavena evakuačním výtahem z jiných důvodů, musí být starý osobní výtah nahrazen výtahem evakuačním. Požadavky na provedení jsou v tomto případě odlišné od požadavků při zřízení evakuačního výtahu v novostavbě, což je definováno v odkazu na normu ČSN 73 0834 v článku 9 a 10 normy ČSN 73 0835.

Tím, že výměna výtahu spadá do kategorie změny stavby II, je nutné vytvořit projekt vč. požárního, který řeší také vytvoření únikových cest, samostatných požárních úseků, elektrické požární signalizace (EPS). Celá stavba je podřízena stavebnímu řízení a schvalování.

Při změně stavby většího rozsahu, jako jsou rozsáhlé přestavby, nástavby nebo změny užívání stavby, např. z obytného domu OB1 na zařízení definované v ČSN 73 0835, je nutné postupovat dle norem ČSN 73 0835 a 73 0834. V tomto případě se však jedná o projekt velkého rozsahu.

V projektu přestavby se také vyčísľuje počet evakuovaných osob, počet osob se sníženou pohyblivostí či orientací. Do evakuace se zahrnuje konstrukce – systém stavby, kapacity únikových cest atd. Z těchto podkladů se provádí výpočet, který může stanovit např. to, že je nutné zřídit evakuační výtah či výtahy přesto, že stavba již jeden evakuační výtah má.

Poznámka

Je nutno dodat, že názvosloví a definování jednotlivých zařízení „sociální péče“ v normě ČSN 73 0835 se neshoduje s tím, jak jsou definovány jednotlivé typy sociálních služeb v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V článku 10 *Zařízení sociální péče – ústavy sociální péče*, normy ČSN 73 0835 je definován provoz s ošetřovnou, ... a posuzuje se stejně jako zdravotnické zařízení, jehož součástí je např. ARO, JIP atd. Proto je zařazení provozu nutno konzultovat a bránit se případným nesmyslným požadavkům.

Podstatné parametry výtahu

Norma ČSN 27 4014 *Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní úpravy výtahů určených pro dopravu osob nebo osob a nákladů – Evakuační výtahy uvádí* minimální rozměry evakuačních výtahů. Platí, že při stavebních úpravách a změnách v užívání stavby by rozměry klece měly dosáhnout nejméně 1100 mm x 1400 mm (domovy pro seniory,...). Minimální světla šířka vstupu do klece musí být 800 mm.

U projektovaných staveb ... nesmí mít klec šířku menší než 1100 mm a hloubku menší než 2100 mm (norma ČSN 27 4014, článek 4., odst. 4.4.3 *Požadavky na výtahy určené při evakuaci osob při požáru*).

Parametr půdorysu výtahu je rozhodující z hlediska proveditelnosti nákladů. Stavající stavby totiž málokdy umožňují bez významných stavebních úprav zřídit výtah o rozměrech 1100 x 2100 mm.

U objektů se změnou užívání nebo u projektovaných objektů je konečné stanovení rozměrů výtahu, rychlost evakuačního výtahu a počet evakuačních výtahů dán výpočtem uvedeným v příloze B normy ČSN 73 0835 a v podstatě stejný výpočet uvádí norma ČSN 27 4014 v odstavci 4.2.

Tzn., že pokud nestačí kapacita výtahu se základními rozměry 1100 x 1400 mm (resp. 1100 x 2300 mm), je nutné např. zvýšit rychlost výtahu nebo zvýšit počet výtahů či zvětšit rozměry. Samozřejmě lze kombinovat všechny možnosti. Evakuační výtahy mohou být i v jedné šachtě.

Požární bezpečnostní řešení

Požární bezpečnostní řešení (PBŘ) je souhrn všech požadavků celé řady norem výrobových a stavebních.

U každé změny staveb a samozřejmě u nových staveb je nezbytné, aby profesionální firma PBŘ vytvořila.

V předchozím textu jsem z požární bezpečnostního řešení „vypíchl“ definování výtahu, to proto, abyste si udělali představu o technické náročnosti nejdražší položky celkové přestavby – šachty, klece výtahu, soustrojí výtahu.

Laikovi srozumitelné požadavky v PBŘ zpravidla nenajdete. Snad jen rozměry klece výtahu, dobu nutnou pro evakuaci a maximální přípustnou dobu jízdy výtahu mezi krajními stanicemi.

Další výsledné požadavky PBŘ neurčí, jaký typ výtahu nebo jaký typ ventilátoru má být použit, z jakého konkrétního materiálu má být zhotovena klec výtahu či šachta nebo postaveno chráněné nástupiště. Popisuje požadavky na materiál a výrobky z hlediska požární bezpečnosti staveb. Jiné požadavky se stanovují pro nové objekty, jiné pro objekty již provozované.

PBŘ na základě projektu budovy, množství osob v budově a zařídění provozu určuje požadavky na:

- samostatné požární úseky
- parametry výtahu
- nástupiště výtahu
- křížení výtahové šachty a samostatných požárních úseků
- typy únikových cest
- odvětrání chráněných únikových cest
- plán evakuace (vč. organizace výtahu na jednotlivých nástupištích)
- délku doby provozu výtahu při požáru
- maximální dobu mezi krajními stanicemi
- určení, kam má vyjet výtah při vyhlášení poplachu
- parametry výtahové šachty, odolnost materiálu v reakci na oheň
- to, že výtahová šachta, která prochází více požárními úseky, musí tvořit samostatný požární úsek
- odolnost klece v minutách – reakce na oheň
- řešení chráněných nástupišť
- požadavky na přetlakové odvětrání šachty
- typ chráněné únikové cesty (CHÚC)
- odolnost materiálů použitých na CHÚC.

Firmy dodávající jednotlivé komponenty – stavební výrobky a technologická zařízení – umí požadavky požární ochrany staveb transformovat do konkrétních parametrů svých výrobků. Konkrétní požadavky na výrobky a materiály pak určují i jednotlivé výrobové normy, tzn., že solidní dodavatel musí znát jak normy požární ochrany staveb, tak požadavky oborových výrobových norem.

Výběr zařízení, náklady na pořízení, sekundární náklady, realizaci, funkční zkoušky, servis

V druhé části se příště zaměříme na všechny aspekty rozhodující při výběru výtahu, zdroje, ventilátor atd. Rozhodující je samozřejmě pořizovací cena „tendrováných“ zařízení. Neméně důležité je to, aby zařízení nevyžadovalo sekundární pořizovací náklady, aby ekonomicky co nejméně zatěžovalo uživatele při následném provozu, aby byla optimálně nastavena cena za servis či funkční zkoušky.

Použité zdroje:

- *Vyhláška č. 23/2008 Sb.*; ČSN 73 0835; ČSN 73 0834; ČSN 27 4014;
- <http://www.tzb-info.cz/1129-pozarne-bezpecnostni-reseni-stavby>;
- hzscr.cz/clanek/pozarne-bezpecnostni-reseni.aspx

Princíp individualizácie v sociálnych službách

P **rincíp individualizácie v sociálnych službách učí a zlepšuje seniorove schopnosti, zručnosti, posilňuje jeho sebavedomie, posilňuje ho ako autoritu – v kompetenciách, aj zodpovednosti, zvyšuje samostatnosť a nezávislosť.**

Senior vie, čo sa bude diať a má kontrolu nad vlastným životom.

Individuálny plán rozvoja by mal zohľadňovať individuálne schopnosti a zručnosti seniora tak, aby bol vytvorený na mieru, aby bol v čo najväčšej miere zapojený senior alebo jeho blízke osoby, ak kvôli fyzickému a psychickému stavu senior, hlavne pri ťažkých postihnutiach, nedokáže adekvátne a účelne spolupracovať.

■ **Text: PhDr. Eva Hufková**

Foto: Archív Zariadenia pre seniorov, domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia Turčianske Teplice

➤ Filozofia prístupu k osobám vyššieho veku a pri práci s nimi

Pri práci so seniormi je dôležité rozlišovať päť základných stupňov uspokojovania potrieb (Pichaud, C. – Thareauová, I., 1998, s. 42–43):

1. Človek môže sám uspokojiť svoje potreby – všetko si robí sám, nepotrebuje zásah ďalšej – pomáhajúcej – osoby.

2. Človek nemôže uspokojovať svoje potreby – koná za neho pomáhajúci, ktorý zaisťuje fyziologické potreby, ale ďalšie, hierarchicky vyššie potreby si saturuje starší človek sám.

3. Človek môže sčasti uspokojiť svoje potreby – pracovník pomáha v denných činnostiach, pričom musí dôkladne sledovať stav danej osoby, ktorý sa stále vyvíja a mení, diferencovať medzi úkonmi, ktoré si vyžadujú pomoc ďalšej osoby a úkonmi, ktoré je senior schopný zvládnuť sám.

4. Človek môže uspokojiť svoje potreby, ale potrebuje byť vedený – pomáhajúci podnecuje, naznačuje, vedie seniora, najmä ak je zmätený či dezorientovaný.

5. Človek už nemôže uspokojiť svoje potreby a zvyčajne ani nie je schopný sám rozhodnúť o tom, čo potrebuje – pomáhajúci zaisťuje starostlivosť o telesné potreby človeka a zároveň za neho rozhoduje. Ani v tomto prípade by však nemal prerušiť so seniorom komunikáciu.

Autonómia znamená schopnosť viesť život podľa vlastných pravidiel, rozhodovať

sa slobodne, zostať pánom svojho konania a spôsobu života. Autonómia znamená slobodu vo výbere, rozhodovaní. Čím menej je človek autonómny, tým väčší je podiel pracovníka na pomoci a naopak. Pichaud, C. – Thareauová, I. (1998, s. 46) uvádzajú tri podmienky na to, aby bol človek skutočne autonómny:

1. mať schopnosť sebaurčenia, schopnosť voľby, slobodného rozhodovania a konania v súlade so svojimi potrebami;
2. chcieť túto schopnosť uplatniť, čo znamená byť motivovaný k samostatnej starostlivosti o seba a rozhodovanie o sebe;
3. mať možnosť uplatniť autonómiu, teda žiť v prostredí, ktoré bude pre jeho uplatnenie vhodné.

Dôstojnosť v starobe je tvorená štyrmi zložkami (Kalvach, Z. a kol., 2004, s. 12–13):

- a) dôstojnosťou zásluh;
- b) mravnými postojmi;
- c) osobnou identitou;
- d) neodňateľnou dôstojnosťou ľudskej bytosti (týka sa to najmä ľudí ťažko postihnutých, bez komunikácie, s pokročilým syndrómom demencie).

Sociálnu prácu možno chápať ako najvšeobecnejší cieľ tejto činnosti, ktorým je napĺňanie ľudských potrieb, a tým aj biologicko-fyzických, psychických a sociálnych hodnôt a zároveň výstavba alebo zachovávanie síl sociálnych štruktúr primeraných človeku, ktoré mu umožňujú aktívnu účasť na živote spoločnosti. (Příhodová, A., 2004, s. 79). Příhodová, A. (2004, s. 79) podotýka, že v kontraste k deklarovanému právu seniorov mať možnosť voľby z dostupných zdrojov pomoci a tak vyjadrovať svoju autonómiu, vyvstáva automatické očakávanie, že hlavným zdrojom pomoci seniorovi má byť rodina. Je potrebné nájsť spôsob kombinácie starostlivosti rodiny a štátu, ktorý nenaruší autonómiu seniorov a zároveň dovoľuje využívať rodinu ako jeden z možných zdrojov pomoci.

➤ Podnetové metódy a techniky rozvoja osobnosti seniorov s demenciou

Počet demenčných ľudí sa stále zvyšuje, čo potvrdzujú aj veľké počty žiadateľov o umiestnenie do domovov sociálnych služieb a špecializovaných zariadení. Ako uvádza Bayer, A. (2008, s. 175), prieskumy zistili, že obavy zo zlého duševného zdravia a jeho následkov sa zväčšujú tak, ako ľudia starnú. Starí ľudia sa boja toho, že budú demenční a preto nevládni a na obtiaž svojim príbuzným.

Obavy zo vzniku demencie v starobe sú aj podľa nášho názoru oprávnené, pretože akákoľvek forma demencie, hlavne Alzheimerova choroba, má tesný vzťah k veku, i keď vplyv majú aj involučné procesy. Demencia má závažné dôsledky tak pre život seniora, jeho rodiny, opatrovateľa, ako aj celej spoločnosti. Hypotéza „používaj alebo strat“ zdôrazňuje význam kontinuálnej fyzickej a mentálnej aktivity v priebehu celého života a rastie počet dôkazov, že „kognitívna rezerva“ môže byť udržiavaná resp. zlepšovaná pokračovaním v intelektuálnych, fyzických a sociálnych aktivitách. (Bayer, A., 2008, s. 176). Stotožňujeme sa s uvedeným názorom, pretože naša dlhoročná práca v zariadení sociálnych služieb ukazuje, že pravidelné cvičenie mentálnych funkcií, udržiavanie aktívnych sociálnych kontaktov, zapojenie sa do života komunity prostredníctvom rôznych aktivít, pomá-

ha udržiavať kognitívne funkcie a znižuje riziko progresie demencie. Stále prevláda názor, že každý človek v inštitucionálnom zariadení má mať „totálne zaopatrenie a starostlivosť“, ale podľa nášho názoru jednotlivec postupne stráca motiváciu rozvíjať svoju osobnosť. Veď tým, že človek preberá na seba určitú zodpovednosť a zabezpečuje si svoje potreby, dochádza k psychosomatickému rozvoju, uvádza Sobotová, J. (2006, s. 46).

Metodiky a techniky, ktoré podľa nášho názoru najviac stimulujú fyzické, kognitívne a sociálne funkcie seniorov s demenciou:

1. Pracovná terapia – ergoterapia
2. Sociálna rehabilitácia – tréning bežných denných aktivít
3. Pohybová terapia
4. Validačné techniky
5. Reminiscencia

➤ Pohybová terapia

Pohybová aktivita, ako uvádzajú Štilec, M. – Heller, J. (2001, s. 160), významne prispieva ku kvalite života, pocitu spokojnosti a seberealizácie aj vo vyššom veku. So zhoršeným vnímaním klesá psychomotorické tempo, schopnosť učenia, pamäti a vstiepiivosti. Tiež sa stotožňujeme s ich názorom, že pokles psychoreaktivity a psychomotoriky v starobe sa vzťahuje k degeneratívnym zmenám centrálnej nervovej sústavy vďaka biologickému procesu starnutia alebo mozgovovo-cievnych zmien. Podľa autorov Štilec, M. – Heller, J. (2001 s. 159), ktorí posudzovali zmeny funkčného profilu aktívnych a neaktívnych seniorov a ich vplyv na senzomotoriku a funkčný profil vyplynulo, že program aktívneho životného štýlu a pohybové aktivity môžu do značnej miery obmedzovať

i spomaľovať vplyv involučných zmien na individuálny funkčný stav organizmu. Pre seniorov sú dôležité nielen rôzne „rozumové úlohy“, ktoré udržiavajú intelekt staršieho človeka v určitej vitalite, ale aj pohybové aktivity, ktoré podľa Határa, C. (2005, s. 90) slúžia na regeneráciu psychických a fyzických síl človeka, relaxáciu a odbúrание nadbytočnej energie, ktorá sa v človeku hromadí v dôsledku jednostranne zameranej činnosti alebo nečinnosti, pričom sa spravidla explicitne prejavuje formou agresie a agresívneho správania i konania seniorov. Vďaka pohybovým aktivitám teda môžeme zabezpečiť dobrú telesnú kondíciu a fyziologickú vitalitu seniora, ktorá spomaľuje somatické, ale i psychické starnutie. Ako uvádza Határ, C. (2005, s. 91), pohybová aktivita by mala plniť štyri základné funkcie:

- a) výchovnú – formovanie vyvážených, prosociálnych, inter a intrapersonálnych vzťahov, súdržnosti v kolektíve, spolupatričnosti, súťaživosti;
- b) vzdelávaciu – osvojovanie si poznatkov o telesnej kultúre;
- c) zdravotnú – udržanie tela človeka v bio-psycho-sociálnej harmónii, zdokonaľovanie telesného a duševného stavu človeka;
- d) rehabilitačno-kompenzačnú – znovuschopenie a obnovenie poškodených, resp. narušených funkcií orgánov v organizme.

Pohybový deficit predstavuje pre seniorov ohrozenie fyzického zdravia, uvádzajú Suchánková, R. – Tirpáková, L. (2006, s. 66). Podľa autoriek podmienkou správnej realizácie pohybových aktivít je postupné zaťažovanie organizmu, primeraná celková záťaž a výber vhodnej pohybovej aktivity, ktorá hlavne seniorov s demenciou zaujme.

Krajčík, Š. (1994, s. 219) zdôrazňuje, že pravidelná pohybová aktivita zlepšuje i psychickú pohodu. Pohyb aktivizuje centrálny nervový systém a pozitívne vplyva na psychiku človeka. Je vhodný najmä pre seniorov s prejavmi demencie. Vhodná u mobilných seniorov je chôdza, pešia turistika, tanec, loptové hry, ale aj tanečné kreácie, kompenzačné a relaxačné cvičenia u seniorov na invalidných vozíkoch, pod vedením odborného personálu.

Zoznam použitej literatúry:

1. Bayer, A. 2008. *Intervencie podporujúce udržanie kognitívnych funkcií v starobe. In: Geriatria. ISSN 1335-1850, 2008, roč. 14, č. 4, s. 175-179.*
2. Határ, C. 2005. *Inštitucionálna edukatívna starostlivosť o seniorov v Slovenskej republike. Nitra: Pedagogická fakulta UKF, 2005. 104 s. ISBN 80-8050-821-6.*
3. Kalvach, Z. – Zadák, Z. – Jiráček, R. – Závázalová, H. – Sucharda, P. et al. 2004. *Geriatric a gerontologie. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0548-6.*
4. Krajčík, Š. 1994. *Zdravie – vec celého národa. In: Obohacovanie života starších ľudí edukatívnymi aktivitami. Zborník zo seminára s medzinárodnou účasťou. Bratislava: Národné osvetové centrum, 1994. 257 s. ISBN 80-7121-068-4.*
5. Pichaud, C. – Thareauová, I. 1998. *Soužití se staršími lidmi. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-184-3.*
6. Příhodová, A. 2004. *Zborník príspevkov. Ostrava: Ostravská univerzita, Zdravotné sociální fakulta, 2004. ISBN 80-7326-026-3.*
7. Sobotová, J. 2006. *Vplyv inštitucionalizácie na zmeny kognitívnych funkcií u seniorov. In: Lekárske listy. 2006, č. 22, s. 50.*
8. Suchánková, R. – Tirpáková, L. 2006. *Seniari a voľnočasové aktivity. In: Geriatria. ISSN 1335-1850, 2006, roč. 12, č. 2, s. 62-67.*
9. Štilec, M. – Heller, J. 2001. *Vliv pohybu na senzomotoriku a funkční profil aktivních seniorek a seniorů. In: Geriatria. ISSN 1335-1850, 2001, roč. 7, č. 4, s. 159-163.*

IRESOFT
PRO SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Zváz poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Kam pracovník může aneb Práva osob z pohledu terénní

■ Text: Mgr. Marcela Hauke,

ředitelka Pečovatelské služby Města Dvůr Králové nad Labem, předsedkyně sekce terénních služeb APSS ČR

➤ Prání rodiny vs. práva klienta

Rodina je nezbytnou součástí života klienta a je obrovským zdrojem podpory, jsou-li vztahy zdravé. Poskytovatel se v některých situacích bez spolupráce s rodinou neobejde. Problém může nastat v případech, kdy má rodina odlišná přání od potřeb a přání klienta. Zde si občas pracovník neporadí, neví, jak má reagovat, obává se negativních reakcí rodiny a stává se, že stojí spíše na straně rodiny a naplňuje její potřeby. Jde tak vlastně proti zájmům klienta. Klient není často schopen obrany a trpně přihlíží, jak je s ním manipulováno, jak nikdo neslyší jeho přání. Přitom pracovník musí (nebo by měl) vždy prokázat, že služby jsou poskytovány v souladu s přáními a potřebami klienta.

Příklad způsobu komunikace:

Dcera pana Nováka hovoří s pracovníkem: *Táta se už o domácnost nepostarává. Navíc zapomíná a já tady nebydlím. Táta mi neustále volá a stále se mě ptá, kdy přijedu. Pan Novák, který je u toho, říká: Já ale nic nepotřebuji a co potřebuji, to mi zajistí moje dcera. Dcera: Ale tati, já sem nemohu denně jezdit. Bude sem chodit pečovatelka a postará se o tebe. Pan Novák: Já sem nikoho cizího nepustím, nic nepotřebuji. Pracovník: Pane Nováku, zdá se, že dcera má obavy o to, jak si tady se vším poradíte. Z čeho myslíte, že ty obavy vycházejí? Pan Novák: Včera jsem zapomněl na doktora a dcera z toho hned dělá, že mám sklerózu. Nic nepotřebuji, nikoho tady nechci, všechno si zvládnou sám. V tomto případě je vhodné se domluvit s dcerou na posečkání v uzavření smlouvy o poskytování sociální služby a je-li k tomu důvod, je dobré se domluvit i na dalším průběhu. Např. se domluví všichni aktéři, že se sejdou za týden/měsíc, aby vyhodnotili dosavadní průběh. Důležité je, aby klient neměl pocit, že je tlačěn do něčeho, co nechce, nebo že je z procesu rozhodování o jeho životě vyřazený.*

I v případě, kdy již klient není orientován, by měl pracovník ctít zásady popisované výše. V tomto případě se jedná zejména o ty situace, kdy pracovník hovoří s rodin-

ným příslušníkem v přítomnosti klienta. Neměl by o něm mluvit, jako by tam nebyl, ale pokud možno se během hovoru obracet i na klienta: *Pane Nováku, paní pečovatelka za vámi každý den přijde, aby se podívala, že jste v pořádku. Pan Novák kýve hlavou a usmívá se. Z této neverbální komunikace je patrné, že mu minimálně přítomnost pracovníka nevadí, byť nemusí být zřejmé, zda otázce rozuměl.*

Problém nastane v situaci, kdy rodina začne rozhodovat o klientovi proti jeho přáním a potřebám a pracovník stojí na straně rodiny: *Klient, místně a časově dezorientovaný, 83 let, žije v rodinném domě spolu s dcerou a její rodinou. Denně dochází pracovník. Klient je velmi unavený, spavý, o aktivity nemá zájem. Ráno, když přijde pracovník, nechce ani z postele, s pracovníkem se vždy přetahuje. Pracovník by klienta respektoval a nechal ho ležet v posteli, ať si pospí, ale dcera tlačí na pracovníka, že tatínek musí vstávat, mít denní činnosti a hlavně nesmí přes den spát, neboť v noci bývá vzhůru, chodí po domě, dcera se nemůže vyspat. Pracovník uznává, že to musí být pro dceru těžké a snaží se jí také pomoci. Klient však u stolu usíná, padá mu hlava, je nervózní a pečovat o něj je pro pracovníka velmi náročné, neboť vše neguje. Pro pracovníka je to těžká služba. Je však nepřijatelné, aby nerespektoval jasná přání a potřeby klienta a stál na straně rodiny. Noční nespavost a bloudění musí rodina řešit jiným způsobem.*

➤ Podpurná opatření při narušení schopnosti dospělé osoby právně jednat

Občanský zákoník od 1. 1. 2014 ustanovil podpurná opatření, která lze využít při narušení schopnosti klienta právně jednat v důsledku duševního onemocnění. Dřívější úprava znala pouze omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům (dnešní svéprávnosti), což je však nejtěžší zásah do práv člověka. Přitom mnohdy stačí mírnější opatření, která umožní osobě svá práva i nadále uplatňovat. K omezení svéprávnosti se dnes přistupuje v případech, kdy nelze využít mírnější opatření.

Podpurná opatření:

1. předběžné prohlášení;
2. nápomoc při rozhodování;
3. zastoupení členem domácnosti;
4. omezení svéprávnosti.

➤ Předběžné prohlášení

„V očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat může člověk projevit vůli, aby byly jeho záležitosti spravovány určitým způsobem, nebo aby je spravovala určitá osoba, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem“ (§ 38 občanského zákoníku).

- Lze tak učinit formou veřejné listiny nebo soukromé listiny.
- Z pohledu péče o osoby s demencí by toto předběžné prohlášení pomohlo v péči o klienta s demencí a velmi by ulehčilo v pátrání po jeho potřebách.
- Jako problematické se zde jeví určitá účinnost tohoto předběžného prohlášení – kdy nastane ta skutečnost, že člověk již není schopen právně samostatně jednat. O tomto musí nakonec rozhodnout soud, který prověří osobu opatrovníka.

Pro zdravotní úkony podobným způsobem funguje institut *dříve vysloveného přání* (§ 36 zákona o zdravotních službách – z. č. 372/2011 Sb.), které bylo podrobně zpracováno v dřívějších vydáních časopisu Sociální služby (únor, 2016).

➤ Nápomoc při rozhodování

- Osoba, která potřebuje nápomoc při rozhodování, si s podpůrcem může ujednat poskytování podpory.
- Podpůrců může být více (§ 45 občanského zákoníku).
- O nápomoci je sepsána smlouva – podpůrce se zavazuje podporovanému, že bude s jeho souhlasem přítomen při jeho právních jednáních, že mu zajistí potřebné údaje a sdělení a že mu bude nápomocen radami.
- Podpůrce má právo namítnout neplatnost právního jednání podporovaného.
- Smlouvu o nápomoci schvaluje soud (§ 46 občanského zákoníku).
- Podpůrce jedná spolu s klientem, nikoliv za klienta. Poskytuje mu rady, vysvětluje, ale nemá oprávnění za klienta rozhodovat.

Mnozí právníci se přiklánějí k tomu, že tuto smlouvu mohou uzavírat i poskytovatelé sociálních služeb se svými klienty. Poskytovatel poté určí pracovníka nebo pracovníky, kteří budou nápomoc při rozhodování zajišťovat. Je však třeba si odpovědět na některé otázky:

a nemůže ních služeb sociální péče

2. díl

- Nejedná se o podobný střet zájmů jako u opatrovnictví, kdy poskytovatel nesmí svému klientovi dělat opatrovníka?
- Kdy bude pracovník zajišťovat nápomoc při rozhodování – ve své pracovní době? Co na to zákoník práce? Bude to povinnost v pracovní náplni? Nebo součást základního sociálního poradenství?

Poskytovatel svému klientovi poskytuje podporu při rozhodování v průběhu poskytování sociální služby v rámci základního sociálního poradenství a zprostředkování dalších služeb a pomoci, aniž by smlouvu o nápomoci potřeboval. Podpora při rozhodování je nedílnou součástí sociální práce. A tak je otázka, zda takovou smlouvu poskytovatel vůbec potřebuje.

» Zastoupení členem domácnosti

- Brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.
- Zastoupený musí se zastupováním souhlasit. Jinak zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání (§ 49 občanského zákoníku). To znamená, že zastoupený musí alespoň částečně chápat a rozumět tomu, co se s ním děje. Jinak se přistupuje k opatrovnictví.
- Zastoupení schvaluje soud.
- Zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.
- Zástupce může nakládat s příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného; s peněžními prostředky na účtu zastoupeného však může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu (§ 52 občanského zákoníku).

Zástupce tedy může podepisovat i smlouvu o poskytování sociální služby. Pokud se

však úhrady platí převodem z účtu, musí si poskytovatel dát pozor na výši úhrady, aby nepřekročila životní minimum. Rizikem je zde také to, že stačí pouhé odmítnutí zastoupeného a zastoupení zanikne. Poté bude muset stejně poskytovatel řešit jiný způsob podepisování smluv.

Teprve praxe ukáže efektivitu a smysl využívání výše popsaných podpůrných opatření. Zkušenosti poskytovatelů s těmito formami podpory jsou dosud sporadické.

» Omezení svéprávnosti

Omezení svéprávnosti je největší zásah do práv klienta. Soudy k němu přistupují pouze v přesně definovaných situacích:

- Ve skutečném zájmu člověka (soud neřeší potřeby a zájmy například rodinných pečujících, ale pouze klienta samotného, u kterého se žádá o omezení svéprávnosti).
- V nezbytném rozsahu – soud vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.
- Pouze tehdy, pokud by člověku hrozila závažná (a reálná) újma – nikoliv újma, které se druhá osoba obává, ale nemusí k ní vůbec dojít.
- Předchozí podpůrná opatření jsou nedostačující nebo je nelze využít.
- Soud omezí člověka ve svéprávnosti na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na tři roky (poté se musí provést přezkum a nové posouzení).
- Soud musí osobu, kterou má omezit, shlédnout nebo vyvinout jiné úsilí, aby zjistil vůli osoby.

Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezbavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života, ani ho nezbavuje jeho základních práv a svobod. Opatrovník může do vztahů vstupovat jenom v míře, kterou mu soud přidělil.

» Opatrovnictví bez omezení svéprávnosti

Ne vždy je nutné při jmenování opatrovníka omezovat osobu ve svéprávnosti. Dle § 469 občanského zákoníku může soud jmenovat opatrovníka i bez omezení svéprávnosti. V případě, kdy *člověk, jemuž působí zdravotní stav při správě jeho jmění nebo při hájení jeho práv obtíže, jmenuje*

soud na jeho návrh opatrovníka a ve shodě s takovým návrhem určí opatrovníkovi rozsah působnosti. Na návrh opatrovnice soud opatrovníka odvolá.

Opatrovník jedná zpravidla společně s opatrovnice; jedná-li opatrovník samostatně, jedná v souladu s vůlí opatrovnice. Nelze-li vůlí opatrovnice zjistit, rozhodne na návrh opatrovníka soud.

Opatrovníka bez omezení svéprávnosti může soud jmenovat i v případech, kdy osoba není schopna sama podat návrh dle § 469, a to například v případě vysoké míry podpory, kdy jí špatný zdravotní stav znemožňuje hájit svá práva (dle § 465). Osoba sama sice nic nevyřeší, nevyjedná, ale také nehrozí riziko, že by došlo jejím jednáním k neoprávněným činům, které by ji nebo druhou stranu výrazně poškodily. Jedná se o situace, kdy je například tato osoba upoutána na lůžko v domácím prostředí, péči zajišťuje rodina a poskytovatel sociálních služeb a osoba má tudíž saturovány své potřeby. Není schopna činit téměř žádné nebo žádné právní úkony.

» Standard č. 2

Standard kvality sociálních služeb číslo 2 stanovuje kritéria pro naplňování práv klientů a pro stanovení střetů zájmů (jedním z kritérií jsou také vnitřní pravidla pro přijímání darů, ty zde nebudou řešeny). Naplňování příslušných kritérií patří k ostře sledovaným v rámci inspekcí poskytování sociálních služeb. Proto k tématu ochrany práv klientů jistě patří. Jak má metodický materiál vedoucí k naplnění těchto kritérií vypadat?

Musí být zejména praktický. Je to návod, jak řešit konkrétní situace. Každý metodický materiál, a tento není výjimkou, slouží k tomu, aby pracovník podle něj mohl postupovat. Měl by tedy být jednoznačný, stručný, bez zbytečných přívlastků a srozumitelný pro každého pracovníka.

Co by v něm nemělo chybět?

1. Popis práv klientů, kterých se v dané sociální službě pracovníci dotýkají. Neměl by chybět způsob naplňování těchto práv v konkrétní službě.

2. Vnitřní pravidla pro situace, ve kterých by v souvislosti s poskytováním dané sociální služby mohlo dojít k porušení základních lidských práv a svobod klientů (tedy preventivní opatření). >>>> 26

««« 25

3. Postup pro situace, kdy přes všechna opatření k porušení základních lidských práv a svobod klientů přesto dojde (jak bude poskytovatel postupovat vůči klientovi, vůči zaměstnanci, jaké z toho vyvodí důsledky, včetně pracovněprávních).

4. Popis střetů zájmů poskytovatele sociálních služeb a klienta. Tzn. popis těch situací, ve kterých se střetávají oprávněné zájmy poskytovatele a oprávněné zájmy klienta (střety bývají často zaměřovány za porušování práv klientů nebo porušování pracovních povinností zaměstnance).

5. Vnitřní pravidla pro situace, ve kterých by v souvislosti s poskytováním sociálních služeb mohlo dojít ke střetům oprávněných zájmů poskytovatele a klienta (preventivní opatření, která by měla vzniku střetů zabránit).

6. Postup pro situace, kdy přes všechna opatření ke střetům zájmů dojde.

➤ Práva pracovníků

Stále se hovoří o právech klientů, až by se mohlo zdát, že pracovníci žádná práva nemají. Pracovníci se mnohdy bojí udělat chybu, obávají se stížností, chtějí se za-

vděčit jak rodinám, tak svým nadřízeným, nedbajíce svých práv. Občas ani netuší, že mají stejná práva jako jejich klienti, nebo je neumějí chránit a vymáhat. Rovněž se domnívají, že si musí od klientů nechat vše líbit. Je to trochu jinak. Pracovník má stejná práva jako každý člověk. Problém bývá spíše v neznalosti a obavách z důsledků při prosazování svých práv. Většinou jsou to obavy imaginární, hypotetické. Větším problémem bývá, že svá práva pracovníci ani neznají nebo svých práv nedbají a obětují se svému zaměstnavateli nebo klientovi. S právy jsou neodmyslitelně spojené povinnosti a zodpovědnost. Pracovník má právo na bezpečný výkon svých pracovních povinností a zaměstnavatel má povinnost vytvořit pracovníkovi bezpečné prostředí. Pracovník má zase povinnost podle stanovených pravidel postupovat. Pracovník je profesionál, který zodpovídá za řádný výkon své práce a v případě problémů se samozřejmě zkoumá i jeho míra zavinění. Proto je nezbytné, aby pracovník svá práva a povinnosti znal. Má zodpovědnost vůči klientovi, zaměstnavateli, společnosti, ale i sobě. Proto je potřeba, aby se každý pracovník vzdělával nejenom v povinnostech týkajících se řádného poskytování sociálních

služby, ale i v právních otázkách. Pokud se pracovník neumí postarat o svá práva, těžko bude umět hájit práva svých klientů.

➤ Závěr

Ochrana práv osob je velmi složitě téma. Není možné vyčerpávajícím způsobem v daném formátu objasnit všechny situace, ve kterých může k porušování práv klientů v domácím prostředí docházet. Jistě budou čtenáře napadat další situace, které zde nebyly popsány. Ani zákony a jiná legislativní ustanovení neposkytnou odpověď na všechny otázky týkající se ochrany práv. Vždy bude záležet na posuzování konkrétních situací a hledání optimálních řešení. Ne vždy je pracovník najde. S ochranou práv budou před přemýšlivým pracovníkem vyvstávat nová a nová etická dilemata, která mu hledání východisek neusnadní. Je však důležité vnímat klienta jako jedinečnou bytost s velmi individuálními potřebami, naučit se spolupracovat s dalšími subjekty a do vnitřních pravidel dostávat skutečné a praktické postupy na zvládání problémových situací, která usnadní pracovníkovi jeho rozhodování.

INZERCE

SEMINÁŘ

ZÁKLADY PRVNÍ POMOCI

akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí,
č. 2016/0564-PC/SP/VP/PP

APSS ČR nabízí
akreditovaný kurz

ZÁKLADY PRVNÍ POMOCI

v rozsahu 6 hodin

Termíny:

- 13. 3. 2017 Brno
- 28. 3. 2017 Ostrava

V tréninku praktických dovedností jsou pod vedením lektorů využity figuríny a trenážery s možností elektronické kontroly kvality a efektivity KPR a jejího vyhodnocení.

Instruktory kurzu první pomoci jsou profesionální záchranáři s dlouholetými pracovními zkušenostmi.

Pořádáme ve spolupráci s RZP Academy, s. r. o.

Přihlašování:

www.institutvzdelavani.cz, záložka Otevřené kurzy
Kontakt: Mgr. Magda Dohnalová,
institut@apsscr.cz, tel.: 724 940 126

Bezpečnost bez omezování SafeSense

Více než
85%

všech zlomenin u seniorů
vzniká při pádu.

Ochraňte klienty před pádem! Jde to i bez omezování! Kombinaci účinné ochrany bez omezovacích prostředků nabízí inteligentní systém Safe Sense. Tato bezpečnostní aplikace integrovaná do lůžka pracuje na principu signalizace a výstrahy, když klient opustí lůžko.

- ✓ Integrovaný senzor detekuje opuštění lůžka klientem.
- ✓ Rozsvítí se noční podsvětlení lůžka.
- ✓ Přes nurse call systém je informován personál.

TIP Safe Sense je kompatibilní se všemi lůžky LINET vyrobenými po roce 2002. Lze jej tudíž do stávajícího lůžkového fondu instalovat dodatečně.

Úspěch ústavní stížnosti na úhradovou vyhlášku

■ **Text: JUDr. Petr Haluza, advokát**

I.

Plénum Ústavního soudu rozhodlo svým **nálezem ze dne 13. prosince 2016, sp. zn. Pl. ÚS 19/16**, o návrhu skupiny 24 senátorů Senátu Parlamentu České republiky, za které jednal senátor Jiří Čunek, na **zrušení části vyhl. č. 273/2015 Sb., o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2016**, a to konkrétně slov „a e“ obsazených v § 4 odst. 2 a v příloze č. 1, části B) bod 2 písm. b). Ústavní soud návrhu vyhověl a napadená ustanovení byla zrušena dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů. Druhý podaný návrh skupiny 15 senátorů, za které jednal MUDr. Přemysl Sobotka, byl odmítnut z důvodu litispendence (překážka již dříve podané ústavní stížnosti), avšak této skupině bylo přiznáno postavení vedlejšího účastníka a k jejich argumentaci bylo přihlédnuto.

Jde o významný nálezu, který potvrzuje, že více než pětileté úsilí pobytových zařízení sociálních služeb (dále jen „PZSS“) nebylo zbytečné. Tento nálezu, byť pro PZSS příznivý, sice oběma ústavním stížnostem vyhověl a v rovině právní potvrdil správnost právního názoru PZSS, avšak odpověď na řadu praktických problémů nepřinesl. Zůstal úmyslně hodně obecný a v podstatě se omezil jen na právní problém, tj. zásadní otázku, zda je Ministerstvo zdravotnictví oprávněno úhradovou vyhláškou stanovit hodnotu bodu, výši úhrad hrazených služeb a regulační omezení i pro PZSS. Přesto v odůvodnění tohoto nálezu lze nalézt právní závěry, jež mohou být užitečné pro některé dosud probíhající spory o tzv. úhradové dodatky.

Nálezu Ústavního soudu zrušil napadené části vyhlášky č. 273/2015 Sb., (tj. slova „a e“) v § 4 odst. 2 a v příloze č. 1, části B) bod 2. písm. b). Tato drobná úprava znamená, že PZSS již v úhradové vyhlášce nejsou žádným způsobem uvedena, a tudíž chybí právní titul pro stanovení úhrady za zdravotní péči v PZSS cestou úhradové vyhlášky. Nálezu dále potvrdil, že **Ministerstvo zdravotnictví překročilo své kompetence**, neboť napadená ustanovení úhradové vyhlášky se nachází mimo rámec zákonného

zmocnění zakotveného v § 17 odst. 5 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Toto zmocnění se vztahuje pouze na zdravotnická zařízení. Tedy Ministerstvo zdravotnictví není zákonem zmocněno regulovat v úhradové vyhlášce úhradu zdravotní péče poskytované PZSS. Pokud jde o případné dohodovací řízení, pak Ústavní soud dovodil, že tuto námitku nelze v souzené věci uplatnit, protože na PZSS se dohodovací řízení podle § 17 cit. zákona nevzta-

hovalo. Dokonce uvedl, že i kdyby se PZSS takového dohodovacího řízení zúčastnila, nemohlo by to sanovat *neústavní a nezákonný postup vztahování působnosti napadené vyhlášky na ně*.

II.

Jak jsme uvedli výše, odůvodnění nálezu Ústavního soudu je hodně obecné a zabývá se v podstatě jedinou, ale z hlediska úspěchu stížnosti zásadní otázkou, a to, zda je Ministerstvo zdravotnictví oprávněno úhradovou vyhláškou stanovit úhradu v PZSS. Dle ústavního soudu **nelze** předmětné ustanovení § 17 odst. 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění **považovat za jasné, srozumitelné a pro dotčené subjekty předvídatelné zmocnění** opravňující Ministerstvo zdravotnictví úhradovou vyhláškou regulovat rovněž úhradu zdravotních služeb v PZSS. Jinak řečeno, Ministerstvo zdravotnictví překročilo své kompetence ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy, neboť napadené ustanovení úhradové vyhlášky se nachází mimo meze zákonného zmocnění. To byl hlavní a zásadní argument stěžovatelů. A proto také **Ústav-**

ní soud prohlásil napadená ustanovení úhradové vyhlášky za protizákonná a protiústavní a zrušil je.

Jakkoliv se odůvodnění nálezu pléna Ústavního soudu vyhýbá řadě otázek, které bychom rádi viděli postaveny na jisto, přece jenom lze nalézt některé myšlenky, jež mohou mít pro jednání PZSS se zdravotními pojišťovnami či v probíhajících soudních řízeních svůj význam.

Ústavní soud v odůvodnění svého nálezu potvrdil, že „*napadenými ustanoveními předvídaná regulace úhrad skrze úhradovou vyhlášku i pro zvláštní ambulantní péči poskytovanou podle ustanovení § 22 písm. e) zákona o veřejném zdravotním pojištění, tj. pro ošetrovatelskou péči poskytovanou pojištěncům umístěným v zařízeních pobytových sociálních služeb, se nachází mimo meze citovaného zákonného zmocnění zakotveného v § 17 odst. 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Uvedené ustanovení je totiž třeba nahlížet a vykládat v kontextu celého zákona o veřejném zdravotním pojištění, který mimo jiné reflektuje i specifické postavení zařízení pobytových sociálních služeb, pokud poskytují zdravotní služby.*“ (viz bod 42 nálezu). Jak je zřejmé, Ústavní soud reflektuje „specifické postavení“ PZSS, jež je třeba vykládat v kontextu celého zákona o veřejném zdravotním pojištění (na rozdíl od právního názoru Nejvyššího soudu ČR, který je opačný).

Onu specifčnost postavení PZSS pak Ústavní soud v textu odůvodnění svého

nálezu zopakoval ještě několikrát. Např. „**Za zcela zásadní** pak Ústavní soud považuje skutečnost, že **specifické postavení** zařízení pobytových sociálních služeb jako poskytovatelů zdravotních služeb **nachází odraz i ve specifické úpravě způsobu úhrady zdravotních služeb** jimi poskytovaných, když za účelem zajištění věcného plnění při poskytování ošetrovatelské péče zařízení pobytových sociálních služeb uzavírají se zdravotní pojišťovnou **tzv. zvláštní smlouvy** ve smyslu ustanovení § 17a zákona o veřejném zdravotním pojištění, v nichž mimo jiné sjednávají též podmínky úhrady.“ (viz bod 46 nálezu).

Dále pak Ústavní soud uvádí: „Z uvedené-
ho dle Ústavního soudu zřetelně vyplývá **odlišné postavení poskytovatelů zdravotních služeb a poskytovatelů sociálních služeb**, byť tito mohou poskytovat zdravotní služby formou zvláštní ambulantní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění ...“ (viz bod 47 nálezu).

Ústavní soud dále dovozuje, „jak již bylo nicméně zdůrazněno výše, ve vztahu k zařízením pobytových sociálních služeb poskytujících zdravotní služby je otázka jejich úhrady výslovně **regulována specificky toliko v ustanovení § 17a zákona** o veřejném zdravotním pojištění, a to ve formě tzv. zvláštních smluv, na které výslovně odkazuje i ustanovení § 22 písm. e) zákona o veřejném zdravotním pojištění a v konečném důsledku nepřímě (odkazem na toto ustanovení) i napadená ustanovení vyhlášky. Tyto **tzv. zvláštní smlouvy přitom nelze v žádném případě ztotožňovat se smlouvami ve smyslu ustanovení § 17 odst. 1** zákona o veřejném zdravotním pojištění, přičemž zákon o veřejném zdravotním pojištění nijak blíže neupravuje jejich obsah, náležitosti a konečkonců ani způsob stanovení hodnoty bodu atp., jak činí právě ve vztahu ke smlouvám dle ustanovení § 17 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění, pouze zakotvuje kontraktační povinnost dotčených subjektů.“ (viz bod 49 nálezu).

Jak je zřejmé z výše uvedených citací odůvodnění nálezu Ústavního soudu, zaujímá tento **zcela odlišné stanovisko od Nejvyššího soudu ČR** (rozsudek ze dne 28. dubna 2016, sp. zn. 23 Cdo 1988/2014). Nejvyšší soud ČR sice dovozuje, že vyhláška podle § 17 odst. 6 zákona o veřejném zdravotním pojištění na případy poskytování zdravotní péče v PZSS výslovně nedopadá, avšak v úvahu připadá analogická aplikace úhradové vyhlášky. Onu specifickou, kterou tolik zdůrazňuje Ústavní soud, pak Nejvyšší soud považuje za „mezeru v zákoně“ a celou **argumentaci zjednodušuje** na tvrzení, „že dovolací soud shledává zásadní důvod pro použití analogie ve skutečnosti, že v obou případech z hlediska účelu jde o poskytování zdra-

vočních služeb pojištěncům v jednom systému veřejného zdravotního pojištění. V jeho rámci není věcného důvodu, aby v případě chybějícího smluvního ujednání nebyly i u zařízení sociálních služeb poskytujícího zdravotnickou péči aplikovány podmínky úhrad, které jsou stanoveny závazným právním předpisem pro poskytování srovnatelné zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních.“

Ministerstvo zdravotnictví ve svém vyjádření k ústavní stížnosti mimo jiné uvádí cit. judikát Nejvyššího soudu a prezentuje jej jako „precedenční závěry“. Tento argument však Ústavní soud nepřesvědčil, když ten uvádí „**Odkaz Ministerstva zdravotnictví na „precedenční závěry“ z cit. rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1988/2014 tak paradoxně ve skutečnosti jen dokládá potřebu praxe vyjasnit a odstranit některé pochybnosti ohledně otázky způsobu regulace úhrad za zdravotní služby poskytované zařízeními pobytových sociálních služeb, nelze je však považovat za potvrzení názoru Ministerstva zdravotnictví ohledně existence zákonného zmocnění („analogickým využitím nejbližšího ustanovení úhradové vyhlášky vztahujícího se na poskytovatele zdravotních služeb“), opravňující je ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy k přijetí (rozšíření) regulace skrze úhradovou vyhlášku i na tuto otázku.**“ (bod 51 nálezu).

Z výše uvedeného lze dovodit výkladem právní názor Ústavního soudu k otázce analogické aplikace úhradové vyhlášky. Ten je nepochybně zamítavý. Ostatně bylo by ne-logické, aby Ústavní soud jedním dechem vyslovil protizákonnost a protiústavnost ust. cit. vyhlášky a druhým dechem vyslovil souhlas s analogickou aplikací této vyhlášky.

Lze tedy logickým výkladem dovodit, že **je-li protizákonná a protiústavní regulace úhrady v PZSS dotčenou úhradovou vyhláškou, pak je stejně nezákonné a protiústavní aplikovat tuto vyhlášku na PZSS analogicky.**

III.

Úhradové vyhlášky byly napadány ústavními stížnostmi s různými výsledky i v minulých letech. Např. 8. prosince 2015, **sp. zn. Pl. ÚS 5/15**, plénum Ústavního soudu rozhodlo o návrhu dvou skupin senátorů na zrušení úhradové vyhl. č. 324/2014 Sb. tak, že návrh zamítlo. Věcně se zamítnutý návrh týkal problematiky lůžkové péče ve zdravotnických zařízeních.

Zato úspěšná byla ústavní stížnost na vyhl. č. 475/2012 Sb., kdy plénum Ústavního soudu svým nálezem ze dne 22. října 2013, **sp. zn. Pl. ÚS 19/13** dotčenou vyhlášku zrušilo, byť až uplynutím 31. 12. 2014.

Jakkoliv tato ústavní stížnost byla připravena Českou lékařskou komorou a argumentace se vztahovala spíše ke zdravotnickým zařízením, byl tento úspěch také významným impulsem v našich sporech se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR, neboť i v tomto nálezu měly některé obecné úvahy Ústavního soudu vztah i k problematice PZSS. Zpočátku jsme dokonce s argumentací tímto nálezem v našich sporech byli úspěšní, než se později ustálila judikatura a soudy již k argumentaci tímto nálezem nepřihlížely.

IV.

Co přináší nálezní plénum Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2016, sp. zn. Pl. ÚS 19/16 pro praxi? Především Ústavní soud zdůraznil, že byť napadená ustanovení úhradové vyhlášky jako protizákonná a protiústavní zrušil, toto zrušení však má **účinky „ex nunc“**, tj. účinky zrušení napadených částí úhradové vyhlášky se nemohou projevit ve vztahu ke službám, jež byly poskytnuty ještě před vykonatelností tohoto nálezu. Tedy úhradová vyhláška na rok 2016 je závazná a bude se podle ní postupovat (bude provedeno vyúčtování, včetně regulace). Pokud jde o vyhlášku č. 348/2016 Sb., o stanovení hodnoty bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2017, pak tato vyhláška nebyla ústavní stížností napadena. Ovšem vychází ze stejných principů jako úhradová vyhláška na rok 2016. Již v předstihu Ministerstvo zdravotnictví ve svém prohlášení uvedlo, že respektuje nálezní Ústavního soudu a ustanovení, která byla zrušena v úhradové vyhlášce na rok 2016, budou neaplikovatelná rovněž v úhradové vyhlášce na rok 2017. Tak by mohla nastat opět sporná situace, kde na ty, kteří nepodepíší dodatek na rok 2017, nebude moci být úhradová vyhláška aplikována. Rovněž nelze očekávat, že by Ministerstvo zdravotnictví urychleně navrhlo novelu zákona o veřejném zdravotním pojištění, jež by mu dala zmocnění k regulaci úhrady v PZSS, jak mu doporučil Ústavní soud.

Pokud jde o probíhající spory o tzv. úhradové dodatky (ještě jich je cca 10), pak lze některé argumenty uvedené v tomto nálezu Ústavního soudu použít. Především bude nutno dosáhnout změny judikatury Nejvyššího soudu ČR. Jak je zřejmé i z tohoto textu, právní názor Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, pokud jde o regulaci úhrad za zdravotní péči v PZSS, není jednotný. K tomu je třeba dodat, že dva judikáty Nejvyššího soudu jsou napadeny ústavní stížnostmi. Případný úspěch by pak znamenal zase zásadní obrat v těchto sporech. Lze uzavřít, že díky tomuto nálezu Ústavního soudu *causa* úhradových dodatků ještě zdaleka nekončí. ■

Krize – co se sebou

3. díl

V prvních dvou dílech jsme se zabývali myšlenkou, že krize je definována tím, kdo krizi prochází. A zvenčí je tedy poměrně obtížné rozpoznat, kdo si jak v konkrétním místě svého života stojí. Někdy nám to připadá na krizi „málo“ a přitom pro dotyčného je to již k neunesení, někdy nám to připadá dávno k nežítí a dotyčný celkem stabilně dál jde svým životem. Vycházíme také z myšlenky, že krize vzniká z vnějšího podnětu a našeho vnitřního nastavení, a tato kombinace v nejrůznějších variantách – které vždy mohou předčít naši dosavadní zkušenost – určuje, zda dotyčný člověk projde úzké místo svého příběhu s nadhledem, nebo ho prožije jako dobu krize. Také jsme se seznámili s úvahou, že se ve chvíli krize nacházíme v tělově-emočním prostoru, kdy dočasně – zjednodušeně řečeno – myšlení není k mání. Proto si můžeme být vědomi, že pro navázání dobrého kontaktu je patrně podstatnější to, jak se tváříme, jaká gesta děláme, jak sedíme, v jakém rozpoložení se my sami nacházíme, jak my sami přemýšlíme o těchto místech, zda my sami věříme, že tento člověk toto místo může projít, než to, co bytřeba i moudře, druhému říkáme.

■ **Text: Kristýna Farkašová,**
krizová intervence, psychoterapie,
osobnostní rozvoj

Tento poslední díl úvahy o krizi je věnován nám pracovníkům, tedy jak máme zacházet sami se sebou při práci s lidmi v krizi. Lidé, kteří za námi přichází, mnohdy zrcadlí nás a naše emoční rozpoložení i náš tělový postoj. Také my si můžeme všimnout, že místy zrcadlíme rozpoložení člověka, který proti nám sedí.

Všimneme-li si, že jsme ztratili klid, pevnost (nikoli ztuhlost, rigiditu, ale pevnost), možná i naději pro příběh tohoto člověka, který proti nám sedí, vracejme se sami k sobě. Ke svému dechu. K lepší pozici našeho těla, neboť tělo je tím, kdo nám pomáhá, pokud si rozum neví rady a emoce jsou tíživé nebo zahlcující. Nádech, výdech. Změna pozice těla. Pevně obě chodidla na zemi. Zády se dobře zapřít do opěradla, srovnat hrudník. Dívat se zpříma. Vzpomenout si na mnohá místa, byť i zdánlivě bezvýhodná, která jsme s našimi klienty společně prošli. Kdy jsme byli překvapeni, jak lehce zvládli místo, které nám se zdálo k nezvládnutí. Buďme si vědomi omezenosti naší role. Její dočasnosti. Jsme oporou v těžkém místě. Někým, kdo stojí poblíž. Nikoli někým, kdo má přebrat zodpovědnost za život druhého, zařadit štěstí člověku, který proti nám sedí. Jsme někým, kdo má sílu a pevnost vyslechnout těžký příběh. Kdo se nebojí těžkých míst, kdo má naději a zkušenost, že místa, i velmi těžká, lze projít, že

„Návštěvníkovi, který sám sebe označoval za hledače Pravdy, Mistr řekl: Jestliže to, co hledáš, je Pravda, pak jednu věc musíš mít především. Vím. Ohromnou vášeň pro pravdu. Ne. Ustavičnou připravenost připustit, že se můžeš mýlit.“

A. de Mello

za nimi život plyne dál a dobře. Buďme si vědomi pokory, kterou naše profese v sobě má. Zblízka vidíme místa, kdy člověk čelí životu, vnímá jeho živelnost, jeho nepředvídatelnost, jeho surovost a neodbytnost. A vzpomeňme, že svět takovýto vždycky byl, je a celkem jistě i bude – i takovýto, a zároveň i laskavý, schůdný, otevřený, příjemný a radostný. Že se mnohé učíme, když vidíme životy druhých; o světě, o životě i o svých limitech a darech. Mnohé dostáváme. A jistě, držíme vysokou míru řemeslné dovednosti, kterou přináší vzdělávání a praktická zkušenost. Ano, výcviky, ať už psychoterapeutické, krizové intervence či věnované komunikaci jsou důležité. To moudré a užitečné z nich přichází na řadu vzápětí. Poté, co člověk proti nám skutečně dosedl. Cítí se v bezpečí, mohl přijít v emoci, která nebyla ignorována, je schopen hovořit, chce sdílet svou situaci. Tam bychom si nevystačili „jen“ s nastavením těla a klidnou myslí a vírou v možnost dobrého života. Domnívám se ovšem, že se mnohdy stane, že pro málo opečované pole – kdy druhý nedostane možnost dosednout, zůstat pro danou chvíli sám u sebe, tak jak je, a cítit bezpečí, což mnohdy svědčí o neznalosti, nezkušenosti či nedovednosti pracovníka, kdy

je klient zahrnut ihned řemeslnou dovedností, otázkami a radami – je něco důležitého v jeho rozpoložení minuto, nepohlázeno, není tomu dáno místo a pozornost. A může to být to více podstatné, pro co si dotyčný přišel, než rada, pro kterou se řemeslně zručný „profík“ natáhne dřív, aby se sám nemusel ztrácet a být nejistý z emocí člověka, který proti němu sedí. Kdy sám sebe splete, že by měl rozhodnout, zda dotyčný ještě má šanci, nebo nemá. A ztrácí tím sílu i pozornost a ubírá člověku naději. Tedy mějme oboje. Vysokou míru profesionality v tom, kolik po sobě chceme zručnosti, vzdělanosti a praktické dovednosti v naslouchání a vedení hovoru. A buďme si vědomi důležitosti onoho vespod, co tvoří bázi, tedy jak my přemýšlíme o světě, o klientech, zda cítíme komfort sami ve svém těle, zda umíme být s člověkem v různých jeho emočních rozpoloženích, zda svedeme stát pevně poblíž a nemusíme ho klopat rychle do racionálního myšlení a voleb, kde se my sami cítíme klidnější a dovednější a kde považujeme rozhovor za efektivnější a funkčnější.

Jeden večer vzal starý Indián svého vnuka a vyprávěl mu o bitvě, která probíhá v nitru každého člověka.

Řekl mu: „Synku, v každém z nás probíhá bitva mezi dvěma ‚vlky‘. Jeden je špatný. Je to vztek, závist, žárlivost, smutek, sobeckost, hrubost, nenávisť, sebelibost, falešnost, namyšlenost a egoismus. Ten druhý je dobrý. Je to radost, pokoj, láska, naděje, vyrovnanost, skromnost, laskavost, empatie, štědrost, věrnost, soucit a důvěra.“ Vnuč o tom všem přemýšlel a po minutě se zeptal: „A který vlk vyhraje?“

Starý indián odpověděl: „Ten, kterého krmíš.“

Zde přichází apel na terapeuty, zdravotníky a jiné lidi provázející profese. Domnívám-li se, že je člověk v těchto oborech něčím povinen, pak kromě hlubokého člověčenství, žitých vnitřních hodnot, práce na sobě a uchování naděje pro dobré je zapotřebí následující – plnit svou duši krásnem. Stále mít na paměti, že koukáme-li většinu času do míst, kde je těžko, kde člověk ztrácí dočasně půdu pod nohama, pak takovýto není celý svět, je to jen jeho část. Část většího celku, která dává dobrý smysl, až je-li viděna jako celek. Mějme tedy na paměti, že potřebujeme dorovnávat, abychom mohli cítit naději pro lidi, kteří přicházejí v tíživé situaci, potřebujeme znát stejně tolik příběhů, které jsou krásné, kdy jsou si lidé blízko, jsou si nakloněni, jsou vstřícní, vlídní, mají se hezky, mají se rádi.

Mějme na vysoké příčce své blízké, trochu svou a své rodiny. Nikdo neumíme dávat ven, co nejprve nežijeme uvnitř. Žijme tedy to převážně hezké, převážně harmonické a laskavé. Ve svých rodinách jsme celiství se vším dobrým a se vším křehkým a nedokonalým. I my doprovázející máme mnohá nedokonalá fungování v mezilidských vztazích. A je to tak v pořádku, jsme-li si toho vědomi. Zejména pak míst, kdy neopěchujeme dobře svou sílu a zdroje, vydáme se hodně ven (klientům, práci, třeba i ve volném čase, příběhům) a poté pro naše blízké zbývá už jen bolavost onoho neopěchování sebe sama.

„Chceš udělat něco dalšího pro záchranu světa? Jdi domů a miluj svoje nejbližší.“
Matka Tereza

Chceme-li zůstat v oboru celá léta, pak máme zapotřebí pěstovat, hýčkat si a starat se o své vlastní zázemí a svou vlastní pohodu, o naději pro dobré, vnímat krásu. Pro někoho jsou to příběhy, přátelé, knihy, filmy, pro jiného třeba rodina, meditace nebo příroda. Je velmi podstatné mít dobré zázemí, ve kterém máme čas i pobývat, které není jen pomyslné, a je dobré a víta-

né považovat za kvalitu, umět plnit svou duši dobrými, povzbudivými, laskavými příběhy, krásou. Když se doma v rodině pracovníka mají rádi a chtějí spolu trávit čas, žijí intimitu, sdílí své příběhy, vidí krásno, žasnou nad světem, mají se převážnou většinu času dobře a hezky, pak velmi pravděpodobně takovýto člověk umí dát lidem více odvahy a naděje než pracovník, který je ohledně vývoje světa, stavu rodin a vlastních vizí více než skeptický.

» Oddělení pracovního a soukromého života

Pro dobré oddělení pracovního a soukromého světa vřele doporučuji malé rituály. Všední, obyčejné. Mnohé z nich děláme rutinně a jaksi pudově moudře. Patří sem sprcha, kdy člověk přichází do kontaktu se svým tělem, dojde k uvolnění ztuhlých svalů, mnohdy i k hlubokému vydechnutí. Patří sem změna oblečení po příchodu domů, zvlášť po obtížném dnu. Po dnech, které jsou předpokladatelně obtížné, vřele doporučuji vytvořit si svůj jednoduchý opakovatelný rámec pro rituál. Může být hravý a veselý. Může být civilní a obyčejný. Můžete si například při odchodu z práce, když přejdete práh, říct, že první tři kroky jsou předělem a od té chvíle se zkusíte soustředit na sebe, na své tělo, na to jak vám je, jak se máte, na rodinu, se kterou se uvidíte, do které se vracíte. Může to být kamínek, který zvednete po cestě, a než vejdete doma do dveří, jej zahodíte, tak jako si přejete odložit to, co by vás svazovalo ve zbytku dne a potažmo oddělovalo od vaší rodiny či od následného odpočinku. Může sem patřit papírek, na který napíšete nejpříšernější den tohoto roku, děsný, příšerný, náročný den. A pak ho roztrháte. Spálíte. Vyhodíte. Může vám být nápomocná forma, kdy si zapisujete čas od času myšlenku, ani nemusí jít o deník, spíše o zápisník myšlenek, např. dnes jsem si na sebe za celý den nevzpomněl, večer jsem zjistil, že jsem nejedl! Ve středu mám vždycky potíže si na sebe vzpomenout, zkusím další středu reminder s názvem svačina. Hledejte cesty, jak se vejdete sami do svých pracovních dnů. Zvlášť těch obtížných, kdy již při pohledu do diáře člověk tuší, že tohle bude náročný den. Využijte čas, kdy se sedí a mluví, třeba na poradách, třikrát se zhluboka nadechněte a vydechněte až do břicha. Dovolte si pod stolem prokroužit nohy. Protáhnout si záda. Myslet na své tělo. Starat se o něj a jít směrem, který ho drží ve zdraví. Tvo-

říme celek, stejně jako lidé, kteří za námi přicházejí. V naší civilizaci se cení rozum a vzdělanost, v našem oboru se cení práce s emocemi, na tělo však často zapomínáme, i na jeho potřeby jíst, spát, uvolnit se, možná se i protáhnout, zacvičit si. Někdy může s námi jít dál naším dnem výrazná emoce, třeba nám může být smutno po těžkém dni. I provázející profesionál může plakat při těžkém místě příběhu druhého člověka. Ovšem tečou-li mi slzy, ale stále mám pevnost a naději i pro toto místo v příběhu určitého člověka, anebo vzlykám a líčím klientovi, jak mě můj vlastní život už léta nebaví, v tom je dosti velký rozdíl.

Stejně jako bývají nemocní i lidé pracující ve zdravotnictví, tak i lidé provázející v dynamice svého života se setkávají s krizemi a propady. Nezapomínejme sami na sebe, nevydělujme se od lidí, které doprovázíme. I my potřebujeme v takové časy zvolnit, moci mluvit o tom, co nás tíží, mít dobrou oporu v rodině a přátelích, v práci u svých kolegů i nadřízených, v možnosti supervize. Potřebujeme umět poodstoupit od své práce, dočasně si moci říci o uvolnění z přímé práce (a vnímat to jako kvalitu a profesionální dovednost hlásit limit, nikoli neschopnost), zvlášť pokud se nám setkává stejně osobní téma, jaké řešíme s našimi klienty, a my nemáme dost síly stát pevně v příbězích lidí, kteří přicházejí se stejným tématem.

» Závěr

Jak to tedy je s krizemi? Krize se dějí. Jsou hluboce přirozené. Lze jimi projít. Týkají se nás všech. Jsou součástí života. Na židli profesionála budme pevní a mějme naději pro dobrý život člověka, který je nyní v těžkém místě, pro otevřené možnosti v životě člověka. Pro jeho schopnost hledat a nalézt sílu. Vymyslet originální řešení své situace, které předčí naši omezenou schopnost představit si jeho situaci v plné šíři. Více se ptejme a naslouchejme, než mluvm. Budme pevní v těle a mějme naději ve svém postoji. Pěstujme dobré vztahy se svými blízkými, starejme se o své tělo, vnímejme krásu a dobro, abychom měli dobrou sílu věřit v to, že krizi jde projít, abychom znali takové příběhy a aby i náš život mohl být takovým příběhem, kdy úzká místa byla povšimnuta, opečována, kdy jsme jimi prošli, došli poznání, nových hlubších sil a vyhlíželi opět dobré.

Laskavou všednost přeji!

Institut vzdělávání
APSS ČR vás zve
na seminář

Základní
krizová intervence

12. 4. 2017 Praha
23. 5. 2017 Tábor

www.institutvzdelavani.cz

Canisterapie u

Senioři jsou jednou z nejčastějších cílových skupin při poskytování canisterapie. Ať jde o domovy seniorů, domovy se zvláštním režimem nebo třeba LDN, všude může canisterapeutický pes proměnit atmosféru a přinést spoustu lásky a motivace k životu. Je možné ho využít i při rehabilitaci, reminiscenční terapii apod. Canisterapeutické aktivity mohou probíhat jako hromadné i individuální, v zařízení na pokojích, kulturních místnostech, chodbách nebo i venku na zahradě. Každá z těchto forem má svá pozitiva i svá úskalí.

■ **Text a foto: Renata Hasilová,**
canisterapeutka

➤ Individuální canisterapie

Cílená práce s konkrétním klientem může probíhat v různých rovinách. Jako první chci zmínit možnost využití canisterapie k rehabilitaci. V tomto případě je třeba spolupráce s rehabilitačním pracovníkem nebo s někým z ošetřujícího personálu.

Polohování

Pro psa je nejnáročnější aktivitou polohování. Tělesná teplota psa je cca o 1,5 stupně vyšší než teplota člověka, pocit tepla navíc umocňuje dotek srsti. Tohoto faktu se využívá při prohřívání, uvolňování ztuhlých svalů, relaxaci. Pes musí být fyzicky dospělý, psychicky dozrálý a navíc mít k této práci celkovou dispozici. Musí mít rád fyzický kontakt a být schopen se naprosto uvolnit. Je třeba, aby v poloze

na boku zvládl ležet 20–30 minut. Psa je možné přiložit podél klienta, který leží na boku, může ležet z obou stran. K polohování využíváme polohovací hady, různé válečky, polštářky apod., s jejichž pomocí upravíme polohu klienta tak, aby se mu dobře leželo, psa nezatěžoval svou hmotností a aby kontakt těla klienta se psem byl přítom co největší. Dochází k prohřívání, uvolnění, klient začíná pomalu a hlouběji dýchat – sjednocuje se rytmus dýchání psa a člověka. Díky prohloubení dechu a působení tepla může dojít třeba i k uvolnění hlenu na průduškách, v kombinaci s poklepovou masáží hrudníku napomůžeme vykašlávání.

Druhou možností je přiložení psa pod pokrčené nohy klienta. Při správném vycentrování pomocí polohovacích pomůcek dojde k uvolnění v kyčlích, kolenou i kotnících. Nohy, na počátku ztuhlé, se postupně uvolňují a pokládají na tělo psa.

Po polohování je účinnější a také příjemnější rehabilitační cvičení, protože svaly jsou prohřáté a uvolněné a klient také. Chodili jsme pravidelně za klientem, aby u něj pes ležel i během rehabilitace a jeho přítomnost napomáhala klientovi zvládnout bolest, kterou s sebou cvičení neslo.

Rehabilitace paží a ruky

Hlazení psa a jeho česání různými hřebeny, kartáči a rukavicemi se může stát cíleným cvičením. V tomto případě je mým úkolem pracovat se psem tak, aby mohl druhý pracovník nerušeně cvičit – s klientem komunikuje a vede ho. Už obyčejné pohlázení psa od hlavy po špičku ocasu umožní procvičit všechny klouby, pracovat s rozsahem pohybu. Zlatý retrívr má od čumáku po špičku ocasu téměř metr a půl, a to už je pěkné protažení klientova těla. Dobře připravený pes v klidu stojí, nechá se navést těsně ke klientovi, ať už před něj nebo třeba podél něj. Je-li potřeba, postavím ho předními tlapkami na vyvýšené místo (stoličku apod.).

Do této kategorie je možné zahrnout také procházky se psem po chodbě nebo v okolí zařízení u klientů, kteří chodí jen s doprovodem, u nichž probíhá nácvik chůze v rámci rehabilitace apod.

Polohování i klidná a soustředěná asistence u rehabilitace je pro psa velmi náročná, a tak většinou zvládne práci se 3–4 klienty a pak je nutný odpočinek. Caniste-

Je to o vztahu – o radosti, fyzickém doteku, blízkosti, kontaktu, komunikaci, soustředěné pozornosti.

seniorů

2. díl

rapeut musí psa znát natolik, že pozná, kdy aktivitu ukončit a psovi dopřát uvolnění a odpočinek.

Druhá skupina aktivit v rámci individuální canisterapie je pravděpodobně nejčastější. Jde o návštěvy psa u konkrétního člověka. Může probíhat na lůžku, u lůžka, v návštěvní místnosti, na lavičce na zahradě. Svým způsobem je nejosobnější a klienti ji mají hodně rádi. Mají psa i canisterapeuta pro sebe. Samozřejmě i v tomto případě je možné pomocí psa namotivovat klienta k aktivitě – například posazení se na lůžku, otočení se na druhý bok. Cvičení probíhá i nevědomky a mimoděk – natažení se do nočního stolku pro připravené piškoty, procházka se psem po chodbě. Pro řadu klientů jsou návštěvy psa něčím, na co se těší celý týden. Platí to často zejména u klientů, ke kterým nechodí na návštěvy nikdo z rodiny. V těchto případech se pes stává důvěrníkem, který si vyslechne třeba i to, že „mladí se neozvou“ a „oběd nestál za nic“. Tyto návštěvy jsou občas bohaté na emoce, ale i to je v pořádku, emoce „musí ven“ a pes je dobrý spouštěč jejich uvolnění, není třeba se tohoto bát.

Za velmi důležitý považují vztah canisterapeuta k seniorům, jeho ochotu a zájem se vzdělávat v problematice sociální práce s touto cílovou skupinou. Při práci v domovech se zvláštním režimem je třeba základní povědomí o demenci a jejích projevech. Nutná je empatie, ale i schopnost příliš se

citově nepoutat ke konkrétnímu člověku. Klientů, kteří na návštěvu čekají, je obvykle mnohem víc, než je možné zvládnout. Není dobré podlehnout snaze „zachránit všechny“, je třeba znát hranice své i hranice psa. I u této formy práce je třeba udržovat kontakt s pečujícím personálem, informovat o všem, co se během aktivity ukáže. Je možné, že se klient svěří s něčím, co personálu neřekl, že se otevře problému, který je třeba řešit, že si canisterapeut povšimne (tím, že nevidí klienta denně) změny v chování nebo zdravotním stavu – vše by se mělo před odchodem ze zařízení předat dál.

Mezistupněm mezi individuální a hromadnou canisterapií je práce na pokoji, kdy návštěva probíhá střídavě u lůžek v rámci pokoje.

» Hromadná canisterapie

Jedná se o aktivity probíhající ve společných prostorách, kterých se účastní více klientů. To, že má pes přijít, je velkou motivací pro seniory vyjít z pokoje a zapojit se do společné aktivity, dojít do kulturní místnosti nebo na zahradu, i když to jindy odmítají. Pes tedy napomáhá společenským kontaktům, rozvoji sociálních vazeb. Ve chvíli, kdy je pes přítomen, se většinou rozproudí povídání. Lidé začínají vzpomínat na svoje psy. Vykládají si, co s nimi zažili. Vhodným „moderováním“ můžeme do povídání zapojit všechny, i ty mlčenlivější. Procvičujeme paměť – ptáme se na jména psů, jejich velikost, i na věci obecnější – například kde lidi bydleli, jestli pes mohl do domu... Debata často zabloudí do všech možných zákoutí vzpomínek. V tuto dobu se já jako canisterapeut zapojuji do debaty a zároveň navádím psa k jednotlivým lidem, ukazuji mu, kdy je třeba naskočit na vozík či křeslo nebo židli, aby na něj daný klient dosáhl. Respektuji, pokud se někdo chce jen dívat a nepřeje si se psem fyzický kontakt. Občas musím zasáhnout, pokud si někdo psa přisvojuje příliš. Zavedla jsem pravidlo, že psa je možné krmít pamlsky až po úvodním vítání (dávám slovní pokyn k počátku krmení), protože ve chvíli, kdy někdo vytáhne pamlsky hned, je samozřejmě těžší psa nasměrovat k někomu dalšímu. Stane se, že některý ze seniorů dobroty cíleně využívá k lákání psa, aby pes nešel k někomu jinému – mým úkolem je pak tuto situaci usměrnit a zvládnout.

Po úvodním vítání a mazlení, pokud to prostory dovolují, přichází čas na cílené aktivity. Tady je několik námětů:

- česání psů (různé typy hřebenů, kartáčů a česacích rukavic, třeba i skřípečky do vlasů);
- hra s míčem (velký měkký látkový míč, pes stojí uprostřed klientů (na zemi, na nízkém stolku) a trefujeme se míčem pod psa (kutálením, házením) nebo si házíme přes psa);
- cvičení s aporty (nechám klienty vybrat si z množství různých aportů, při vybírání například hádáme, jaké zvíře aport představuje), s aporty pak vsedě cvičíme – přendáváme si je z ruky do ruky nad hlavou nebo před tělem, pod nohama, předkláníme se a tlučeme aporty o zem... Po skončení můžou postupně psovi aporty hodit nebo je třeba jen položit na zem a pes je na můj povel uklidí);
- házení malého míčku jako aportu;
- házení si s měkkým aportem (třeba plyšovým zvířátkem) mezi sebou tak, aby pes aport nechytil;
- senioři rádi pozorují, jak pes pracuje s logickými psími hrami, pomáhají mi je naplnit a připravit a pak napjatě sledují, zda pes hru zvládne (v současné době mám tyto hry dvě a kolegyně zase jiné a půjčujeme si je);
- společné čtení příběhů (využívám příběhy o psech a zvířatech obecně, velmi se mi osvědčuje knížka Slepíci polévka pro milovníky domácích mazlíčků, která je plná krátkých příběhů o tom, jak zvířata ovlivňují a proměňují život lidí. Je možné ale číst cokoli, klienti se během čtení se psem mazlí, případně ho česou a o příběhu si pak společně povídáme.

Po téhle aktivní části přichází čas na krmení psa, klienty i hafany velmi oblíbené.

Co se týká pamlsků, v některých zařízeních máme k dispozici piškoty, které aktivizační pracovnice rozdává všem, kteří chtějí krmít, jinde mám u sebe psí pamlsky například ve skleničce, kterou lidem podávám zavřenou a zároveň je nechám před krmením trochu procvičit prsty při otvírání skleničky a vydávání drobných kousků. Je nutné hlídat, co klienti psovi nabízejí, protože v touze psovi udělat radost, jsou někteří senioři (hlavně v případech, kde již probíhá některá z forem demence) schopni nabízet třeba i hašlerky. Dbám také na správný způsob podávání pamlsků (na dlaně, ne v prstech). Celá situace je trochu složitější, pracuji-li zároveň se dvěma nebo třemi psy.

»»» 34

◀◀◀ 33

Slovní ovladatelnost psů je nezbytností. Setkávám se se situací, kdy někteří z klientů (hlavně ti, co psa doma měli a mají k němu silný pozitivní vztah založený i na zkušenostech) chtějí psa krmit tak, že drží piškot mezi rty. Je na canisterapeutovi, zda toto dovolí. Nutná je znalost psa. Na druhou stranu se snažím nezapomínat, že pracuji s dospělými svéprávnými lidmi a není na mně vše zakazovat. Jsem v mnohém jen prostředníkem a průvodcem.

Poznámka: Vždy dbáme, aby měl pes možnost se během aktivity napít (samozřejmě nezapomínáme na bezpečnost – nebezpečí uklouznutí klienta na počákané podlaze).

Hromadné aktivity jsou poměrně akční, výhodou je to, že pracujeme s více klienty než při canisterapii individuální, pro psy je hromadná canisterapie (zvláště, pokud jdou pracovat v týmu více psů) méně náročná než práce individuální. Od canisterapeuta vyžaduje přípravu pomůcek, maximálně soustředěnou pozornost, aktivní přístup a organizaci celého času, spolupráci s aktivizačním pracovníkem, dobré hlasivky. Hromadná canisterapie je náročná i fyzicky. Ideální doba trvání je cca 45 minut až hodina, pak pozornost klientů klesá, nastupuje útlum. Pokud není pes příliš unaven, může navazovat čas, kdy ho nechávám mezi klienty odpočívat, ležet mezi nimi a jen tak si povídáme.

➤ Canisterapie u klientů s vyšším stupněm demence

U těchto klientů probíhá canisterapie na lůžku. Nehovořím o cíleném polohování za účelem rehabilitace, poloha je pro psa volnější, ponechávám mu větší aktivitu. Pes si pohodlně lehne vedle klienta, s hlavou třeba i na jeho prsou. Postel mám zajištěnou bočnicemi, přispívají i k jistotě psa. S klientem dle možností tiše hovořím (nebo ošetřující personál, dle situace), třeba jen pár slovy. Většinou vezmu klienta za ruku a položím mu ji na srst psa, rozevřu prsty a nechávám působit přítomnost psa. Často pak jen tiše v úžasu stojíme a sledujeme, jak po pár minutách klient začne prsty probírat srst, někdy hladit, uvolní se, na tváři se objeví spokojený výraz, úsměv. Někdy začne povídat. I když třeba nesrozumitelně. Pes pronikl do jeho světa a došlo ke kontaktu. Mnohokrát jsem v těchto chvílích zahlédla slzy v očích pečujícího personálu nebo třeba přítomného rodinného příslušníka.

➤ Canisterapie a fotografie

Velmi se mi osvědčuje, že na canisterapii nosím fotoaparát. Fotím dnes už napůl profesionálně, a tak jsem fotografování přidala i ke canisterapeutickým návštěvám. Zpočátku šlo jen o dokumentaci aktivity, ale fotografie se staly velmi dobrým nástrojem

v mnoha směrech. Nechávám je tisknout na papír a poskytuji fotografovaným. Při rozdávání fotografií v rámci hromadné aktivity se rozproudu veselí. Lidé si fotky ukazují, sdílejí pocity, chlubí se. Často na další setkání donesou svoje jiné fotky. Ukazují také fotky svým návštěvám; je to dobrý námět k rozhovoru. Se psem jsou senioři spokojeni, na fotkách jim to sluší a velmi často se setkávám s tím, že fotografie těší celou rodinu. Klienti často požádají o více fotografií a mají je jako dárek, vkládají je do dopisů, co píšou přátelům. I tady pes – být

nepřímo – funguje jako námět hovoru, prostředník v komunikaci, při sociálních kontaktech. V současné době již pracuji s fotografiemi cíleně.

Nenechte se zmást okamžiky, kdy se zdánlivě nic neděje. V počátcích mé canisterapeutické práce jsem se snažila mít každou minutu aktivity organizovanou. Čím déle „canisku“ dělám, tím více důvěřuji psovi a nechávám prostor pro věci „mezi nebem a zemí“.

Ze zápisníku:

Přišla jsem se psem na pokoj na DZR, sestřička se mnou, a už od dveří radostně volá: „Dobrý den, paní XY, podívejte, kdo za vámi přišel! Je tady Barynek!“ Paní XY se mírně usmívá, hladí psa a sestřička se snaží ji trošičku probrat. „A, paní XY, je Barynek pes, nebo kočka?“ Paní se chvíli zamýšlí, zvedá hlavu, v očích se rozsvítí jasná chvílka a do ticha zazní odpověď: „To bych se na to musela podívat zespodu.“

Když to jde, jdeme ven. Venku se dá dělat to, co uvnitř, pes by měl být ovladatelný a přizpůsobivý prostředí. Když má přijít pes, chce jít na zahradu větší počet klientů, je to tedy i silný motivační prvek.

Co se skrývá pod hodnotami savosti kalhotek

pro těžce inkontinentní klienty

Inkontinence je stále více skloňovaným tématem stejně jako používání správných a adekvátně savých absorpčních pomůcek. Profesionální péče potřebuje správné výrobky, doplňky i samotný přístup. Absorpční pomůcky musí být nekompromisně spolehlivé, bezpečné a jednoduché na aplikaci, to vše jsou parametry, které však ne všechny výrobky na trhu splňují.

Ideální příjem tekutin člověka se pohybuje dle odborníků mezi 1,5 až 2,5l denně. U klientů v zařízeních sociálních služeb by mělo jít od 1–1,5l tekutin denně. Je tedy nezbytné používat absorpční pomůcky, které uvádějí savost až 4500 ml? Jak by taková pomůcka vypadala při absolutním nasáknutí? Močový měchýř pojme zhruba 500–700 ml moči. K mikci u permanentně inkontinentního klienta dochází jednou za 2–3 hodiny zhruba v objemu 160 ml. K zamyšlení je tedy fakt, jak savé pomůcky potřebujeme aplikovat klientům na denní a na noční používání.

U absorpčních pomůcek se uvádí hodnoty savosti v ml. Jak se ale tyto savosti měří? Existuje na to nějaká norma? A jak to, že jsou tyto hodnoty tak vysoké?

BĚŽNĚ POUŽÍVANÁ ISO ABSORPCE

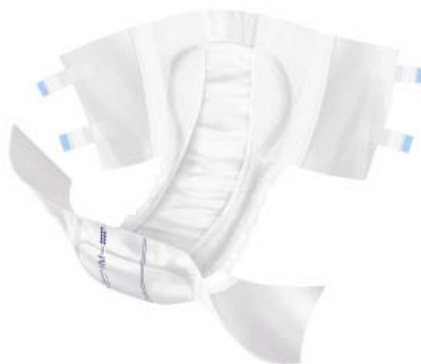
Na trhu běžná metoda měření podle normy ISO 11948-1. Toto je zatím v České republice jediná oficiálně uznaná metoda měření absorpčních pomůcek. Postup vypadá tak, že se kalhotka zváží za sucha. Poté je suchý produkt kompletně ponořený do slané roztoku, který substituuje moč a její vlastnosti, na 20 minut. Poté se produkt vyjme z lázně, nechá se okapat po dobu 5 minut a zváží se jeho hmotnost. Výsledná absorpce se rovná pokud odečteme hmotnost produktu za sucha od hmotnosti za mokra.

Z pohledu praxe je tento proces měření savosti nerealistický, nezohledňuje běžné situace v praxi, ve kterých se klient nachází. Na produkt v procesu měření není vyvíjený

O krok dál
pro zdraví

žádný tlak tak jako je to v praxi, pokud klient na pomůcce leží a zatěžuje ji svoji váhou. To znamená, že v procesu měření pomůcka nasává tekutinu zcela bez problému a bez jakéhokoli tlaku na pomůcku. Navíc ponoření kalhotky do roztoku nemůže simulovat skutečné močení do pomůcky, několik mikcí, různé polohy klienta (horizontální, vertikální, vsedě, na boku, polohování). Metoda navíc bere do úvahy celý povrch pomůcky, nikoli jedno místo, kam dochází k mikcím klientů. Tato metoda tak vykazuje nerealistické, příliš vysoké hodnoty a nezohledňuje relevantní a unikátní vlastnosti produktu (jak padne, postranní pásy proti protečení atd.). Dnes tuto metodu nazýváme jako TEORETICKOU.

METODA ABL ZE ZÁPADNÍCH ZEMÍ

Společnost HARTMANN a její vývojové laboratoře v Německu byly u zrodu nové metody. Tzv. ABL (zkratka z anglického názvu Absorption Before Leakage = absorpce před protečením) naopak odráží SKUTEČNOU savost pomůcek. Tato metoda se pro porovnání absorpčních pomůcek dnes běžně používá v Německu, Belgii nebo třeba v Rusku.

Na začátku postupu se produkt také zváží za sucha. Poté se kalhotka aplikuje na anatomicky tvarované torzo lidského těla (mužského i ženského typu ve velikostech XS-XL). Torzo těla se dá do realistické polohy ležícího klienta a může se různě po-

lohovat (30° poloha na boku, poloha na zádech atd.). Jako simulace reálné hmotnosti člověka je na torzo vyvíjený tlak podložky za spodní strany za pomoci přístroje. Močení probíhá přes přístroj přímo v torzu těla a je realisticky simulované v množství a intervalech močení získaných z lékařských studií. Simulace močení probíhá až do doby, kdy je zaznamenán únik moči mimo absorpční pomůcku. (např. kapky roztoku na podložce nebo torzu). Produkt se zváží za mokra a po odečtu hmotnosti suchého produktu je vyhodnocena absorpce.

Proces měření tak zohledňuje běžné situace, ve kterých se klient nachází a je tak velmi realistický. Absorpční kapacita je určena se simulací tělesné hmotnosti klienta a navíc s reálnou simulací močení. V testu se navíc zhodnocují i relevantní a unikátní vlastnosti produktu, které ISO metoda nereflkuje (tvar pomůcky, zpracovanost savého jádra, postranní pásy atd.). ABL hodnoty savosti jsou daleko menší než u metody ISO, ale jde o skutečné a REÁLNÉ savosti, nikoli pouze o teoretické.

Navíc díky této metodě vědci neustále sledují, kde k úniku dochází a na základě toho vývojový tým společnosti HARTMANN neustále absorpční pomůcky zdokonaluje.

POROVNÁNÍ SAVOSTÍ ISO A ABL

Rozdílnost ISO a ABL hodnot je evidentní. Díky metodě ABL můžeme daleko lépe a reálněji porovnávat SKUTEČNOU savost absorpčních pomůcek a vybrat si tak skutečně kvalitní produkt pro daného klienta i celé zařízení!

	Savost ISO	Savost ABL
Výrobek Moli®	3 200 ml	1 050 ml
Konkurenční výrobek	3 600 ml	700 ml

Pomáhat lidem, kteří to potřebují

O lidech, kteří se rozhodli stát dobrovolníky

Paliativní péče je úkolem multidisciplinárního týmu, jehož pevnou součástí jsou i dobrovolníci. Pokud si je rodina vyžádá, bez nároku na honorář pomáhají nemocnému s převlékáním, s hygienou, s jídlem i dalšími úkony. Někdy dobrovolník nedělá zdánlivě nic, je „jen“ přítomen. Naslouchá, zůstává přes noc a tím rodině dává prostor na chvíli si odpočinout a načerpat síly. Někdo dělá dobrovolníka teprve krátce, jiný už několik let. Všichni však mají společnou touhu pomáhat a doprovázet lidem možnost strávit své poslední chvíle doma a ve společnosti nejbližších.

■ **Text: Jakub Peřina,**

PR a fundraising, Cesta domů, z. ú., Praha
Redakční úprava: Ing. Kateřina Endrštová

Bronislava Bartoňová kdysi pracovala jako zdravotní sestra na neurologii a onkologii, už dlouhou dobu se ovšem věnuje překladatelství. Mimo jiné přeložila i nedávno vydanou knihu Nežijeme věčně, která se věnuje právě tématu umírání. Jak sama říká, jde o jeden z jejích neúspěšnějších překladů. Dostala se k němu shodou okolností, její zaměstnavatel nevěděl, že ve svém volném čase dělá dobrovolnici pro Cestu domů.

„Pomoci lidem v těchto situacích je pro mě smysluplně vynaložená energie. Části motivace je možná i zasunutá obava ze smrti, touha postavit se té obavě čelem a podívat se jí do očí. Člověk se nejvíce bojí toho, co nezná. Poznala jsem, že smrt není až takový démon. Nepřipadá mi už tak děsivá a tajemná. Říká se, že smrt je přirozená součást života, a pro mě už to není jen prázdné klišé,“ popisuje Broňa důvody, které ji přivedly na myšlenku stát se dobrovolnicí. Dalším z důvodů byla její práce. Jako překladatelka tolik nepřichází do kontaktu s lidmi, což je věc, která jí po čase začala chybět.

Prvotní impulzy jsou u dobrovolníků často různé, spousta z nich zažila úmrtí ve vlastní rodině, někteří se obávají toho, až taková situace nastane a chtějí být připraveni.

„Jeden z důvodů, proč jsem se přihlásil, bylo to, že se moje máma začala dostávat do stádia, kdy jsem pochopil, že už se o sebe nepostará. Měl jsem rozpaky z toho, jak s ní zacházet, jak s ní mluvit. Byla to pro mě skvělá příležitost. Věděl jsem, že i kdyby nic jiného, tak kvůli mámě

tyhle věci mám vědět,“ říká Milan, který dělá dobrovolníka pátým rokem. Nyní už méně než dříve, právě kvůli péčování o svou maminku.

Ať už jsou jejich osobní důvody jakékoliv, oba se v jednom shodují. Jejich základní motivace je úplně prostá. Pomáhat lidem, kteří to potřebují.

➤ Dobré konce existují

V knize Atula Gawandeho, profesora chirurgie Harvardovy univerzity, kterou Broňa překládala, autor vzpomíná na zkušenosti se smrtí svých blízkých a pokouší se dopátrat toho, co všechno by se mělo zlepšit, abychom umírali důstojněji. Má za to, že dobrá smrt existuje. Jde jen o to dobře žít a dobře se na ni připravit. Mnoho lidí bohužel stále tráví poslední chvíle svého života ve zdravotnických zařízeních, odděleně od svých blízkých, od svého domova a celkově od svého života.

S fenoménem „nemocniční smrti“ má Broňa své vlastní zkušenosti z dob, kdy pracovala jako zdravotní sestra. „Na onkologii jsem se hodně setkávala s tím, že lékař byl často velmi ambiciózní a vnímal smrt jako nepřítel, kterého porazí. Myslím, že lékaři v nemocnicích pořád vědí málo o možnostech paliativní péče, často neumějí rodině nabídnout, že by pro pacienta bylo lepší přejít do paliativní péče. Jsou to také jenom lidé, ono to není lehké říct: smířte se s tím, že pro vás medicína už nic neudělá. Klíčové je poznat ten okamžik, kdy je na čase přestat se snažit o léčbu a začít s paliativní péčí. Pokud se snažíme o léčbu až do konce, nastává klasická nemocniční smrt, kdy nemocný umírá nesmířený a léčba mu přináší jenom zbytečné komplikace a utrpení. Nevznikne žádný prostor pro uzavření života. Prostor se smířit, uzavřít si své záležitosti,“

říká dnes, ale nevnímala to tak vždycky. Když před deseti lety začala pracovat v nemocnici, brala to jako hotovou věc – pacient přijde do nemocnice a tam zemře. O hospicích se jí ve škole jen letmo zmínili. Stejně tak to tehdy brali i příbuzní umírajících. A stejně tak to bere spousta lidí i dnes.

Podle Milana by se o zlepšení situace měla v první řadě zasadit vláda. „Stát nesmí být konzervativní a myslet si, že všechno funguje dobře. Měl by dát pojišťovněm jasně najevo, že paliativní péče je kombinací zdravotní a sociální služby a hraje se v té a té výši.“

➤ Přeměna v dobrovolníka

Před tím, než dobrovolníci vůbec mohou za pacienty, na ně čeká poměrně dlouhý, zhruba půlroční výcvik. Broňa do kurzu nastoupila v říjnu 2015. „Není to nijak složité. Člověk nemusí mít zvláštní vzdělání, nemusí být zdravotník. Po dobu výcviku je potřeba mu věnovat jeden víkend v měsíci. V rámci výcviku musíte absolvovat krátkou stáž v hospici, to je asi jediný trochu náročnější požadavek. Ta setkání jsou moc fajn, sejde se parta lidí, kteří mají stejný záměr. Nemyslím si, že by to pro někoho bylo nějak náročné.“ Milan musí vzpomínat trochu déle, přece jenom už je to pět let, co kurz absolvoval. Jeho zkušenosti jsou ale víceméně podobné. „Člověk by si to těšení se měl užít. Ten výcvik je celkem dlouhý, ale ve výsledku je to velmi užitečné.“ Užitečné to nemusí být jen pro laiky, ale i pro lidi, kteří ve zdravotnictví už pracují.

Během výcviku dojde na teorii i praxi. Důležitý je sebezkušenostní výcvik s terapeutkou, při němž se dobrovolníci učí, kde a jak načerpat energii, kterou během svých návštěv vydají, stejně jako nácvik praktických činností. „Položili jsme se na stůl a zkoušeli jsme si nějaký ošetřovatelský úkon, například krmení. Rozebírali jsme, jaké to je, být na někom závislý a bavili jsme se o našich pocitech pramenících z různých situací,“ říká Broňa. Milan během výcviku překvapil sám sebe. „Člověk s údivem zjišťuje, co v něm vlastně dríme za talenty. Lidé se většinou bojí triviálních věcí a pak najednou zjišťují, že to vlastně vůbec není tak hrozné.“

➤ Jak je to v praxi

Samotné zkušenosti s umírajícími má každý různé. Záleží, jestli je zrovna potřeba

věnovat se více pacientovi, anebo jeho blízkým. Broňa zažila ten druhý případ, kdy se věnovala rodině umírajícího, což je taky jeden z aspektů dobrovolnické služby. „Měla jsem příjemný pocit, že jsem byla užitečná, že jsem mohla pomoci. Dcera pacientky se mohla v noci vyspat a přes den pak měla dost sil věnovat se mamince.“ Na to, jakým způsobem s umírajícím a jeho rodinou komunikovat, neexistuje žádný manuál. „Nejsou žádná pravidla. Jde o to vnímat toho člověka, mít cit pro situaci, chovat se lidsky, umět se trošku naladit, ale zároveň se nebát říct, já vůbec nevím, co bys mohl potřebovat nebo klidně já nevím, co mám říkat. Nesnažit se být spasitel a přijít s nějakým zázračným řešením. Někdy stačí jen říct, když budeš něco potřebovat, tak řekni, jsem tady pro tebe. A když nevíte, tak se prostě zeptáte. Není žádná poučka, která by platila univerzálně. Když je člověk člověkem a má nějakou základní empatii, nemůže něco udělat špatně.“ Každá návštěva je jiná a leckdy přináší i nečekané situace. Milan na jednu takovou vzpomíná: „Jednou jsem byl u paní, která zjevně prožívala poslední minuty svého života. Bylo mi řečeno, že dcera si jde pro psa a přijde za chvíli. Hlavou se mi honily úplné blbosti, jestli ta dcera přijde včas nebo to už nestihne. Přitom to bylo úplně jedno. V tu chvíli bylo důležité s tou paní být a držet ji za ruku.“

A pak se také může stát, že vám věci, kterými jste se ještě donedávna zabývali, začnou připadat tak nějak malicherné. „Chodíval jsem k pánovi, který nejdřív skoro nemluvil. Postupně jsme se sblížovali a nakonec se začali bavit i o soukromých věcech. Strašně mě překvapil, když mi jednou řekl, že pracoval u odposlouchávacího zařízení. Samozřejmě mě napadlo, u koho tak asi byl zaměstnaný..., ale pak jsem si uvědomil, že je to vlastně úplně, ale úplně jedno.“

Lidé bojují hlavně s tím, že nevědí, co bude. Na co se mají připravit, co je čeká. Dobrovolníci mohou jejich obavy pomoci rozptýlit. Pomáhají a zároveň sami něco získávají. Na vlastní oči vidí, že konec života může proběhnout úplně v klidu, důstojně, pokojně a bez utrpení.

» Pomoc doma

Jarka Kučmášová byla novinářkou. Je v důchodu, dříve chodila pomáhat do dětského domova, měla také cukrárnu pro mentálně postižené. K Cestě domů se dostala tak, že sledovala, co se kde děje v neziskovkách, až narazila na inzerát hledající dobrovolníky do rodin, které doma pečují o své blízké. Nejčastěji pomáhá v rodinách v noci a pečující si ji nemohou vynachválit, s citem zvládá nejrůznější krizové a těžké situace v rodině.

„První, co mi došlo, bylo, jak jsou všichni ti rodinní pečující neuvěřitelní lidé. Je to od nich všech velká odvaha. Některé rodiny jsou velké, střídají se a také si to snáze finančně zorganizují,

ale někteří takové štěstí, nemají a přesto to zvládají. Fascinuje mě, jak ti lidé vždycky nějaké řešení, bez ohledu na překážky, najdou. Hodně lidí se o blízkého rozhodne starat doma, netušíce o Cestě domů. Když pak zjistí, že taková možnost pomoci existuje, je pro ně obrovská úleva, že budou mít někoho, kdo jim pomůže, kdo nad nimi bude držet ochrannou ruku. Vždycky rodinám říkám, že generačně nastolí nový způsob umírání. Jejich děti je už nedají umřít do nemocnice. Až na to přijde, budou také moci umřít ve své posteli. Zažila jsem, že lidé ke konci už nechťejí vnučata k dědečkovi nebo babičce pouštět. Je to samozřejmě každého věc, ale když se mě zeptají, řeknu jim: použijte, dítě to má vidět. Ten model totiž dětem a vnučatům už zůstane.“

» Umění naslouchat

Podle Jarky je umírání pevně spjaté s dobou, ve které právě žijeme. „Dříve se žilo cyklicky se všemožnými rituály. Přijímání, křtiny, vojna, cokoliv takového. Většina rituálů nám ze života vymizela. Když člověk došel na vrchol života, tak se v přírodních národech stal šamanem nebo náčelníkem a věděl, že pak už přijde jenom smrt. Dnes se lidé často tváří, jako kdyby smrt neexistovala a netýkala se jich.“

Rozdíl jsou i mezi tím, jak k nastalé situaci přistupují muži a ženy. „Z mých zkušeností mám dojem, že hůře umírání snáší muži, hůře se smířují s bezmocí, kdy už si třeba nemohou sami dojit na záchod. Je to složité, v některých rodinách jsou navíc i různé staré nedořešené spory. Pro všechny je velmi důležité zemřít smířený. Ve většině rodin se to naštěstí podaří. Krásně se všechno vyřídí a odpustí.“

Se smrtí blízkého člověka vyvstávají nové problémy, jiné než ty, které rodina musela řešit doposud. Naslouchat obavám a pokoušet se je zmiřňovat, jsou situace, které každý dobrovolník dobře zná. „Během péče se lidé asi nejvíce potýkají s únavou a potřebují od toho na chvíli utéct. Také si často potřebují o své situaci s někým popovídat. Je skvělé, že zrovna s tím jim jako dobrovolnice mohu pomoci. Jsou věci, které se snáze říkají nám, než třeba dětem nebo dalším rodinným příslušníkům. Často se potřebují otevřít právě se svými obavami z budoucnosti. Často jde také o věci, které dřív mohli probírat se svým partnerem. Jeden ze základů dobrovolnické práce je umět naslouchat.“

» Na ničem nelpět

Zašel jsem se podívat do jednoho z Dobročinných obchodů Cesty domů a nestačil se divit, kolik lidí do něj i během tak slunného odpoledne zavítá. Obchod funguje tak, že sem lidé nosí věci, u kterých mají pocit, že by je ještě mohl využít někdo jiný. Na nezajem si nemůže stěžovat. I tady pracují dobrovolníci. Někteří absolvovali dobrovolnický kurz a docházejí i za pacienty. Jiní pomáhají tak, že podle svých možností

v krámku jednou či vícekrát týdně několik hodin prodávají a povídají si s příchozími. Obchody totiž slouží i jako informační bod a místo, kde se lidé mohou „nepřímo“ seznámit s existencí Cesty domů. Často se stává i to, že když se nakupující dozví, čemu se Cesta domů věnuje, sami se začnou svěřovat se svými příběhy a zkušenostmi se smrtí svých blízkých. „Člověk vlastně nic nepotřebuje a neměl by na ničem lpět. Nic si s sebou nevezmeme, ani ten život nám vlastně nepatří, my ho jenom spravujeme. Jde o to být dobrý správce svého života,“ uvědomila si nedávno Jarka.

» Nejkrizovější věci mě baví nejvíc

Klára Trefná studuje psychologii a pracuje pro Centrum paliativní péče, na Lince důvěry a v nakladatelství Cesty domů. Jako dobrovolnice Cesty domů chodila do rodin pět let. Dnes patří mezi dobrovolníky, kteří lektorují a podílejí se na propagaci hospicové péče. Možnosti dobrovolnictví jsou opravdu různé. Lidé pomáhají v internetové poradně, administrativě, někdo vypomůže s převezněním a složením pohovací postele, další zorganizuje třeba benefiční představení. Stejně různorodé jsou i motivace dobrovolníků. Například Klára se hlásila na psychologii a k přijímacím zkouškám potřebovala mít nějakou praxi. „Byla jsem dobrovolníkem na různých místech, ale hospic mě zaujal nejvíce, takže jsem u toho zůstala a věnuji se tomu i na kariérní dráze. Už od začátku to ale nebylo jen o tom, abych měla praxi. Chtěla jsem získat zkušenosti a otestovat, co všechno zvládnou. Hledala jsem ty náročnější věci, protože mi přišlo, že s tím nemám problém. Pořád to mám tak, že ty nejkrizovější věci mě baví nejvíc. Lidé se občas podivují, že tohle někdo dělá ve svém volném čase a nic za to nechce, ale pak pochopí, že my to bereme spíše jako něco, co dostáváme od nich. Oni nás pouštějí do té vzácné chvíle, kdy pečují doma o umírajícího.“

Klára vzpomíná na paní, která měla potíže s dýcháním. „Dělám výcvik v relaxačních technikách, kde s lidmi děláme také imaginace. Zafungovalo to i s touhle paní. Pomáhalo jí, když povídala o tom, jak byla v Tatrách. Po chvíli byla unavená a nemohla už tolik mluvit, tak jsem vzala průvodce a četla jí z něj. Prováděla jsem ji po Tatrách, ona si představovala, kde tam co je a jak tam je. Byla z toho nadšená, dokonce mi popisovala příběh, jak šla po horách a co všechno viděla. Ocitla se v té představě, realita kolem ní zmizela a dýchalo se jí úplně krásně“, popisuje Klára moment, který jen potvrzuje, že v ideálním případě něco získávají všichni. Umírající, jeho rodina i dobrovolníci.

Zdroj: www.umirani.cz, otištěno se svolením Cesta domů, z. ú.

Kamerové systémy v zařízeních sociálních služeb

Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

■ **Text: Mgr. et Mgr. Romana Jakešová,**
Kancelář veřejného ochránce práv

Jednou z mnoha otázek, se kterými se poskytovatelé sociálních služeb potýkají, je také problematika možného konfliktu požadavku ochrany osobních a citlivých údajů klientů a současně využívání kamerových systémů jakožto prostředku pro posílení bezpečnosti klientů dané sociální služby.

Pro vymezení podmínek užívání kamer bude důležité, jestli je v rámci monitorování kamerou současně pořizován záznam, nebo nikoliv (dochází pouze k tzv. on-line přenosu). Pokud je vedle snímání kamerou zároveň prováděn také záznam pořizovaných záběrů, jehož hlavním účelem je identifikace osoby, jedná se o *zpracování osobních údajů*, na které se vztahuje zákon o ochraně osobních údajů¹. V takovém případě vzniká poskytovateli jakožto správci údajů množství povinností. Jednou z nich je oznamovací povinnost směrem k Úřadu pro ochranu osobních údajů. Jestliže se na poskytovatele nevztahuje některá ze zákonných výjimek², je nutné zamýšlené zpracování osobních údajů oznámit ještě před jeho započatím³. Kamerový systém se záznamem je dále zásadně možné provozovat jen se souhlasem subjektů údajů. Výjimky z tohoto pravidla rovněž stanoví zákon. Souhlasu není třeba například v případech, kdy je cílem tohoto opatření ochrana majetku správce nebo i klientů⁴. Nikdy není možné opomenout základní

zásadu ochrany osobního a soukromého života subjektů údajů. V neposlední řadě je pak třeba pamatovat také na zákonný požadavek informovat subjekty údajů o tom, že jejich osobní údaje budou zpracovávány, kým, v jakém rozsahu, komu mohou být dále zpřístupněny⁵.

Pouhé sledování kamerou, kdy nedochází k záznamu, není zpracováním osobních údajů, na které by dopadal zákon o ochraně osobních údajů. To ale nevylučuje, aby se na něj nevztahovaly další právní předpisy směřující k ochraně osobnosti. Občanský zákoník výslovně garantuje nedotknutelnost soukromí, kdy nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, pokud k tomu nemá

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

zákonný důvod. Bez svolení člověka nelze narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové nebo jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit⁶. Někteří poskytovatelé považují za vhodné využití kamer v rámci zajištění bezpečnosti klientů, zejména v době, kdy je v zařízení nižší počet personálu (noční služby). Za tímto účelem je online přenos dostatečný a není třeba zaznamenávat sledovaný obraz. Přivolání pomoci, prevence rizika si vždy žádá osobní dohled, který kamera zcela nenahradí.

K otázce kamer se v několika individuálních zprávách ze systematických návštěv zařízení vyjádřil také veřejný ochránce práv. Nikoliv však s ohledem na ochranu citlivých a osobních údajů, ale především se zřetelem na respekt k lidské důstojnosti

a soukromí jakožto jednoho ze základních práv garantovaných Listinou základních práv a svobod⁷. Ochránce například kritizoval umístění kamer na sesterně dmoova pro seniory, kde běžně probíhalo množství citlivých úkonů, jako je výměna cévek, výměna inkontinenčních pomůcek. V jiném případě podrobil ochránce kritice umístění kamer do společenských místností zařízení, kdy kromě toho, že byl pořizován záznam, tak se ke kamerám prostřednictvím online vstupu mohli běžně připojovat i rodinní příslušníci a sledovat tak dění v zařízení. Jako nevhodné hodnotil ochránce také instalaci kamer před vstupem na toalety a do koupelen, což je prostor soukromého charakteru. V rámci návštěv zdravotnických zařízení, konkrétně psychiatrických nemocnic, pak za zcela nevhodná označil ochránce umístění kamer přímo na toalety a do sprch.

V souvislosti s instalací kamer je také třeba pamatovat na ochranu péči poskytujícího personálu ve světle zákoníku práce, který výslovně stanoví zákaz narušovat soukromí zaměstnance prostřednictvím otevřeného nebo skrytého sledování⁸. K takovému způsobu kontroly zaměstnance je možné přistoupit jen v výjimečných důvodech, které navíc plynou ze zvláštní povahy činnosti zaměstnavatele. Poskytování sociální služby za zvláštní činnost však považovat nelze. Současně není ani možné, aby sám zaměstnanec s monitorováním prostřednictvím kamerového systému souhlasil a vzdal se tak svého práva na ochranu soukromí na pracovišti.

Závěrem je třeba dodat, že přestože mohou kamerové systémy představovat prostředek pro zajištění větší bezpečnosti klientů, nikdy zcela nenahradí osobní péči o klienta a vždy by proto měly být využívány pouze jako komplementární prostředek v rámci poskytované péče. ■■

¹ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

² Ustanovení § 18 zákona o ochraně osobních údajů řadí k těmto výjimkám následující: Oznamovací povinnost se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které jsou součástí datových souborů veřejně přístupných na základě zvláštního zákona, které správci ukládá zvláštní zákon, nebo je takových osobních údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona, nebo

jde-li o zpracování, jež sleduje politické, filozofické, náboženské nebo odborové cíle, prováděné v rámci oprávněné činnosti sdružení a týkající se pouze členů sdružení nebo osob, se kterými je sdružení v opakujícím se kontaktu souvisejícím s oprávněnou činností sdružení a osobní údaje nejsou zpřístupňovány bez souhlasu subjektu údajů.

³ Ustanovení § 16 zákona o ochraně osobních údajů.

⁴ Ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů.

⁵ Ustanovení § 11 zákona o ochraně osobních údajů.

⁶ Ustanovení § 86 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁷ Čl. 7 Listiny základních práv a svobod garantuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, která může být omezena jen v zákonem stanovených případech.

⁸ Ustanovení § 316 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Domov pro seniory Věstonická, p. o.

Domov je celodenní pobytovou službou, která poskytuje 104 seniorům službu domov pro seniory a domov se zvláštním režimem pro 300 seniorů, kteří trpí demencí. Služby poskytujeme od roku 1996, zřizovatelem je statutární město Brno. Klientům nabízíme ubytování, celodenní stravu, úklid, péči o oblečení, ošetrovatelskou, zdravotní a rehabilitační péči. Součástí domova je vlastní kuchyně, kaple, lékařské ordinace, místnosti s vybavením pro rehabilitaci a aktivizační terapii, kinosál, knihovna a rozsáhlá zahrada. Podporujeme klienty v aktivním přístupu k životu, který vychází z individuálního přístupu ke klientům, z individuálních cílů klientů a umožňujeme důstojné dožití života. Klienti si svůj režim dne určují sami. Pracovníci domova pro ně připravují rozmanité kulturní, vzdělávací a kondiční programy. Domov pravidelně zjišťuje u klientů i jejich blízkých spokojenost s poskytováním služeb.

Příklad dobré praxe:

Krojované hody a další zajímavé akce v domově – domov nabízí klientům a jejich rodinným příslušníkům a známým možnost setkávat se na kulturních a společenských akcích, které pro ně zaměstnanci připravují.

V rámci **paliativní péče** doprovázíme naše klienty na poslední cestě životem. Aktivně spolupracujeme s rodinou, snažíme se všem poskytnout klidné a nerušené zázemí.

Komunitní zahrada pod ořechem – mladé rodiny z městské části Brna Vinohrad se zde setkávají s klienty při práci na zahradě.

Časopis Domovníček – obsahuje aktuální informace o dění a akcích v domově. Klienti přispívají do časopisu svými články, básněmi a dalšími texty.

Věstonická akademie – možnost dále se vzdělávat neupíráme ani našim klientům. Lektory zajímavých přednášek jsou jak pracovníci domova, tak i externisté. Každý akademický rok končí slavnostní promocií absolventů.

Domov pro seniory Věstonická, p. o.
Věstonická 1, 628 00 Brno

Certifikace

Ubytování	★★★★☆
Strava	★★★★☆
Volný čas a kultura	★★★★☆
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	854,5 bodu
Celkové hodnocení	★★★★☆

Domov pro seniory Heřmanův Městec

Domov pro seniory v ulici U Bažantnice je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je město Heřmanův Městec. Domov v dnešní podobě vznikl postupnými přestavbami a modernizací komplexu tří budov. Všechny objekty jsou navzájem propojeny, jsou obklopeny rozsáhlou zahradou, která odděluje ubytovací prostory od veřejných komunikací. Všechny budovy mají bezbariérové přístupy, které umožňují volný pohyb vozíčkářům a klientům se sníženou pohyblivostí. Domov poskytuje celoroční ubytování, stravování, základní zdravotnickou a ostatní péči 164 klientům. Klienti jsou ubytováni ve 44 jednolůžkových a 60 dvoulůžkových pokojích. Služby v domově poskytuje kadeřnice, holič, pedikérka, prodejna potravin a nápojů, jednou měsíčně je zajišťován provoz kavárny. Kromě kulturních akcí mají klienti možnost zapojit se do tvoření v dílně ručních prací nebo rozšířit řady našeho pěveckého kroužku. Mohou také přispívat svými články do časopisu domova, který vydáváme 4x ročně. Klienty upoutané na lůžko může potěšit návštěva canisterapeutky či popovídání s dobrovolnicí. O spirituální potřeby našich klientů se starají duchovní tří církví formou společné bohoslužby v kapli nebo osobní návštěvy.

Příklad dobré praxe:

Zapojení klientů a rodinných příslušníků do charitativních sbírek – v našem domově organizujeme sbírky víček a textilu pro charitativní účely. Tato činnost sice přímo nesouvisí s poskytováním služby v domově pro seniory, ale kromě významného ekologického podtextu má také přesah do dalších sociálních služeb. Pracovníci, klienti či jejich rodiny mají dobrý pocit

z toho, že touto dílčí činností přispíváme dalším potřebným cílovým skupinám. Snažíme se tak o spolupráci v rámci komunity či společnosti, což dále zvyšuje hodnotu naší činnosti. V areálu domova je umístěn kontejner na textil určený ke sběru použitého textilu ve prospěch potřebných lidí. Kontejner mohou využívat klienti, zaměstnanci i veřejnost.

Domov pro seniory Heřmanův Městec
U Bažantnice 63
538 03 Heřmanův Městec

Certifikace

Ubytování	★★★★☆
Strava	★★★★☆
Volný čas a kultura	★★★★☆
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	810,75 bodu
Celkové hodnocení	★★★★☆

Prezentujte své kvalitní služby a budujte svoji značku

Nabízíme vám

- Grafické návrhy a tisk prospektů, brožur, výročních zpráv, kalendářů, novoročenek, pohlednic
- Redakční zpracování a tisk interních novin, zajištění PR
- Návrhy a inovace loga, sloganu, tvorbu grafického manuálu
- Audiovizuální prezentace, profesionální foto
- Označení budov, orientační systémy pro budovy, bezpečnostní značení

REDAKČNÍ INFORMACE

Máte zájem dostávat více čísel Rezidenční péče?

Objednejte si zaslání libovolného počtu čísel jen za nákladovou cenu a poštovné. Předplatné můžete objednat i v průběhu kalendářního roku, vyfakturujeme vám jen odebrané časopisy. **Jeden výtisk vám samozřejmě budeme zasílat zdarma i nadále!** Objednávkový formulář najdete na www.rezidencnipece.cz, nebo nás kontaktujte osobně. Tel.: 271 748 312, 271 747 313, e-mail: info@marcom-praha.cz

Ceny: Roční předplatné na	1 ks navíc	270 Kč
	2 ks navíc	450 Kč
	3 ks navíc	540 Kč
	4 ks navíc	560 Kč

Ceny jsou včetně DPH.

Aktualizace adres:

Na našich webových stránkách www.rezidencnipece.cz si můžete jednoduchým způsobem zaktualizovat doručovací adresu. Prosím, pokud neodpovídá jen název zařízení, raději údaje zaktualizujte. I tak asi občas pošta některé z čísel nedoručí. Pokud se vám to stane, napište a my vám chybějící číslo zašleme dodatečně. Za služby České pošty se můžeme jen omluvit. Rezidenční péče vychází v březnu, červnu, září a prosinci.

Kvíz: Co k sobě patří?

Přiřaďte k sobě přivlastňovací přídavná jména označená číslicemi a k nim hodící se výrazy označené písmeny.

1. Negrelliho	A. žebro	12. Benešovy	L. vesnice
2. Amorův	B. kanál	13. Cookovy	M. viadukt
3. Kolumbovo	C. kostka	14. Adamovo	N. vejce
4. Tantalova	D. léta	15. Schindlerův	O. šíp
5. Kristova	E. cena	16. Mendelovy	P. muka
6. Potěmkinovy	F. zákony	17. Morseova	Q. žena
7. Lotova	G. jedenáctka	18. Dalimilova	R. lávka
8. Klapzubova	H. kronika	19. Nobelova	S. ostrovy
9. Rubikova	I. abeceda	20. Davidova	T. přísaha
10. Bařův	J. seznam	21. Hippokratova	U. dekrety
11. Novotného	K. archa	22. Noemova	V. hvězda

1M, 2O, 3N, 4P, 5D, 6L, 7Q, 8G, 9C, 10B, 11R, 12U, 13S, 14A, 15I, 16F, 17I, 18H, 19E, 20Y, 21T, 22K

Rěšení:

Autorka: Jitka Suchá

INZERCE

Poskytovatel sociálních služeb CENTRIN CZ s.r.o. slaví 10 let s Vámi!

Společnost Centrin CZ s.r.o. vznikla v únoru 2007, od července 2007 je registrovaná jako poskytovatel sociálních služeb Krajským úřadem Středočeského kraje dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Jinými slovy, letos slavíme již 10 let, která čítají mnoho úspěšně zvládnutých výzev, ale i předsevzetí, která stále čekají, až si najdou své místo a čas k naplnění.

Dnes poskytujeme dlouhodobé i krátkodobé komplexní sociální služby a perfektní zázemí již téměř 300 seniorům a dáváme práci více než 200 lidem v produktivním věku. Provozujeme domovy pro seniory a domov se zvláštním režimem ve Zruči nad Sázavou (2007), v Praze 6 u obory Hvězda (2010) a Unhošti u Kladna (2011).

Domov pro seniory ve Zruči nad Sázavou byl oceněn jako druhé nejlepší zařízení v České republice v soutěži Senior centrum roku 2012 v kategorii Domov se zvláštním režimem a také při hodnocení Značky kvality v sociálních službách získal letos pět hvězdiček.

Společnost Centrin CZ s.r.o. je držitelem certifikátu shody systému managementu kvality s požadavky ČSN EN ISO 9001 : 2009 pro oblast poskytování sociálních služeb (2013), dále pak držitelem akreditace vzdělávací instituce s pověřením k uskutečňování akreditovaných vzdělávacích programů (2013) a oficiálně vedena jako příklad dobré praxe na základě dobrovolného auditu (2014).

V pátém ročníku Ocenění českých podnikatelek si zvláštní cenu generálního partnera soutěže společnosti GE Money Bank – Výjimečná podnikatelka roku 2012 odnesla Mgr. Bc. Helena Franclová, DiS., jednatelka společnosti Centrin CZ s.r.o., která též v soutěži Podnikatel roku 2012 získala cenu čtenářů iDNES.cz a Mladé Fronty DNES za nejlepší podnikatelský příběh. Společnost Centrin CZ s.r.o. se rovněž umístila mezi TOP 10 finalisty soutěže Equa bank Rodinná firma roku 2016.

A naše plány do let příštích? Všechna zařízení průběžně zdokonalovat, v ničem nepolevovat, jít neustále kupředu. Zaměstnávat jen samé skvělé lidi a nabídnout jim práci, která pro ně bude mít smysl. Ale hlavně, mít ve své péči uživatele, jejichž stav se po nástupu do našeho zařízení zlepší. To je ta nejvyšší hodnota a nejlepší uznání naší práce.

Centrin CZ s.r.o.

www.centrin.cz

Střípky z domova

Jízda naslepo aneb Sportovní hry seniorů

Meziboří – V Domově sociálních služeb Meziboří se ve třetím listopadovém týdnu konaly sportovní hry. Tentokrát nebylo cílem vyhrát, ale zúčastnit se – přesně podle hesla zakladatele olympijských her Pierra de Coubertina. Disciplíny byly poněkud netradiční: v první z nich se účastníci měli trefit kloboukem na věšák. V našem případě se jednalo o klobouk asijský, který se

ukázal být letcem poněkud záluďným. Malování poslepu přineslo velmi zajímavé výtvořky v podobě ne vždy identifikovatelných obrázků a pak vejce z polystyrénu na lžici přenést z bodu A do bodu B. Poté již začalo jít do tuhého. Jízda naslepo: jeden vozíčkář v roli navigátora a jeho řidič se zavazanýma očima závislý na pokynech svého partáka na vozíku. K tomu občasná změna směrů, opožděné pokyny a máte disciplínu, u které přihlížejícím tekly slzy smíchu. Všichni se dobře pobavili a společně strávené dopoledne přispělo k utužení vztahů a navázání nových přátelství. Vítězi se stali všichni účastníci, a tak drobné věcné dary s diplomy potěšily také všechny.

*Martin Krčka,
Domov sociálních služeb Meziboří*

Ježíškova vnučata nejen z Fokusu

Nový Jičín – K Vánocům patří nejen pohoda, klid, vůně cukroví a stromeček, ale také dárky. A tak se zrodila myšlenka splnit nějaká přání našim uživatelům. Zrealizovat tento nápad nám pomohlo Středisko volného času Fokuz Nový Jičín – za pomoci sociální sítě a zejména díky dobrým lidem, kteří si vybrali seniora s jeho přáním, jsme naplnili štědrého ducha Vánoc. Dárky předávali zástupci Zastupitelstva dětí a mládeže spolu s ředitelem SVČ Fokuz a ředi-

telkou Domova Duha, p. o. Myšlenka se povedla, uživatelé byli šťastní, překvapení a vděční. Velké díky také patří dětem z Fokusu, které nás navštívily a dárky předaly. Společně se nám podařilo v předvánočním čase vykouzlit šťastné úsměvy na tvářích našich uživatelů.

*Petra Szabó, vedoucí přímé péče
Domov Duha, p. o., Nový Jičín*

Sváteční vánoční večere

Vodňany – Ve čtvrtek 22. prosince 2016 se v CSP Vodňany konala tradiční Sváteční vánoční večere. Pozvání přijali starosta města Vodňany V. Heřman a místostarosta M. Kodádek, kteří v úvodu popřáli vše nejlepší do nového roku. Ředitelka Centra Mgr. Bc. Daniela Davidová se ujala přednesu duchovního slova ve formě příběhu s ponaučením. Po proslověch a připitku proběhla klasická štědrovečerní večere v podobě bramborového salátu a smaženého kapra s ochutnávkou vánočního cukroví. Po večeri nám sváteční náladu

pozvedly svým zpěvem slečna Marková a paní učitelka zpěvu ZUŠ Vodňany Veneta Marešová, se kterými si vánoční koledy zpívali uživatelé, jejich rodinní příslušníci, zaměstnanci i hosté. Sváteční vánoční večeri předcházelo, jako každý rok, obdarování všech uživatelů vánočními dárky od ředitelky Mgr. Bc. D. Davidové a vrchní sestry Bc. M. Hynkové.

*Mgr. Petra Trnková, DiS.,
sociální pracovníce
Centrum sociální pomoci Vodňany*

Psí pomoc

Valašské Meziříčí – Neobvyklý vánoční dárek v podobě canisterapie dostali klienti Diakonie ČCE – hospice CITADELA. Již před Vánoci začaly do hospice CITADELA i do domova KONVIKT docházet tři dámy se svým psím doprovodem a provádět canisterapii. Dostatek finančních prostředků se podařilo získat na podzim minulého roku prostřednictvím kampaně Psí pomoc hospici a domovu. Díky tomu mohou psí návštěvy přicházet do obou zařízení pravidelně celý rok, za což patří všem dárcům

velké díky. Canisterapie má prokazatelný pozitivní vliv na lidi s duševními i fyzickými omezeními, ve většině případů přináší pocit uvolnění a téměř vždy vykouzlí úsměv na tváři. To dokazuje i vyjádření jedné z canisterapeutek J. Bolfové: „Stal se takový malý zázrak. Zkusili jsme navštívit dvě paní ležící na společném pokoji, dle sester vždy negativní. Jedna se chtěla na psa alespoň podívat, druhá se po chvíli taky zapojila. Při odchodu se obě klientky usmívaly a tvářily se spokojeně.“ A to byl cíl.

*Mgr. Zuzana Venturová, Diakonie ČCE
hospic CITADELA Valašské Meziříčí
Za Diakonii ČCE – hospic CITADEL*

Silvestrovská vyjížďka

Tábor – Od pana Martina Nováka a jeho firmy BSP jsme dostali pozvání na Silvestrovskou vyjížďku na kolech. Pozvání jsme přijali, počasí bylo krásné a tak jsme se ve složení ředitel Klíčku Petr Brázda, ekonom Luděk Urban, Kamil Sixta a klienti Michal Náhlovský, Jiří Vladyka a jeho otec Jiří Vladyka sešli dne 31. 12. 2016 na startu na náměstí v Sezimově Ústí, kam přijelo na 150 cyklistů. Vyrázili jsme přes řeku Lužnici do Radimovic. Kopec to byl dlouhý a táhlý, ale nakonec jsme přece jen dorazili k první občerstvovací zastávce u naší kolegyně z Klíčku Moniky Floriánové. Skupina cyklistů pokračovala dál na 33 km dlouhou trasu. Naše skupina sjela z kopce zpět do Sezimova Ústí, dlouhý sjezd jsme si všichni hezky užili. Konec vyjížďky byl v restauraci U lípy, kde se za účasti všech

jezdců spočítalo dobrovolné vstupné, které bylo věnováno Klíčku. Konečná částka byla neuvěřitelných 19 440 Kč. Všem účastníkům moc děkujeme a těšíme se na další vyjížďku možná i v létě.

*Mgr. Petr Brázda, ředitel, Denní
a týdenní stacionář Klíček Tábor-Záluží*

Střípky z domova

Zimní vycházka

Brno-Dvorská – Oblíbenou aktivitou klientů Domova se zvláštním režimem Pomocné ruce jsou vycházky do blízkého okolí. Nevyhýbáme se jim ani v zimním období,

a když 19. prosince napadl i v Brně první sníh, využili jsme nabídky dobrovolníka Jirky, který se skupinkou klientů vyrazil k nedalekému dostihovému závodišti, kde jsou ve volných výběžích koně. Na cestu si vzali jablíčka, aby koně mohli nakrmit. Krajina se zvířaty připomínala scénu jako z Popelky a všichni si vycházku užili. A jak po takové vycházce vyhládně, to si jistě umíte všichni představit.

Vlادka Šťastná, Domov se zvláštním režimem Pomocné ruce Brno-Dvorská

Vánoce 2016

Krásná Lípa – Od začátku prosince měli naši uživatelé možnost zúčastnit se řady vánočních akcí. Každý týden se konaly adventní koncerty, které navodily tu pravou předvánoční atmosféru. Poděkování patří Dětskému domovu Lipová, Střední lesnické

škole a SOŠ Šluknov, Folklornímu souboru Lužičan, Speciální základní škole a Praktické škole Rumburk, Střední zdravotnické škole Rumburk a MŠ Krásná Lípa. Na Mikuláše k nám přišli s nadílkou žáci ze SOŠ Šluknov. Od Domova bez hranic Rumburk jsme přijali pozvání na Mikulášskou zábavu. Uspořádali jsme také oslavu 96. narozenin naší uživatelky paní Jiřiny Markové. Popřát jí přišli zástupci města Krásná Lípa, KÚ i pracovníci a přátelé z Domova. Paní Marková obdržela spoustu květin a dáreků i dort. Rok 2016 jsme společně zakončili tradiční Silvestrovskou zábavou. Velmi děkujeme dodavatelům, kteří nám sponzorsky zajistili občerstvení. Všem přeje šťastný nový rok 2017.

Mgr. Kristina Lehrlová, Domovy pro seniory Šluknov – Krásná Lípa, p. o.

Na křídlech vzpomínek

Krnov – Každý z nás si rád o Vánocích zavzpomíná na své dětství – vánoční pohádky, atmosféra rozsvíceného stromčku, vůně cukroví. Akce Vzpomínky života – Na křídlech vzpomínek byla realizována v průběhu roku 2016 v rámci projektu „Plníme přání seniorům“. Klienti Domova pro seniory Krnov vytvořili ze svých vzpomínek společně s pracovníky pro volnočasové aktivity nádhernou výstavu reminiscenčních předmětů, jako jsou knihy života, vzpomínkové krabice, historické lepoporelo nebo stromy života. Osobní příběhy a životní cesty seniorů byly protkány různými událostmi a zkušenostmi, o kterých se

nám v dnešní době ani nezdá a z nichž se můžeme mnohému naučit. V průběhu roku se konala vzpomínková setkání, kde exponáty vznikaly. Výstava byla velmi úspěšná a klienti Domova si tak splnili jeden ze svých snů.

Tereza Blažčíková, DiS., manažerka kvality, sociální pracovnice, Domov pro seniory Krnov

Taneční s Týnečáky

Olomouc – V pondělí 12. 12. 2016 proběhla v naší organizaci závěrečná lekce Taneční s Týnečáky! Uživatelé Centra denních služeb a Chráněného bydlení měli možnost zúčastnit se od září do prosince 2016 celkem 5 lekcí. Jak je z názvu patrné, setkání probíhala pod vedením národopisného souboru TÝNEČÁCI z Velkého Týnce. Účastníci se vždy na taneční zábavu včetně drobného občerstvení těšili, zejména na vystoupení TÝNEČÁKŮ, kteří je provedli v kole a naučili je nový tanec. Ti, kteří se zúčastnili alespoň 3 lekcí, pak slavnostně

převzali diplom. Prostřednictvím tohoto projektu jsme chtěli dát uživatelům možnost vrátit se na chvíli v době a prožít to, co bylo v jejich mládí naprosto běžná součást života – taneční zábavy. Nejstarší účastníci bylo 96 let. Velký dík patří všem zaměstnancům obou služeb, kteří se ve svém volném čase tanečních účastnili a pomáhali.

Mgr. Veronika Hojgrová, vedoucí Centra denních služeb, Sociální služby pro seniory Olomouc, p. o.

Úspěch sportovců klubu Radost Žampach

Žampach – Reprezentace Domova pod hradem Žampach slavila úspěch v disciplínách běžeckého lyžování na 26. zimních hrách Speciálních olympiád, které proběhly 8.–13. ledna v Horní Malé Úpě. Sportovci klubu Radost Žampach přivezli dvě zlaté a dvě stříbrné medaile. Po několika nejistých letech si letos účastníci na nedostatek sněhu opravdu nemohli stěžovat, což umožnilo pořadatelům připravit vynikající podmínky pro závody jak v klasickém, tak i alpském lyžování a snowboardingu. Vedle hlavního sportovního programu probíhaly po celý týden doprovodné kulturní a společenské akce nebo zjišťování výkonnosti

sportovců v dlouhodobé akci Zdravý sportovec. Zimní hry v Horní Malé Úpě jsou i místem setkání a přípravy reprezentace pro Světové zimní hry, které budou v březnu v Rakousku. To se nás bohužel netýká, ale letošní úspěch je příslibem pro další akce.

PaedDr. Luděk Grätz, ředitel Domova pod hradem Žampach

Príspevky v této rubrice mohou být redakčně kráceny.

Dopřejte svým klientům pohodlí a zdravou pokožku

Díky natahovacím kalhotkám pro střední
a těžký únik moči **MoliCare Mobile**

- **Spolehlivé a bez zápachu**

Třívrstvé savé jádro pohltí moč i nežádoucí zápach.

- **Dokonale sedí**

Přizpůsobí se každému a neomezují v pohybu.

- **Udržují pokožku zdravou**

Jemný antibakteriální povrch nedráždí pokožku a eliminuje až 99,9 % bakterií. Prodyšné materiály dovolují pokožce dýchat, proto se nezapařuje.

Inkontinence

Vzorky ZDARMA pro nové klienty žádejte na bezplatné lince
800 100 333 nebo navštivte www.hartmann.cz.

POVRCH
BEZ UMĚLÝCH
MATERIÁLŮ

HARTMANN

O krok dál
pro zdraví